

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Fourteenth Day of the Sixth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 3rd March, 1980.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

**Supply of Modern Machinery and Equipment to the
Ceramic Factory at Gudur**

157—

*5118 Q.- Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddi (Venkatagiri):—
Will the Minister for Small Scale Industries & Fisheries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to supply modern machinery and equipment to the Ceramic Factory and Glass Factory at Gudur in Nellore district to produce good quality products to compete with the products of the private sector in the market;

(b) if so, the time by which the proposal will be materialised;

(c) whether the said factories are running on loss since three years; and

(d) if so, the reasons therefor?

చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, మత్స్యశాఖ పరిశ్రమమంత్రి (శ్రీ ఎ. వీరప్ప) :—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(సి) అవునండీ.

(డి) యంత్రాలు అవసరానికి మించి ఉండడం, ఉత్పత్తి స్థాయి లాభసాటిగా లేకపోవడం

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఊర్లోకి ఫ్యాక్టరీకి ఎంత నష్టం వచ్చిందో ఆ నష్టాన్ని పూడ్చడానికి ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు?

*An Asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :- 1976-77లో రూ. 4.8 లక్షలు; 77-78లో రూ. 6.88 లక్షలు, 78-79లో రూ. 8.8 లక్షలు, కొన్ని రిపేర్లు చేసి, కొన్ని పార్ట్స్ మార్పి మోడరనైజ్ చేసి, లాభసాటిగా నడిచేట్లుగా చేయాల్సి కార్పొరేషన్ ప్రయత్నిస్తున్నది. దానికొక రూ 20 లక్షలు, దీనికొక 80 లక్షలు మొత్తం కోటి రూపాయల వరకు మోడర్నైజ్ కు ఖర్చవుతుంది. అందువలన, రిపేర్లుచేసి, పార్ట్స్ మార్పి, ఉత్పత్తి పెంచే విధంగా, లాభసాటిగా చెయ్యాలని కార్పొరేషన్ ప్రయత్నిస్తున్నది.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు (నూజివీడు) :- ఈ ఫ్యాక్టరీ నష్టంపై నడుస్తున్నదని గతంలో ఇల్లి కు ఎక్కాంటు కమిటీ కనుగొనడం, కొన్ని రిక మెండేషన్స్ చేయడం జరిగింది. కమిటీ వెళ్ళి స్వయంగా పరిశీలించడం జరిగింది. మేనేజిమెంటుకు, వర్కర్లకు మధ్య కొన్ని వివాదాలు వున్నట్లు కనుగొనడం జరిగింది. దానిపై కొన్ని రిక మెండేషన్లు చేయడం జరిగింది. వాటిని కేకన్ చేయడం జరిగిందా, లేక యీ ఫ్యాక్టరీని అట్లాగే వుంచుతున్నారా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :- ముందు వర్కర్లు తగాదా ఉన్నది. అది సెటిల్ అయింది. ఎగ్రిమెంటు జరిగింది. ఇప్పుడు ఉత్పత్తి పెరిగే అవకాశం వుంది. కొంత రిపేర్లు చేసి, పార్ట్స్ మార్పి ఉత్పత్తి పెంచడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- ఇంతకుముందు వున్న పరిశ్రమల మంత్రిలు నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ఒకప్పుడు, యీ మోడరన్ ఎక్స్ప్రెస్ మెంటు కొనాలనే నిర్ణయం తీసుకుని, యస్ యస్ ఐ డి.సి నుంచి, ఐ డి.సి నుంచి పెట్టుబడి పెట్టించి చేస్తామని చెప్పారు. అలాగే ప్రైవేట్ సెక్టర్ లోని వాటితో కంపీట్ చెయ్యడానికి బీలుగా యీ ఫ్యాక్టరీని అమ్మాలనే ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన వున్నదని అంటున్నారు. అది ఎంతవరకు యధార్థం?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :- మనవిజ్ఞానము. ముందు ఒక ఆలోచన వున్నది. ఇప్పుడు దానిని మోడరనైజ్ చెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో, ఇంజనీరుముందు నేను చెప్పినట్లుగా రూ. 80 లక్షలవరకు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీకి, 20 లక్షలవరకు గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీకి మొత్తం కోటి రూపాయలవరకు మోడరనైజ్ చెయ్యడానికి కావలసి వస్తుంది. ఈ ధనం యస్ యస్ ఐ.డి.సి. నుంచి పెట్టడానికి బీలువు ఉన్నది. అంత పెట్టినా ఉపయోగం వుండదేమోననే ఉద్దేశంతో ఆ ప్రపోజిట్ అంశంతో ఆగిపోయింది. తరువాత ప్రైవేట్ వర్గంస్ ఎవరయినా వస్తే జాయింట్ వెంచర్ క్రింద చేద్దామని పేవర్ ఎడ్వర్ ట్రైజ్ మెంటు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. కొంతమంది వచ్చారు. అయితే వారికి పెద్ద మొత్తాలు పెట్టే శక్తిలేదు. కెక్సికల్ ఎసిస్టెన్స్ ఇస్తామని, అయితే లక్షలవరకు యిస్తామని వచ్చారు. అంతకంటే పెద్దగా ఎవరూ రాలేదు. అందువలన ప్రస్తుత నిర్ణయమేమిటో—యీ కార్పొరేషన్ వారే కొన్ని రిపేర్లు కండ్లట్టచేసి కొన్ని పార్ట్స్ మార్పి కొంతవరకు ప్రొడక్షన్ పెంచే ప్రయత్నంలో వున్నారు.

Setting up of Industries for the Benefit of B.Cs.

158—

*4748 Q.-Sri B. Sriramamurthy (Paravada):—Will the Minister for Small Scale Industries & Fisheries be pleased to state;

(a) whether the Government have taken up any scheme to set-up industries and allot them to the candidates who belong to the Backward Classes; and

(b) whether the Government are aware of the fact that the Backward Class Conference has recently passed a resolution to the said effect?

శ్రీ ఎ. పీరప్ప:—(ఎ) లేదండీ.

(బి) గుంటూరు, కర్నూలు, చిత్తూరు జిల్లా వెనుకబడిన తరగతుల మహాసభలు వరుసగా 18-2-1979, 10-2-1979, 10-2-1979 తేదీలలో దీనికి సంబంధించిన తీర్మానాలు చేశాయి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట):—ఈ వెనుకబడిన తరగతుల మహాసభలన్నీ ముఖ్యమంత్రి, మంత్రుల అధ్యక్షతన నడుపుతున్నారు. అందులో, చేసిన తీర్మానాల గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది? ఎటువంటి చర్య తీసుకోకపోతే, ఈ తీర్మానాలకు ఏ లక్ష్యమూ లేకపోతే, ఏపరిస్థితులను దృష్టిలో పుంచుకొని యిటువంటి తీర్మానాలు చేయించడం జరిగింది?

శ్రీ ఎ. పీరప్ప:—డిస్ట్రిక్టు బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కాన్ఫరెన్సులో యీ రిజల్యూషన్ను వచ్చాయి, మహాసభలలో రాలేదు.....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—కాన్ఫరెన్సు వేరు. మహాసభ వేరా?

శ్రీ ఎ. పీరప్ప:—ఇక్కడ పాస్ చేసిన తీర్మానాలు వేరు. ఇవి డిస్ట్రిక్టు లెవెల్ లో చేసినవి. వీటిపై చర్య తీసుకోకూడదని కాదు. అయితే, ప్రభుత్వమే ఇండస్ట్రిస్ ఏర్పాటు చేసి, బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ వారిని పిలిచి—యిదిగో యిది నీకు ఎలాబ్ చేశాము అని యిచ్చేది కాదు. మార్జిన్ మనీ ఇస్తున్నాం 40 లక్షల వరకు సెషల్ ఎంప్లాయిమెంట్ కు బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కార్పొరేషన్ కు యివ్వడం జరిగింది. మార్జిన్ మనీ ఒక్కొక్కరికి 20 వేల వరకు యిచ్చి, వారు ఇండస్ట్రిస్ పెట్టుకొనడానికి దోహదం చేస్తున్నాం. మేమే ఇండస్ట్రిస్ ఏర్పాటుచేసి, ఎలాబ్ చేసే వద్దతి లేదని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య (గుత్తి):—మృత్తిగారి సమాధానం బట్టి పరిశ్రమలు అమలు పెట్టడం లేదా, పెట్టినప్పటికీ వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఇవ్వడం లేదా అనేది స్పష్టం కావడం లేదు. అసలు పెడుతున్నారా? పెడితే ఎవరికి ఇస్తున్నారు? 8.40 a. m.

శ్రీ ఎ. పీరప్ప:—ఇదివరకే వివరంగా మనవిచేశాను. పరిశ్రమలను మేము ఏర్పాటు చేసి ఫలానా పరిశ్రమ మీకు ఎలాబ్ చేస్తున్నాం అనే వద్దతిలో జరుగుతున్నదా అనేది వారు అడిగారు. ఎటువంటిదేమీ లేదు. వెనుకబడిన తరగతుల

వారు పరిశ్రమ ఏర్పాటు చేసుకుంటాము అన్నప్పుడు మార్జిన్ మనీ వారికి యిచ్చి మిగతాది బ్యాంకుల ద్వారా దొరకడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—కొన్ని జిల్లా స్థాయి వెనుకబడిన తరగతుల సమావేశాల్లో చేసిన తీర్మానాలు. వాటిలో కొన్ని అమలు చేశాం. కొన్ని లేదు అన్నారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో వెనుకబడిన తరగతుల సమావేశంలో చేసిన తీర్మానాలన్నీ పూర్తిగా అమలు చేయడానికి పూనుకున్నారా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—ఉన్న పరిస్థితిచెప్పాను. జిల్లాల వారీగా వచ్చిన తీర్మానాల్లో కొన్ని ఇక్కడ తీసుకోబడ్డాయి. కొన్నింటిని తీసుకోలేదు. మొత్తము తీర్మానాలన్నీ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ఏవి తీసుకోవాలి, ఏవి ఫిజిబుల్ టువన్నీ తుదిగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. రంగారావు (బందరు) :—వెనుకబడిన తరగతుల వారికి మార్జిన్ మనీ ఇస్తున్నాం అన్నారు మార్జిన్ మనీ యిచ్చినప్పటికీ మిగతాది మువ్వడానికి బ్యాంకులు ముందుకు రావడం లేదు. ఏ పరిశ్రమ పెట్టాలని నిర్ణయం చేసిన తరువాత మార్జిన్ మనీ యిచ్చిన తరువాత మిగతాది తప్పనిసరిగా వచ్చేట్లు ప్రత్యాక వేసి అమలు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—ఫిజిబుల్ స్కిము అనుకున్న తరువాత మార్జిన్ మనీ యిచ్చిన తరువాత బ్యాంకులు వారికి మిగతా మొత్తం యిచ్చే టట్లు ప్రయత్నము చేస్తున్నాము, ఎక్కడయినా కొన్ని కేసులలో బ్యాంకుల నుండి సహాయం రాని సందర్భాలుండవచ్చు. కాని జనరల్ గా జరిగే పద్ధతి యిది.

శ్రీ సిహెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :—వెనుకబడిన తరగతుల ఎంటర్ప్రెన్యూర్ కు 20 శాతం మార్జిన్ మనీ యిస్తున్నమాట నిజమే కాని వారికి అనుభవం లేదు. స్కిల్ లేదు. ఎంటర్ప్రెన్యూర్స్ తక్కువ. బ్యాంకుల నుండి సరయిన సహాయం రావడం లేదు. ఈ పద్ధతిని మార్చి ఒక అప్లికేషను వచ్చిన తరువాత పరిశ్రమను పెట్ అప్ చేసేవరకు కార్పొరేషన్ పూర్తి బాధ్యత తీసుకునే అప్లి కంటుకు అప్పగించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—మొత్తం కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేసి వారికి ఎలాట్ చేసే పద్ధతి చాలా కష్టం. మొత్తం స్లాప్స్ అన్నీ చూసి మార్జిన్ మనీ ఇవ్వడం తరువాత బ్యాంకుల ద్వారా సహాయం ఇప్పించవచ్చును సెటిల్మెంట్ లో చిన్న మెషినరీ వంటిదేదయినా అయితే వారే ఏర్పాటు చేసి ఎలాట్ చేసే పద్ధతి ఉంది. పెద్ద పరిశ్రమల విషయంలో జరిగే విషయం కాదు.

Delay in Renewal of National Merit Scholarships

159—

*5554 Q.—Sri V. Ranga Rao :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is delay in sanctioning of renewal of National Merit Scholarships for the year 1978-79;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) whether the Government have issued instructions to the Director of Higher Education to see that scholarships are sanctioned in the same year in future?

విద్యార్థులకు మంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి) :—(ఎ) కొన్ని కేసులలో ఇది నిజమేనండీ.

(బి) అందుకు కారణాలు రెఫరెన్సు నంబర్లు లేక పోవడం, అవసరమైన కాగితాలను దరఖాస్తులను తీసుకువచ్చకపోవడం, నియమావళి ప్రకారం సమగ్రమైన వార్షిక ప్రగతి నివేదికలు సకాలంలో అందకపోవడం.

(సి) అన్ని వివరాలు కలిగివుండి 1978-79 సంవత్సరంలో నవీకరణ కొరకు సకాలంలో అందిన దరఖాస్తులు ఏవిగాని ఆ సంవత్సరంలో మంజూరు కాకుండా పుండిపోలేదు. అయినప్పటికీ నవీకరణ కోసం అందిన దరఖాస్తులను ఎట్టి జాప్యం లేకుండా నిర్ణీత గడువులో మంజూరు అయ్యేటట్లు చూడవలసినట్లుగా ఉన్నత విద్యార్థులకు డైరెక్టరును ఆదేశించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. రంగారావు :—జాప్యం జరిగిన విషయం ఒప్పుకున్నారు. టెక్నికల్ లోపాలుంటే కాండిడేట్లను పిలిచి సవరించవచ్చును అన్నారు. చేయదలచుకున్న సహకారం వారికి అందేట్లు చేయాలని మంత్రి కోరిక. చేస్తారని అనుకుంటాను.

(సమాధానం లేదు)

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—మంత్రిగారి మూడు కారణాలు చెప్పారు జాప్యానికి. వాటిలో ప్రధానమైనదేది?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—ఏ ఒక్క కారణం వల్ల అని చెప్పడానికి లేదు. అన్ని కారణాలు కారణాలే. అవసరమైన యిన్ఫర్మేషన్ లేకపోవడం, కొన్ని సార్లు తప్పు యిన్ఫర్మేషన్ రావడం, కొన్నిసార్లు ప్రెసిసిపాల్ రాంగ్ డైరెక్టులో పంపడం యిటువంటి వాటివల్ల జాప్యాలు జరుగుతున్నాయి. డైరెక్టర్, హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ అన్ని విషయాలు మానిటర్ చేయాలని యిటువంటి శరస్థితులు రాకుండా ఉండడానికి కొన్ని గయిడ్ లైన్లు, సరయిన ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇకముందు యిటువంటివి జరుగవని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. ధనమూర్త్యవతి (సిదుమోలు) :—గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అనేక హాస్టల్స్లో స్కాలర్ షిప్స్ సరయిన టైముకు అందడం లేదు. దాని గురించి మంత్రి గారు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—ఈ ప్రశ్న ఈ సజ్జెట్టుకు సంబంధించింది కాదు.

Disparity in the Pensions of Retired Teachers

160—

*314—Q.—Sri B. Arumugam (Vepanjari) :—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any disparity in the Pensions being paid to the teachers who retired after March 1974 and to those who retired prior to that date ;

(b) if so, the reasons for the same; and

(c) whether the disparity will be removed ?

విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి) :—

(ఎ), (బి) : ప్రభుత్వ పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించినంత వరకు ఫించను రేట్లలో ఎట్టి తేడాలేదు ప్రభుత్వేతర పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల విషయంలో వ్యత్యాసం వుంది. అందుకు కారణమేమంటే 1-4-1961-31.3-1973 తేదీల మధ్య ఐదవీ విరమణ చేసిన ఉపాధ్యాయులు 1961 ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉపాధ్యాయుల కాంట్రీబ్యూటరీ పావిడెంటు ఫండ్ - ఫించను మరియు గ్రాంటుటీ నియమావళి క్రిందికి వస్తారు. 1-4-1973 తేదీన ఆ తరువాత ఐదవీ విరమణ చేసిన ఉపాధ్యాయులు 1961, ఆంధ్రప్రదేశ్ పరశీకృత పింఛను నియమావళి క్రిందకు 1964, ఆంధ్రప్రదేశ్ కుటుంబ పింఛను నియమావళి క్రిందికి వస్తారు.

(సి) లేదండీ.

శ్రీ బి. ఆర్జుగం :—అందరికీ ఒకే విధంగా పెన్షన్లు వర్తించేట్లు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. 1958కి పూర్వం రిటైరైన ఉపాధ్యాయులకు ఆర్థిక సహాయం క్రింద రూ. 45 లు యిస్తున్నారు. వృద్ధాప్యం పింఛనుతో పోలిస్తే ఇది అంత ఎక్కువగాలేదు. వారికైనా పెన్షన్ వచ్చేట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. వారు జిల్లాకు 20 మందికూడా వుండరు. చాలా మంది రాలిపోయారు. వారి విషయమై ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—ఇక్కడ ప్రశ్న ఎంతమంది మిగిలి ఉన్నారని కాదు. ఒక ప్రిన్సిపల్ కు సంబంధించినది. సంఖ్యతో నిమిత్తం కుండా, ఒక రకమైన వసతి అనుభవించినవారు మరొక రూల్స్ ప్రకారం రెండవ వసతి అనుభవించే అవకాశం ఉందా లేదా అనే విషయంలోనే ఈ వైఖరి అవలంబించడం జరిగింది. ఐతే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు వారికి రూ. 45 లు యిస్తున్నారనేది వాస్తవమే. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాకపూర్వం రూ. 15 లు నుంచి రూ. 25 ల వరకు మాత్రమే ఉండేది. దానిని రూ. 45 లు చేశాం. గొప్ప చేసామని చెప్పుకోడంకాదుకాని కొంత చేయగలిగామని చెప్పుకోవచ్చును. ఇంకా ఉపయోగకరంగా ఉండేట్లు పెంచాలని ఇటీవల ప్రభుత్వం కొన్ని రాయితీలు యిచ్చి వారికి సదుపాయాలు చేయడం జరిగింది. ఇంకా కొంత అవకాశం కలుగచేసే పరిస్థితి వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకుని అవకాశం కలిగినప్పుడు తప్ప కుండా వారి విషయం సానుకూలతతో పరిశీలన చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

8.50 a. m.

శ్రీ పోతెన చిన్న (విజయవాడ-వల్లిమం) :—ఎంత కాలములో చేస్తారు?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—వీలైనంత తక్కువ కాలములో. ఎంత కాలములో వనరులు లభ్యమైతే అంత కాలములో.

Junior Colleges in Each District under a Single Unit.

161--

*5341 Q.—Sri V. Sanyasi Naidu (Yalamanchili) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Govt. have issued orders in the month of September 1977 for the non-transfer of the staff working in the posts of clerical, attenders and watchmen in the Govt. Junior Colleges by treating "One College as One Unit";

(b) whether the Government are considering to take the Junior Colleges in each district under a single unit; and

(c) if not, the reasons therefor?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి) :—(ఎ) అవునండీ.

(బి), (సి) : ఆ ప్రతిపాదనలు పరిశీలించబడతాయి.

శ్రీ పి. సన్యాసినాయుడు :— ఎ కి అవును అన్నారు. దానివల్ల సిబ్బందికి చాల యిబ్బంది కలుగుతుంది. ఏ కాలేజీకి ఆ కాలేజీలో జీవితాంతము వుండడము అసంభవము. కాబట్టి వెంటనే చర్యలు తీసుకొని ఉత్తర్వులు యిస్తారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :— భార్యా భర్తలు ఒకేచోట పనిచేయడానికి అవకాశము కల్పించాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. కొన్ని చోట్ల పరస్పర వంతు ముగా పని చేయడానికి ట్రాన్స్ఫర్ తప్పనిసరిగా అవసరమైనపుడు అలాంటి ఏర్పాటు చేయవలసివుంటుంది. వారికి వ్యక్తిగతముగా వున్న యిబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ట్రాన్స్ఫర్ చేయవలసివుంటుంది. డైరెక్టరు ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ 15-12-79 నాడు ప్రభుత్వానికి ప్రోపోజల్స్ పంపించారు, ప్రభుత్వము పరిశీలించి తుది నిర్ణయము తీసుకొంటుంది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) :— జూనియర్ కాలేజీని ప్రోత్సేముగా ఒక సెవరేట్ యూనిట్ గా టీచింగ్ చేయడంవల్ల యు.డి.సి. కంటే తక్కువ స్థాయిలో నున్న యల్.డి.సి, అలెండర్, వాచ్మన్ల పరిస్థితి చాల యిబ్బందికరంగా వుంది. వారి బిలిలి కోసము ప్రభుత్వ స్థాయిలో ప్రైవేట్ చేసుకుంటే ఏ వృత్తిని కావడము లేదు. ఈ యిబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకుని జిల్లా లెవెల్ వరకు ఒక యూనిట్ గా చేసి వారు ట్రాన్స్ఫర్స్ విషయములో పడుతున్న యిబ్బందుల నుంచి బయటపడడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :— జూనియర్ కాలేజీని ఒక యూనిట్ గా నిర్ణయించడము అగత్యం కేవలము యు.డి.సి. ట్రాన్స్ఫర్ కోసము మాత్రమే అనుకూలమే పొరపాటు. జూనియర్ కాలేజీలు ఈనాటి వరకు కొన్ని ప్రైవేటులోను, డిగ్రీ కాలేజీలకు అటాచ్ అయి వున్నాయి. ఒకేసరిలో డయాన్ కో వున్న కోర్సులు, లెక్చరర్ కోర్సులు పోర్టివైడ్ చేయాలని జూనియర్

కాలేజీలను ఒక యూనిట్ గా చేయడం జరిగింది. ట్రాన్స్ ఫర్స్ ని ఆవడం కోసము కాదు. వారి జీవితాంతము అక్కడే వుండడానికి ఏర్పాటు చేయడము కాదు. ట్రాన్స్ ఫర్స్ నిమిత్తమానమైనవి. జూనియర్ కాలేజీ ఒక యూనిట్ అంటే సెల్స్ ఎక్స్ థు యూనిట్ కావాలని, కెర్నియల్ కోర్సులు పొర్నెడ్ చేయాలనే ఉద్దేశముతో, ఒకేసారి బయాస్ తో పున్న కోర్సులను ఏర్పాటు చేసినపుడు ప్రొక్యుల్స్ తోనూ, డిగ్రీ కాలేజీలతోనూ అటాచ్ చేస్తే ధ్యేయానికి యిబ్బంది వస్తుందని సెలరేట్ యూనిట్ గా గుర్తించడం జరిగింది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— యు. డి. సి. లను జిల్లా స్థాయి పోస్ట్ గా ట్రీట్ చేస్తున్నారు. వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి డైరెక్టరు ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కి అధికారమిచ్చారు. యల్. డి. సి. ట్రాన్స్ ఫర్ కావాలంటే గవర్నమెంటు చేయవలసివస్తున్నది. ఈ అనామలీని దూరము చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే తప్ప ఏమి వుంది?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :— డైరెక్టరు ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రొపోజల్స్ సంపించారని మొదటి ప్రశ్నకు చెప్పారు. అవి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నాయి. త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకొనడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. వరాంకుళం (ఉయ్యూరు) :— జూనియర్ కాలేజీలలో పనిచేస్తున్న తెల్లరెడ్లను, యు. డి. సి. లను కోర్స్ వారి ఏర్పాటు చేసుకొని వాటిలోనే ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తున్నారు. వాటిలో పనిచేస్తున్న అలెండర్లు, వాచ్ మన్ లకు కూడ కోసల్ సిస్టమ్ ని ఎందుకు అవలంబించకూడదు? వీరిని పేరుగా చూడడానికి కారణమేమిటి?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :— జోనల్ సిస్టమ్ యల్. డి. సి. ల విషయంలో కూడ అవలంబించాలా లేదా అనేది డైరెక్టరు సంపించిన ప్రొపోజల్స్ పరిశీలన చేయబడుతున్నాయి. వారికి ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీ లేకుండా వుండడానికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కారణాలకు అనువైన పద్ధతిన ట్రాన్స్ ఫర్స్ ఫెసిలిటీట్ చేయడానికి డైరెక్టరు సంపించిన ప్రొపోజల్స్ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నాయి. జోనా, జిల్లాయా అనేది తరువాత నిర్ణయం చేయడం జరుగుతుంది.

Service Centre for Tobacco Growers

142—

*3934—(R) Q.—Sarvasri K. Satyanarayana (Repalli), M Omkar, (Narsampet), A. Lakshiminarayana, (Miryalaguda) Smt. Mallu Swarajyam, (Thungathurthy) :—Will the Minister for Agriculture & Law be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a 'Service Centre' for tobacco growers has been inaugurated in Guntur in the last week of January, 1979;

(b) the functions of the said tobacco service centre; and

(c) the area of operation of the said centre?

వ్యవసాయశాఖమంత్రి (శ్రీ వై. వెంకట్రావు):— (ఎ) అవునండీ. గుంటూరులోని ఫేమస్ పిఫ్ టొబాకో కంపెనీ అనే ప్రయివేటు సంస్థ సర్వీసు కేంద్రాన్ని ప్రారంభించింది.

(బి) సర్వీసు చార్జీల పై చెల్లింపు పెంపకం ద్వారా పొగాకును గ్రేడ్ చేయడం మరియు నిల్వ చేయడం దాని విధులు.

(సి) ఆ కేంద్రాన్ని నిర్వహిస్తున్నది ప్రభుత్వం గానీ, సేవాసంస్థగానీ కాదు. కనుక దానికి పనిచేయు ప్రాంతం అంటూ ఏదీ లేదు. అది కేవలం ఒక ప్రయివేటు సంస్థ.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—టొబాకో సెంటరుకు ప్రారంభోత్సవం జరుపుతున్న సందర్భములో చెప్పిన మాట. A Tobacco Service Centre, the first of its kind in the country was inaugurated to day in the Indian Leaf Tobacco Ltd. The centre will provide facilities for growers for curing and grading tobacco and for storing it till they find a buyer. It will serve growers in remote areas and set up godowns wherever necessary. అంటే దాదాపు రాష్ట్రము మొత్తానికి అన్ని రకాలయిన సదుపాయాను పొగాకు ఉత్పత్తిదారులకు కల్పిస్తుంది. అమ్మకందారు లభ్యమయ్యేవరకు రైతు నష్టపడకుండా పుండడానికి క్యూరింగ్ వసతులు ఏర్పాటు చేస్తుందని పత్రికలలో ప్రకటన చేశారు. గుంటూరులో ఈ సెంటరు ఏర్పాటు అయినది. వాటిపైన ప్రభుత్వానికి కంట్రోల్ లేదని అ.టన్నారు. కాని ప్రైవేటు మోనోపలిని తగ్గించటానికి ఇది ఉపయోగపడుతుందని దీనిలో అర్థము వస్తున్నది. మంత్రిగారి సమాధానం ఎట్లా అర్థము చేసుకోవాలి?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—అది ప్రైవేటు సంస్థ. దానిపైన ప్రభుత్వానికి కంట్రోల్ లేదు. టొబాకో బోర్డు రైతులకు గ్రేడింగ్ లో ప్రియినింగు యిన్వ్ దానికిగాను 12 సర్వీస్ సెంటర్లను ఓపెన్ చేసినది. రైతులకు కొంత ప్రియినింగు యిచ్చారు. టొబాకో బోర్డు మార్కెట్ లోకి ఎ.టర్ అయినపుడు మొత్తము తీసుకవస్తే తీసుకొంటాము లేకపోతే తీసుకోము అని రిజెక్టు చేస్తున్నారు. రైతులకు ఎక్కువ డబ్బు రాబట్టడానికిగాను గ్రేడింగు విషయంలో రైతులకు ప్రియినింగు కోసము 12 సర్వీసు సెంటర్లను ఓపెన్ చేశారు. వారుకూడ సవర్ణవంతముగా పని చేయడం లేదు. అది ప్రైవేటు సంస్థ. ప్రభుత్వానికి దానిపైన కంట్రోల్ లేదు. గౌరవ సభ్యులు అడిగారు కాబట్టి సమాధానం యీవిధంగా యిచ్చాను.

Reservation for the Candidates from "Children's home"
For Admission into ITI and Polytechnics

163—

*4994 Q.-Sri P. Jangardhan Reddy (Kamalapuri):—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) the special facilities, if any, provided to the children passing out of the childrens' Homes in the State in S.S.C. and/or VII Std., to

secure admission on priority or reservation basis for admission into the I.T.I's and Polytechnics, especially in view of the fact that such children are socially handicapped being abandoned and the Children's Homes which nurse them do not register their castes, and

(b) if no such facilities exist, will the Govt. consider reserving seats for them on the same lines as those available for Sportsmen and NCC Certificate holders?

కార్మిక మరియు ఉపాధికల్పన శాఖామంత్రి (జి. వెంకటస్వామి):—

(ఏ) లేదండీ.

(బి) పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలలోను, పాలిటెక్నిక్కులలోను వివిధ వర్గాలకు ప్రస్తుతం 50 శాతం మేరకు రిజర్వేషన్లు వున్నాయి. బాలల సదనాల నుంచి వచ్చేవారి నిమిత్తం అదనంగా ఏదైనా రిజర్వేషన్లు చేసినట్లయితే, మొత్తం రిజర్వేషన్లు 50 శాతం కంటే ఎక్కువైపోయి బహిరంగపోటీ శాతం 50 లోపుకు తగ్గిపోతుంది. ఇవి సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయానికి పరదర్శం కాగలదు. అందువలన, వారికి స్థిర రిజర్వేషన్లను చేయడానికి సాధ్యమేదు.

శ్రీ ఏం. ఓంకార్ :—రిజర్వేషన్ లేకపోయినా అనాథ బాలురు కనుక వున్న కోటాలో ఇంత పర్సంటు అని కాకపోయినా ప్రత్యేక మైన క్వోటేషన్ ఇచ్చి వారికి ప్రత్యేక పరిశీలన చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

Sri G. Venkataswamy:—There is no specific reservation for children passing out of the children's Home in the State for admission into Polytechnics and Industrial Training Institutes. The following are the existing reservations for various categories for admission.

*శ్రీ ఏం. ఓంకార్ :—రిజర్వేషన్ పర్సంటేజ్ పెంచాలని మేము కోరడం లేదు. అనాథ బాలురు కనుక ప్రత్యేకంగా ప్రొవిజన్ ఏర్పాటు చేస్తారా?

జి. వెంకటస్వామి:—50 పర్సంటు కంటే ఎక్కువ చేయకూడదని సుప్రీంకోర్టు తీర్మానం వుంది. 14% Scheduled Castes, 4% Scheduled Tribes, B.Cs 25% Sports 1% N.C.C. 1%, Physically handicapped 1% Children of ex-servicemen and Armed Personnel 4% Total 50% అదే ప్రకారం ఐ.టి.ఐ. లో కూడా రిజర్వేషన్ వుంది. అందులో 14% Scheduled Castes, 4% Scheduled Tribes, B.Cs. 25% Women 1% Physically handicapped 2%, Ex-Servicemen's children 2% Children of staff of I.T.I. 1%. ఈ ప్రకారం 50 పర్సంటు వచ్చింది.

According to the Supreme Court judgment, not more than 50% of seats in any course can be reserved for various categories put together and 50% should be available for candidates covered under open-competition.

Dr. R.M. Manohar (Achampet):—We are asking specifically for orphans. The Minister is referring to general reservations for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, etc. There is no specific mention of

providing facilities for orphans. Will the Government take necessary action to provide separate reservation for these orphans?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—అది సాధ్యం కాదని మనవిచేశాను.

Dr. R.M. Manohar : —These children are deprived by nature. Can the Government make specific allotment for these children also?

(No reply)

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు (వుయ్యూరు):—పున్న రిజర్వేషన్స్‌లో ఏదో ఒక దానిలో ఒక పర్సంటు తగ్గించి పీరికోసం ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

* శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—ఇప్పుడున్నదాని ప్రకారం వీలులేదు. మళ్ళీ ఎవరైనా సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లి డిసిషన్ ఛెంజ్ చేస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు.

RATE OF INTEREST ON THE LOANS IN THE CO-OPERATIVE BANKS
164—

* 5193 Q.—Sri B. Ramasubba Reddy (Kanigiri) :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have decided to reduce the rate of interest to $9\frac{1}{2}$ per cent from $11\frac{1}{2}$ per cent for loans and advances by co-operative banks ; and

(b) if so, the date from which the decision will take effect ?

సహకారశాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి) :—(ఎ) లేదు.

(బి) ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ బి. రామసుబ్బారెడ్డి:— ఇండస్ట్రిస్ పెట్టుకొనేవారికి 4 పర్సెంట్, 6 పర్సెంట్ కే ఇస్తున్నారు కాబట్టి ఈ కోవరేటివ్స్‌లో రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్టు తగ్గించి రైతులకు సహాయం చేయకూడదా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు ఇచ్చే లాన్ క్రెడిట్ స్ట్రక్చర్‌లో ఇప్పటికే వడ్డీ తగ్గించడం జరిగింది. మైనర్ ఇరిగేషన్ 9.80. ఏ పర్సెంట్ కు అయినా స్టాల్ ఫార్మర్స్ కు అయితే 9.50, అదర్ దాన్ మైనర్ ఇరిగేషన్, అదర్ దాన్ స్టాల్ ఫార్మర్స్ అయితే 10.50. దీర్ఘకాలిక అప్పులకు సంబంధించి ఇప్పుడున్న వడ్డీరేటు ఇది. షార్ట్ టర్మ్ క్రెడిట్ స్ట్రక్చర్‌లో ఎగ్రికల్చరల్ ఆపరేషన్స్ కు అయితే 11.25, ఈ రేటుకు అల్టిమేట్ గా బారోయర్ కు దొరుకుతుంది. ఎమ్. టి. ఎగ్రికల్చర్ కు 11.75 కు దొరుకుతుంది. ఎమ్.టి. కన్వెర్షన్ కు 11.75 కు దొరుకుతుంది. దీర్ఘకాలిక అప్పులలో ఎగ్రికల్చరల్ రిఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ కు ఫ్లోట్ చేసిన వాటికి ఇప్పుడు తగ్గించడం జరిగింది. మొత్తం యూనిఫారమ్ గా కంట్రవైడ్ ఒకే పాట్రన్ వుంది. స్వల్పకాలిక అప్పులకు ఎక్కువ వుందని అక్కడక్కడా ఫిర్యాదులు, రిప్రజెంటేషన్స్ వస్తున్నాయి. దానిని గురించి రిజర్వ్ బ్యాంకుతో సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకోటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—5 ఎకరాల కంటే ఎక్కువ వున్న హరిజనులకు బలిహినవరాల వారికి 11.50 నుండి 9.50 వరకుంటున్న తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం పునరాలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ రెడ్డి:—మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద 5 ఎకరాలు వుండే వారే కాదు. ఎన్ని ఎకరాలు వున్నా 5 కి 0 ఫర్ ది ప్లస్ అఫ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ అండ్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్. స్మాల్ హ్యాబిటేషన్ అదర్ దాన్ మైనర్ ఇరిగేషన్, మిగిలిన పర్సనెలకు కూడా 9 కి 0. అదర్ దాన్ స్మాల్ ఫార్మర్స్, అదర్ దాన్ మైనర్ ఇరిగేషన్ అంటే ట్రాక్టర్స్ మొదలైనవి వున్నాయి. వాటికి 10.50 వరకుంటు, అప్పుడు బాగా తగ్గించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:— రిజర్వ్ బ్యాంకు నుండి లాండ్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు కాని, కో-పరేటివ్ ఎవెక్స్ బ్యాంకులు కాని తీసుకొనే వడ్డీ రేటు ఎంత? మీరు రైతుల నుండి తీసుకొనే వడ్డీ రేటు ఎంత?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ రెడ్డి:—ఇన్ లాంగ్ టరమ్ క్రెడిట్ స్ట్రక్చర్ ఇన్ ల్యాండ్ మార్బ్ గేజ్ బ్యాంక్ మైనర్ ఇరిగేషన్ కు లాండ్ డెవలప్ మెంట్ ఎగ్రికల్చరల్ రిఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ నుండి రాష్ట్ర సెంట్రల్ ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకుకు 9.50 కి వస్తుంది. ఎ. పి. సెంట్రల్ ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు పైమరి ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకుకు 9 పరకుంటుకు ఇస్తుంది. పైమరి ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు సభ్యులకు 9.50 వరకుంటుకు ఇస్తుంది.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:— బారోయర్ దగ్గరకు వెళ్లటప్పటికి ఎంత తేడా వున్నదో చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథ రెడ్డి:— లాంగ్ టరమ్ క్రెడిట్ స్ట్రక్చర్ లో ఎగ్రికల్చరల్ రిఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ 9.50 కి వస్తుంది. అక్కడ నుండి పైమరి డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకుకు 9 పరకుంటుకు వస్తుంది. పైమరి డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు సభ్యులకు 9.50 వరకుంటుకు ఇస్తుంది. 2 వరకుంటు తేడా ఎందుకు వున్నదంటే పైమరి ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకులో ఆల్ కేటగిరీస్ అఫ్ ఎంప్లాయిస్ ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ ఎంప్లాయిస్ అయినారు. చాలా సెంట్రల్ కేడర్ చేశారు. ఈ వెన్ సూపర్ వైజర్ ఆర్ అందర్ ట్రాన్స్ ఫర్స్ ప్యూస్సును కూడా ట్రాన్స్ ఫర్ చేసే సదుపాయం కలుగచేస కున్నాము. కాబట్టి కూడా సెంట్రల్ కేటగిరీలోకి రావాలి. ఎగ్రి.ల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ ఎంప్లాయిస్ కావాలి అని వత్తిడి రావడం వల్ల చారినడం ఇక్కడకు చేర్చటం వల్ల ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ ఉద్యోగులుగా వున్నారే అదేవిధంగా పార్ట్ టరమ్ లో రిజర్వ్ బ్యాంక్ అఫ్ ఇండియా నుండి వచ్చేది 9 పరకుంటుకు. అల్ట్రప్రడెక్ట్ స్టేట్ కో-పరేటివ్ బ్యాంకుకు సెంట్రల్ బ్యాంకు 7 పరకుంటుకు ఇస్తుంది. 9.25 వరకుంటు సెంట్రల్ బ్యాంకు నుండి ప్రియమరి ఎగ్రికల్చరల్ బ్యాంకుకు షేయివరకు 11.25 వరకుంటు వస్తుంది. దానిలో కొంత ఎక్కువగా వుంది.

అని కొంత రిప్రజంతువులను వస్తే మరల పరిశీలన చేయించి అది వర్కవుట్ చేయించి—యంతకు ముందు 1875 వుండినది, యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 9-10 a.m. 11.25 చేసింది. From 1—3—1978 we have made it 11.25.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—రిజర్వు బ్యాంకు నుండి వచ్చినదానికి ఎఫ్ఎస్ బ్యాంకు యిచ్చేదానికి దాదాపు 5 ఏళ్లుంటే తేడా కనిపిస్తున్నది. తగ్గించడానికి సాధ్యం కాదా? డిఫికల్టీ ఏమిటి?

Sri N. Amarnath Reddy :—For long term credit sector it is not possible. ఇప్పుడు షేడ్ సెక్రటరీ కేడర్స్ డ్రైట్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం మళ్ళీ పరిశీలన చేసి తగ్గించే విధిని వుంచేమోనని వైనాన్స్ సెక్రటరీ ఒక కమిటీని వేసి ఆలోచన చేయిస్తాం.

శ్రీ కె. రామసుబ్బారెడ్డి :—అద్యక్షా, సైక్లోను ఎఫ్ఎస్ షరియాన్ లో పీనల్ ఇంటర్వెన్షన్ తీసివేశామన్నారు. ఇంకా ఆర్డర్లు రాలేదని బ్యాంకులు వసూలు చేస్తున్నాయి. దానిగురించి మంత్రిగారు చెబుతారా?

Sri N. Amarnath Reddy :—I am going to answer this while replying to the call attention motion. I think it will come tomorrow.

SETTING UP OF CATTLE FARMS FOR 'ONGOLE BREED'

165 -

* 5419 Q.—Sri G. Mallikarjuna Rao (Gurazala) :—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the world famous 'Ongole breed' cattle are decreasing day by day,

(b) if so, the steps taken by the Government to set up cattle farms to prevent the same,

(c) when, where and the number of them proposed to be set up, and

(d) the financial involvement in this regard?

పశు సంవర్ధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. రాంరేవ్) :—(ఎ) లేదని.

(బి. సి. డి.) అయితే ఈ అవసరం నిమిత్తం ప్రకాశం జిల్లాలోని రామతీర్థం వద్ద స్వచ్ఛమైన ఒంగోలు జాతి పశువుల పెంపకానికై ప్రభుత్వం ఒక షేడ్రాన్ని మంజూరు చేసింది. ఈ షేడ్రా స్థాపనకు రూ. 84.84 లక్షల ఖర్చు అవుతుంది. ఈ మొత్తం 1979-80 నుండి నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఖర్చు చేయబడుతుంది.

శ్రీ జి. మల్లికార్జునరావు :—అద్యక్షా. మంత్రిగారు ఎ, కు సమాధానం చెబుతూ లేదు అన్నారు. మన రాష్ట్రములో వున్నటువంటి మంచి బ్రీడ్ కలిగినటువంటి ఒంగోలు జాతి పశువులను నార్వే, స్విడన్, డెన్మార్క్ దేశాలకు ఎక్కు-

వగా కొనుక్కుపోయే పరిస్థితి కలుగుతున్నది. మంచి జాతి యితర దేశాలకు పోయింది. ఇక్కడ మంచిజాతి లేదు. వాటిని ప్రజర్వీ చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు ఏమిటి? పోతే పశుసంవర్ధక డ్రిత్రాలోను ఏర్పాటు చేస్తున్నామన్నారు. ప్రతి జిల్లాకు ఒకటి ఏర్పాటు చేసే అవకాశం వుందా?

శ్రీ బి. రాందేవ్ :—ఒంగోలులో ఏర్పాటు చేసే ఫార్మ్లో ఫ్యూర్ బ్రీడ్ 200 వుంటాయి. విశాఖపట్నములో వున్నా, ఒంగోలు మరియు జనవాసీలో వుంది, మహానందిలో వుంది. ఇది అయిన తరువాత ప్రతి జిల్లాలో చేయాలనేది ఆలోచిస్తాము. ఈ నాలుగు సంవత్సరాలు చూచిన తరువాత జిల్లాకు ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలనేది వనరులనుబట్టి చూడడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జి. మల్లికార్జునరావు :—మంచి బ్రీడ్ యితర దేశాలకు పోయిన్నది.

శ్రీ బి. రాందేవ్ :—ఫ్యూర్ బ్రీడ్ 200 పెడుతాము. They are keeping at Ramathirtham.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—అదృష్టా, ఇది కొండను తవ్వి ఎలు స పట్టినట్లుగా వుంది. రెండు మూడు గ్రామాలకు కలిపి కొన్ని కమ్యూనిటీ బుల్స్ను పెట్టాలని రెండు సంవత్సరాల నుండి అడుగుతున్నాము. ఎర్ల్ టీరుకువచ్చి రిప్రజిరేటర్లులో పెట్టి చేయడమనేది కష్టంగా వుంది. పంచాయతీ కొలక డబ్బు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి. కమ్యూనిటీ బుల్స్ను యివ్వండి అంటే స్కీము లేదంటున్నారు. కమ్యూనిటీ బుల్స్ను ఇవలటేనే ఆలోచన వుందా?

శ్రీ బి. రాందేవ్ :—ఒక చోట మంచి బ్రీడ్ పెడితే జాగుంటుంది. కమ్యూనిటీ బుల్స్ను పెట్టాలంటే అసంభవమైనది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (మార్కాపూర్) :—మంత్రుగారు ఏమి చెబుతున్నారో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—గ్రామాలలో కమ్యూనిటీ బుల్స్ను పెడితే ఎవరి పొలాల్లోకి పోయినా ఏమీ పట్టించుకోని ఆచారం గ్రామాల్లో వుంది. పంచాయతీలు అడుగుతున్నవి. కొంత డబ్బు మీరు సబ్సిడీగా యిస్తే మేము పెట్టుకోడానికి సిద్ధంగా వున్నామని చెబుతున్నారు. దాని గురించి ఏమీ చెబుతారు?

శ్రీ బి. రాందేవ్ :—ఉన్న కార్యక్రమం ముందే చెప్పాను. వారు వేసే ప్రశ్నకు యింకేమి చెప్పాలి? నథింగ్.

(Question No. 166 Postponed)

Establishment of Urban Development Authorities In Six Region^s
167—

*4874 (C) Q.—Sri B. Sammaiah (Parkal);—Will the Minister for Municipal Administration and Information and Public Relations be pleased to state;

(a) whether it is a fact that the Government propose to establish Urban Development Authorities in 6 Regions in the State;

(b) if so, the names of the Regions and the basis for determining the regions; and

(c) the expenditure for establishing each Urban Development Authority and the advantages therefrom?

మన్సిపలు పరిపాలన, సమాచార పౌర సంబంధాల శాఖ మంత్రి
(శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి) :—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) (సి) ఈ పోషకులు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—విశాఖపట్నం అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీలో ఎస్.ఎస్.ఎస్. రెడ్డిగారు లేరు. వారు వుండాలని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం అంగీకరించి ఎస్.ఎస్.ఎస్. రెడ్డిగారిని అందులో వెడుతామని చెప్పడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఆ అర్బన్ డెవ. వ్ మెంట్ అథారిటీలో వారిని నామినేట్ చేయలేదు. దానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—అది నేను కనుక్కుని చెబుతాను.

ఎస్.ఎస్.ఎస్. రెడ్డి (విశాఖపట్నం II) :—రూజీ మంత్రి నా గేళ్ళరరావుగారు వున్నప్పుడు దాని మీద రెండుసార్లు దీర్ఘ చర్చ జరిగింది. ఆయన అంగీకరించారు. యీ సభలో అందరూ ఎం ఎల్.ఎ అను వేసి విశాఖపట్నం ఎం.ఎల్.ఎ ను వేయక పోవడం దురదృష్టం. ముఖ్యమంత్రిగారు వేస్తామన్నారు. ఈ విషయములో మంత్రిగారు ఏమి సమాధానం చెబుతారు?

(జవాబు లేదు)

Mr. Deputy Speaker :—It has nothing to do with the question. She was kind enough to say that she will consider.

Compulsory Exhibition of Telugu Films

168—

*3280—Q.—Sri K. Narsimha Reddy (Bhongir) : —Will the Minister for Municipal Administration and Information and Public Relations be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are standing Government orders to exhibit Telugu films compulsorily for certain days in a year in all the Cinema theatres in the State:

(b) if so, whether those orders are being implemented in twin cities; and

(c) if not, the reasons therefor?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :— (ఎ) అవునండీ.

(బి), (సి) ఈ ఉత్తరువును అమలు పరచుటలో తమకు కొన్ని ఇబ్బందులు వున్నట్లు ఉంటున్నారని సీనిమా ప్రదర్శకులు ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకున్నారు. ఈ విషయం గురించి తెలుగు సీనిమా నిర్మాతల, పంపిణీదారుల, ప్రదర్శకుల ప్రతినిధులతో చర్చించి ఆచరణాత్మకమైన ఒక పద్ధతిని రూపొందించడం జరిగింది. దీని ప్రకారం రాష్ట్రరాజధానిలోగల సీనిమా థియేటర్లన్ని తెలుగు చిత్రాలను ప్రదర్శించవలసిన రోజుల సంఖ్య 12 థియేటర్ల సంఖ్యకన్న తక్కువ కాకుండా ఉండాలి. దీనిని అమలు జరిపేందుకు ప్రదర్శకుల సంఘం భాగ్యతవహించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ కె నరసింహారెడ్డి :—తెలుగు సినీమాలను ప్రోత్సహించడం కొరకు 12 వారాలకు తక్కువ గాకుండా నడుపాలని మంత్రిగారు అన్నారు. కాని అప్పటికి మెజారిటీ సీనిమా హాల్స్‌లో నడవడం లేదు. దాని మీద ఏమి చర్య తీసుకోవడానికి ఆలోచన చేస్తున్నారు?

శ్రీమతి బి. సరోజినీ పుల్లారెడ్డి :—వారు చెప్పిన మాట నిజమే. ప్రభుత్వ థియేటర్లను వారు గ్రహించారు. తెలుగు దేశము గాబట్టి తెలుగు మాట్లాడేవారికి తెలుగు పిచ్చర్లు కావాలి. కొందరు నడవడం లేదు. అలాంటి సినీమా హాల్స్ పేర్లు కబుతాను. వారిని పోలీసు కమిషనరు ప్రాసిక్యూట్ చేశారు. తారకరామ, రాయల్, దిల్లద్, అశోక్, నవరంగ్, విక్రాంతి, రామకృష్ణ 70 ఎం.ఎం. రామకృష్ణ 91 ఎం.ఎం; జస్రూద్, లైట్ హౌస్, స్క్వైలైన్, లిబర్టీ, శ్రీనివాస 91 ఎం.ఎం; యాఖుత్ మహల్, ఎస్టేటు, సుధా, అల్కా, ఆశా, కృష్ణా ఇంక్లూడింగ్ రామకృష్ణ. డబ్బు వచ్చే పిచ్చర్లు నడుపుతున్నారు—లైట్ హౌస్. Some of the Hindi movies where there is not of criminal action which are evidently appreciated by the viewers. వాటికి ప్రాముఖ్యం ఇచ్చి డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. ఓల్డ్ సిటీలో ఉర్దూలో నడుపుతున్నారు, తెలుగులో నడవడం లేదు అని చెప్పారు. వారిని ప్రాసిక్యూట్ చేశాము. 12 వారాలు నడుపాలి అని చెప్పాము. 12 వారాలకు తక్కువ కాకుండా జంట నగరాలలో నడుపాలని చెప్పడం జరిగింది. వరుసగా కాకపోయినా సవత్సరం మొత్తం మీద 12 వారాలు నడుపాలని చెప్పడం జరిగింది, దానికి సంబంధించి హోం సెక్రటరీ ఛాంబర్స్‌లో ఎగ్జిజిటర్స్, డిస్ట్రిబ్యూటర్స్‌తో మాట్లాడారు. We are certainly trying to do our best.

9-20 a.m.

శ్రీ ఎన్. జైపల్ రెడ్డి :—ఒక భాషకు సంబంధించిన చలన చిత్రాలను ప్రదర్శించాలని రాజ్యాంగ రీత్యా ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చే అధికారం ఉందా? విధాన నిర్ణయ దృష్ట్యా చూసినా ఒక భాషపై నమనం దుర్భిమానం చూపించడం మంచిదికాదు ఈ కానోస్టెటబుల్ కంట్రీలో. కాబట్టి దీనిని గురించి సమీక్షిస్తారా?

శ్రీమతి బి. సరోజినీ పుల్లారెడ్డి :—మేము దీనిని మైంట్లు మైంట్లు చెప్తున్నాము. We will certainly do our best.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, she did not follow my question. I think the Minister will follow English better. The point is I doubt

whether it is constitutionally and legally valid for any Government to impose certain conditions on the theatres. Secondly, is it desirable to develop only a particular language? Will it not amount to linguistic fanaticism? Is it not necessary to refrain from entering into that process?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy:—To protect the interests of all the languages restrictions are essential. ఒక ప్రక్క దేశ భాషలందు తెలుగు తెన్ను అంటారు. ఒక ప్రక్క తెలుగును ఎంకరేజి చేయాలంటారు. ఇంకొక ప్రక్క తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేయుటకు చూడటం లేదంటారు. ఇంకొక ప్రక్క రూపుని ప్రకారం లేదంటారు. Whether it is according to rules, that particular point I will certainly get it confirmed and give an answer.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు):—హిందీ నేషనల్ లాంగ్వేజి. దానిని డెవలప్ చేయాలని అంటున్నాము. అటువంటి హిందీ సినిమాలను సినిమా హాల్స్ వారు ఆడితే సంతోషించాలి. నూతిలో కప్పలాగ ఉండడం మంచిదికాదు. మనం హిందీ లాంగ్వేజిని నేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ హాల్సులో హిందీ సినిమాలు ఆడకూడదని చెప్పడం న్యాయం కాదేమోనని అనుకుంటున్నాను. ఆ లాంగ్వేజిని కూడా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ కె. నరసింహారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇందులో దురభిమానం ఏమీ లేదు. (చాలా మంది సభ్యులు లేచిరి)

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు.

Mr. Deputy Speaker.—It is for the Minister. You cannot explain on her behalf.

శ్రీ కె. నరసింహారెడ్డి:—తెలుగు భాషా చిత్రాలను ఎంకరేజి చేయడం కోసం ఆ ఉత్తరువులను చేసారు. ఇన్ని హాల్సు మీద కేసులు పెట్టామని ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు. వారిమీద కేసులు పెట్టిన తరువాత వారు తెలుగు సినిమాలు ఆడుతున్నారా లేదా?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:—ప్రతి 6 మాసాలకు రివ్యూ పెట్టాము. మేము 12 వారాలు చూపించాలని అన్నాము. వారు తూర్పు అవుట్ ది ఇయర్ 12 వారాలు చూపిస్తామని అంటున్నారు. Every 6 months it will be reviewed. Again there will be review by the end of February, but because of the Assembly we could not. Now we will review during the next week.

శ్రీ వి. శోభనాద్రిశర్మారావు:—మొట్టమొదట ఆర్డర్స్ ఇచ్చామని అన్నారు. దానికిముందే అభిమాన సంఘాలవారిని కూర్చోబెట్టి ఒక ఆలోచన చేస్తే బాగుండేది. కాని ముందు ఆర్డర్స్ ఇచ్చి ఇప్పుడు పరిశీలిస్తున్నామని అంటున్నారు. అంటే ముందు ఇచ్చిన ఆర్డర్స్ ఇన్ వాలిడ్ అయినట్లే కదా? కాబట్టి ఆ ఆర్డర్లను విత్ డౌ చేసుకుంటారా?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—తిరిగి అందరితో ఆలోచించి రెవ్యూ చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—మంచి సినిమాలు వచ్చే వాటిని ప్రజలు ఆదరిస్తున్నారు. శంకరాభరణం లాంటి తెలుగు విశ్వరును ఎంకరేజీ చేయాలి. కాబట్టి మంచి తెలుగు విశ్వరును తీయుటకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—నేను పబ్లిక్ స్పీచ్ లలో కూడా చెబుతున్నాను. Kindly bring out the best pictures. We have told not to encourage criminal pictures. Mythological pictures which are good for the children psychologically and even for the elders. Certainly we will try to give encouragement to all the good picture producers.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—In my own view there is absolutely no doubt as to the constitutional invalidity of the order brought out. Will the Hon. Minister secure the opinion of the Advocate General as to whether the order is legal one? Otherwise, there is no point in all the above discussion.

Smt B. Sarojini Pulla Reddy :—We certainly would do so.

re : L. A. Q. No 37 (*4876-Z) postponed from 13-2-80.

regarding damage of spring channels due to cyclone.

Mr. Deputy Speaker :—The Minister for Revenue is not very much here. Can we postpone the question?

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్రెడ్డి :—నన్ను ఎవరూ పోస్టుపోస్ట్ మెంటు కోసం కోరలేదు, నేను ఓప్పుకోలేదు. నాకు ఇప్పుడే ఆన్సరు కావాలి. నాలుగు రోజులవాడు అసెంబ్లీ జరుగుతూ ఉంటే దీనిని ఆన్సరు చేయుటకు మంత్రిగారు రాలేదు, ఇప్పుడూ రాలేదు. వారు మీ పరిష్కారను తీసుకున్నారా?

Mr. Deputy Speaker :—He took the permission of the Speaker.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్రెడ్డి :—నన్ను ఎవరూ పోస్టుపోస్ట్ మెంటు కోసం కోరలేదు, నేను ఓప్పుకోలేదు. 18వ తేదిన దీనిని పోస్టుపోస్ట్ చేశారు. ఇప్పుడు దీని మళ్లీ పోస్టుపోస్ట్ చేయడానికి నేను ఓప్పుకోవడంలేదు. నాకు ఇప్పుడు ఆన్సరు కావాలి ఈ విధంగా పోషా ఉంటే డ్యూలరు ఎప్పుడు ఆన్సరు వస్తుంది?

Mr. Deputy Speaker :—We can ask the Revenue Minister when he is present.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్రెడ్డి :—నాకు ఇప్పుడే ఆన్సరు కావాలి.

Mr. Deputy Speaker :—Other Minister can reply. Will it satisfy you?

Sri S. Jaipal Reddy :—The question has been addressed to the Minister for Panchayat Raj and it concerns works in Panchayat Samithis.

Mr. Deputy Speaker :—When we referred the question to Panchayat Raj Department they said it pertains to Revenue Department. Naturally we have to refer it to the Minister for Revenue. Today he is not here. I will make some other Minister reply as soon as the other questions are over.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—రూలు క్లియర్ గా ఉంది. క్వశ్చన్ పోస్ట్ పోస్ట్ కావాలంటే ప్రశ్న వేసిన సభ్యుడు పోస్టుపోస్ట్ చేయమని కోరాలి. ఆ మెంబరును కన్సరెండు మినిస్టరు కోరి రిక్విజిషను తీసుకొంటున్నారు. అది స్వీకరణగారికి అందజేస్తున్నారు. నన్ను ఎవరూ ఆ విధంగా అడుగలేదు. కాబట్టి నన్ను అగౌరవపరచినట్లు, ఈ సభను అగౌరవ పరచినట్లు నేను భావిస్తున్నాను. సభ్యుడు కొరితే శుభ పోస్టు పోస్ట్ చేయడానికి వీలులేదు. నాకు ఇప్పుడే అన్నరు కావాలి. దీనిమీద తమరు రూలింగు ఇవ్వాలి.

Mr. Deputy Speaker :—I will ask somebody to reply on his behalf.

Sri S. Jaipal Reddy:—When the rule categorically says that a question cannot be postponed without the prior knowledge and consent of the Member who puts the question, how the question was postponed? Secondly even if some other Minister is prepared to answer, the question is can any other Minister just give the answer without being authorised by the concerned Minister.

Mr. Deputy Speaker :—The Minister has authorised. Incidentally, he has some business in the Council. With my permission he has gone to the Council. I will get the question answered after his return.

Sri Nallapa Reddy Srinivasul Reddy :—A question cannot be answered after the question hour is over.

Sri S. Jaipal Reddy :—The Council meets at 10'0 clock. Is the House to presume the time of a Minister?

Mr. Deputy Speaker:—I appreciate your point.

Sri S. Jaipal Reddy:—Our experience is very sad and bitter. Ministers are treating the House with contempt. They are not answering the questions posted on the agenda. Respect should be shown in performance.

Sri B. Venkatarama Reddy :—It is not in the case of all the 9-30 a.m. Ministers. We never intended to do.

శ్రీ ఎన్. జైపల్ రెడ్డి:—కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కదా, ఏ మంత్రిచేసినా మొత్తం మంత్రివర్గం మీదకు వస్తుంది.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—మనం రూల్స్ వైలేట్ చేస్తున్నాము. ఒక గౌరవ సభ్యుడు తన క్వశ్చనును పోస్టుపోసు చేయమని అడగడం పోస్టుపోసు చేయడానికి వీలు లేదు. మనకు రూల్స్ క్లియరుగా ఉంది. మనం రూల్స్ వైలేటు చేయడమా ఇప్పుడు? లేకపోతే రూల్స్ సస్పెండు చేయమని వారు మువ్ చేయాలి,

Mr. Deputy Speaker : —No question of violating or exempting the rules assuch. He has authorised some other Minister in that regard to reply on his behalf.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—రూల్స్ వైలేటు చేస్తున్నాము. రూల్స్ క్లియరుగా ఉంది. ఎవరూ వచ్చి చెప్పడానికి సిద్ధ పడడం లేదు, ఏ మినిష్టరు లేచి చెప్పడంలేదు.

Mr. Deputy Speaker : —I personally wanted that the Minister himself is present so that he can satisfy you. Now I will go to the next question.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నెక్స్ట్ క్వశ్చనుకి పోతే రూల్స్ వైలేటు చేసినట్లు అవుతుంది, ఏ మంత్రిగారు అయినా గౌరవ సభ్యుని అడిగి పర్మిషన్ తీసుకునే వారు, ఆయన నేరుగా అడగడానికి అవమానం అయితే కనీసం ప్రయివేటు సెక్రటరీని అయినా పంపించి అడగవచ్చు కదా, ఇది ఏమి న్యాయం? అడగకుండా అవమానించినట్లుగా నేను భావిస్తున్నాను,

Mr. Deputy Speaker : —Everyday we are voilating certain rules. As far as questions are concerned, we are good enough to allow you without rules also.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—మంత్రిగారు వచ్చేవరకు నేను వెయిట్ చేయాలి కదా. నాకు ఏమైనా పని ఉంటుంది కదా.

Sri S. Jaipal Reddy : —It is highly reprehensible. The Minister for Revenue authorised the Minister for Harijan Welfare to answer. The Minister for Harijan Welfare also is missing in the House.

Mr. Deputy Speaker : —That is what I told you.

Sri S. Jaipal Reddy : —He should obtain the permission of the Member. If the Revenue Minister has authorised the Minister for Harijan Welfare to answer the question, except for any inevitable reasons, the Minister for Harijan Welfare should be available in the House. He must be good enough to obtain the permission from the Member. The House cannot be treated like this.

శ్రీ. పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—అసలు రివెన్యూ మంత్రిగారికి సంబంధించి అయినా క్వశ్చన్ మాత్రం పంచాయతీరాజ్ మంత్రికి సంబంధించింది.

రెవెన్యూ మంత్రిగారు హరిజన వెల్ఫేర్ మంత్రికి లేఖతో ఇంకొక మంత్రికి ఎందుకు అప్పజెప్పాలో నాకు తెలియదు. ఏ మంత్రి అయినా సమాధానం చెప్పవచ్చు. బాగారెడ్డిగారు చెప్పి ఉంటే ఈ బాధ లేకుండేది. ఎవరైనా చెప్పవచ్చు.

Mr. Deputy Speaker: — pecifically he has authorised the Minister for Harijan Welfare.

Sri P. Sundarayya: —Then, where is he?

Mr. Deputy Speaker: —He took my permission, But then I was not convinced because he may not be able to do justice?

శ్రీ వి. శోభనాద్రిశ్వరరావు:—కనీసం తమరిని అడిగినప్పుడు తమరు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారిని అడగాలి కదా.

Mr. Deputy Speaker:—He is very much serious,

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—నెమ ఎంతవరకు వెయిట్ చేయాలి? నాకు ఎమైనా పని ఉంటుంది కదా?

Mr. Deputy Speaker:—I will go to the next question. It is a postponed question from 20th.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—నాకు ఈ రోజుననే ఆన్సర్ కావాలి. నా ప్రశ్నకు నాకు ఇప్పుడే జవాబు కావాలి.

Mr. Deputy Speaker:..To-day itself. If you are particular about that, to-day itself I will ask him. He has taken the permission of the Speaker. Of course, he has authorised the Minister for Harijan Welfare to reply on his behalf,

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—ప్లి మెంటరీస్ లేకుండా చెప్పమంటే చెబుతాను.

Mr. Deputy Speaker:—If you are interested in the reply, the Minister is very much prepared to reply to that. Please wait for tomorrow, so that the concerned Minister may reply.

Sri V. Sobhanadriswara Rao:—It is already a post-poned question

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఏ మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తారు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మినిష్టర్ ఫర్ సోషల్ వెల్ఫేర్.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఆ మంత్రిగారు లేరు.

Sri S. Jaipal Reddy:—We must be permitted to table a Privilege Motion against the Revenue Minister. If the House is allowed to be taken to be granted, then it will be very difficult for us to participate in the discussions of the House.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—The business of the House cannot be stopped for a single failure. The only alternative for the Members or the aggrieved member is to move a Privilege Motion.

Mr. Deputy Speaker:—Let us not go into that. There are so many practices, and precedents. We have precedents where other Ministers have replied on behalf of the Ministers concerned.

Sri N. Srinivasul Reddy:—Will he reply to-day!

Mr. Deputy Speaker:—To-day he will reply.

LAQ. Postponed from 20-2-1980

Development of Engineering Colleges Affiliated to
Jawaharlal Nehru Technological University

68—

*4871-G. Smt. Mallu Swarajyam (Thungthurthy), Sri K. Satyanarayana (Repalle), Sri M. Omkar (Narasampet) and Smt. G. Dhana Suryavathi (Nidumolu): - Will the Minister for Technical Education and Indian Medicine be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have been contemplating to develop the Engineering colleges affiliated to the Jawaharlal Nehru Technological University with a cost of Rs. 9 crores

(b) if so, the salient features of the said scheme; and

(c) when it will come into force and by what time it will be completed?

సాంకేతిక విద్య, భారతీయ వైద్యశాఖమంత్రి (శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి):-
(ఎ) (బి) (సి) సమాధానం సభా సమీక్షంలో ఉంచబడింది.

Statement placed on the Table,

(a) The Jawaharlal Nehru Technological University Hyderabad submitted proposals to Government involving an expenditure of about Rs. 8.68 crores for implementation in a phased programme.

(b) The salient features of the proposals are:—

(i) Construction of Hostel Buildings for the three Engineering Colleges at Anantapur, Kakinada and Hyderabad.

(ii) Additional class room and Laboratory Accommodation for the three Engineering Colleges at Anantapur, Kakinada and Hyderabad.

(iii) Library Books, Equipment, Furniture and Transport facilities:

(iv) Construction of University's Administration Buildings-

(v) Setting up of a Central Computer Centre.

(vi) Establishment of a separate campus in the city for the Nagarjuna Sagar Engineering College with necessary facilities as per All India Council for Technical Education norms; and

(vii) Construction of staff quarters.

(c) The important schemes which are of immediate nature are proposed to be implemented in a phased programme. As a first step the programme of construction of hostels for the 3 Engineering Colleges at Anantapur, Kakinada and Hyderabad at an estimated cost of Rs. 35.00 lakhs had already started. In respect of other schemes, it was proposed to seek the assistance of the University Grants Commission. When the University Grants Commission was addressed to declare the Jawaharlal Nehru Technological University fit to receive central assistance in terms of the rules framed under Section 12-A of the University Grants Commission Act, they have suggested to this Government to amend certain provisions of the Jawaharlal Nehru Technological University Act to enable them to consider the request. Keeping in view the suggestions of the University Grants Commission it is now proposed to amend the Jawaharlal Nehru Technological University Act. This matter is now under active consideration of the Government.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆ స్కీము గవర్నమెంటు ఆమోదించిందా? ఫేజ్డ్ పోగ్రామ్ అంటే అది ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి అయ్యేటట్లు వంటి పోగ్రామ్? యూనివర్సిటీ గార్ంటు కమిషను వారు జవహర్ లాల్ నెహ్రూ టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీ గుర్తింపు దానికి సంబంధించిన నిధులను కేటాయించడానికి ఈ యూనివర్సిటీ చట్టములోనే కొన్ని ముఖ్యమైన మార్పులు తేవలసి ఉంది తేవాలి అని అన్నారు. ఆ విషయం ప్రభుత్వం యొక్క ప్లీజ్ కన్సిడరేషన్ లో ఉంది అని అన్నారు. వారు తేవాలి అని చెప్పిన సవరణలు ఏమిటి? ఆ ప్లీజ్ కన్సిడరేషను ఎప్పటికి పూర్తి అయి అమలు లోనికి వస్తుంది?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—ఈ యూనివర్సిటీకి యు జి సి నుంచి ప్రొనాన్సియల్ ఎఫిలియేషన్ పమీ దొరకలేదు. వారు మొదట దీనిని యూనిటరీగా ఉంచాలా లేక ఇతర కాలేజ్ లో దీనిని ఏసోసియేట్ చేయాలా అనేక క్వెస్ చాలా కాలం నడిచింది. రీజినల్ యూనివర్సిటీ కాబట్టి వరంగల్ లో ఉండాలని తరువాత దీనికి సెంటర్, రాష్ట్రము రెండూ సహాయం యివ్వడంచేత కేంద్రము ఒప్పుకోకపోవడంచేత మరల దీని కాంపస్ తొలగించి తరువాత ప్రైదరాబాదు తీసుకురావడం జరిగి మూడు కాలేజ్ లో దీనితో ఎఫిలియేట్ అయ్యాయి. ప్లీజ్ లో కొత్త మార్పు తేవాలి. ప్రైవ్ చాన్సలర్ అప్పాయింట్ మెంట్ కొరకు వాటి కొరకు మార్పు తేవలసి ఉంది. బిల్లు సిద్ధముగా ఉంది. ఆ బిల్లు పాస్ అయి పట్టు అయితే అప్పుడు దీనికి ఎఫిలియేషన్ తప్పక దొరుకుతుందని చెప్పారు. దీనికి సుమారు 3 కోట్లు రూపాయలు ఒక అంచనా తయారు చేశారు. 3 కోట్లకుపైన స్టేటు గవర్నమెంటు రెండు కోట్లు ఫెడ్ ఇయర్ ప్లానులో ఇవ్వాలని ఆ సందర్భములో 80 లక్షల రూపాయలు రిలీజు చేయబడ్డాయి. వీటికి అన తపురం, కాకినాడ, ప్రైదరాబాదులలో హాస్టలు బిల్డింగు కట్టడం జరుగుతోంది. మానబటాంకు దగ్గర ప్రైవ్ ఆర్ట్స్ బిల్డింగులో ఉన్న నాగార్జున ఇంజనీరింగు కాలేజికి వేరే

కాంపెన్ కావాలనిచెప్పి మేము కోరాము. దానికొరకు హామింగు బోర్డువారు వంద ఎకరాలు భూమి ఇచ్చారు. అది రేపో మాపో సంతకము అవుతుంది. అ చట్టం సవరణ చేసిన తరువాత కదన-చర చర్యలు పనుతుంటాము. లైబరరీ, లేబరేటరీ, కంప్యూటర్ కేంద్రానికి మొదలగు వాటికి యూనివర్సిటీ గ్రాంటు కమీషను వారు ఒకటి కై మూడు నిష్పత్తిలో గ్రాంటు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. రూ. 80 లక్షలు రిలీజ్ అయింది, పని జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఈ రూ. 8 కోట్ల 80 లక్షల స్కేమును ప్రభుత్వం ఆమోదించిందా? ఫేజుడు పోగ్గామ్ ప్రకారం చేస్తామన్నది, ఎన్నాళ్ళలో పూర్తి చేస్తారు? చట్టాన్ని సవరణ చేసి బిల్లును 6 బడ్జెటు సమావేశంలో తీసుకు వస్తారా?

9-40 a.m.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఈ బడ్జెట్ సమావేశంలో వీలైతే తీసుకు వస్తాము. కొద్దిపాటి ఎమెండుమెంటు ఉంది. అందువల్లాను లోపల రెండు కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వగా, ఇంకో ఏడు కోట్ల రూపాయలు యు.జి.సి. నుంచి ఇవ్వడానికి వస్తుకొని ఏళ్లు ఎమెండు కావాలి అంటున్నారు. ల్యాండు విషయంలో ఇవాలో రేపో సంతకం అవుతుంది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ భవనాలు నిర్మాణం చేపట్టడానికి నన్నావోలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— ఈ భవనాల నిర్మాణానికి ఈ బడ్జెటులో కేటాయింపులు లేవు. ఈ లెక్కలాజిక్ యూనివర్సిటీ అనేది ఒక గొప్ప విషయం. దానికి కావలసిన అవసరాలను దృష్టితో పెట్టుకోకుండా యూనివర్సిటీని కాగితాల మీద నిర్మాణం చేసినందువల్ల విద్యార్థులు దెబ్బతింటున్నారు, విద్యా స్థాండర్డు కూడా దెబ్బ తింటున్నాయి. విదేశములో దీనిని గుర్తించము అంటున్నారు. చివరకు యు.జి.సి. కూడా గుర్తించడం లేదు, డబ్బు ఇవ్వడం లేదు. దీనిని యంత తొందరపాటుతో చేసి విద్యార్థులను నాశనం చేస్తున్నారు. ఇప్పటికయినా వేరే ఐటమ్స్ మూనుకొని, దీనికి ఈ బడ్జెటులో రూ. 10 కోట్లు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఇది కొత్త ప్రయోగం చేయబడింది. లెక్కలాజిక్ యూనివర్సిటీ యిక్కడ పెట్టి లెక్చరర్ల సంఖ్యనివ్వటాని దీనికి ఎఫిలియేట్ చేయాలని అనుకున్నాము 1972 లో ఈ బిల్లు ఆమోదించారు, ఏళ్లు అయింది. ఎఫిలియేట్ కాలేజీలు యిక్కడ వద్దు అని అనడం జరిగింది. విద్యార్థులకు విద్య ఏమీ నాశనం కావడం లేదు. నే గ్రాండు మొదలగునవి లేవు. హాస్టలు భవనాలు మొదలయినవి నిర్మాణం అవుతున్నాయి. పైన్స్ అండ్ ఆర్బు కాలేజీలో కొంత భవనం తీసుకొని నడిపిస్తున్నారు. యు.జి.సి. లెక్చరర్లకు కొంత డబ్బు ఇస్తున్నది. భవనాలకు డబ్బు ఏళ్లులో ఎమెండుమెంటు అయిన తరువాత ఇస్తామన్నది. కొద్ది రోజుల్లోనే అన్ని పనులు పూర్తవుతాయి.

Short Notice Questions and Answers

Construction of Bheema Project in Mahaboobnagar District.

168-A—

S.N.Q.No. 5765-X—Sri K. Venkateswara Rao (Kolhapur):—
Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government are considering the possibility of constructing Bheema Project in Mahaboobnagar District, and

(b) if so, when the Government will make arrangements for the survey?

పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి):—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) ఇది అంతర్ రాష్ట్ర పారిశుధ్య విషయం కాబట్టి దీనిని గురించి కర్ణాటక ప్రభుత్వంతో చర్చించటం జరుగుతుంది. ఇది వారి పరిశీలనలో వుంది.

(శ్రీ) కె. వెంకటేశ్వరరావు:—ఈ భీమా ప్రాజెక్టును నిజాం పరిపాలన కాలంలోనే ఎస్టి మేటు తయారుచేసి, నిర్మాణం చేయాలని తలపెట్టబడింది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఈ ప్రాజెక్టును సానుభూతితో పరిశీలించిన తరువాత బీచావత్ కమిషన్ పరిశీలనలో కృష్ణా నీరు మనకు నిర్ణయించవలసి వచ్చినప్పుడు జూరాల ప్రాజెక్టుకు భీమా ప్రాజెక్టుకు 18 టి.ఎమ్.సి. నీరు కేటాయించింది. కానీ తరువాత ఈల్దు లేదని భీమా ప్రాజెక్టును ఇవ్వవద్దనడం జరిగింది. 45 టి.ఎమ్.సి. నీరు గోదావరి కృష్ణా నదులను కలిపే చానిలో మనకు నిర్ణయించారు కనుక కర్ణాటక ప్రభుత్వం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించారు కనుక. ఈ ప్రాజెక్టును జాయింట్ ప్రాజెక్టుగా నిర్ణయించి వెంటనే చేపట్టడానికి సంప్రదింపులు జరిపినట్లు తెలుస్తున్నది కనుక, మంత్రిగారి జవాబు అనుసరించి ఇది పరిశీలనలో ఉందని చెప్పుతున్నారు కనుక ఈ పరిశీలన సందర్భంలో సర్వే పర్చాటు కూడా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో, సత్సంకల్పంతో చేస్తుందని విశ్వసించడానికి ఈ బడ్జెటులో ఆ ప్రాజెక్టుకు కేటాయంపులు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా?

(శ్రీ) ఎమ్. జాగారెడ్డి:— మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మహబూబ్ నగర్ తాలూకా తప్ప మిగతా తాలూకాలు అన్నీ కూడా డ్రవుట్ ఎఫ్ డెడ్ పరియోప్ గా చూపెట్టబడిన విషయం తెలిసిందే. పూర్వపు ప్రాదరాజాదు ప్రభుత్వంలో గుల్బర్గా జిల్లాలోని తంగెడి గెల్లు అనే స్థలంలో ఒక ప్రాజెక్టు కట్టి మహబూబ్ నగర్, గుల్బర్గా జిల్లాకు నీరు ఇవ్వాలని ఆలోచించారు. స్టేట్స్ రీఆర్గనైజేషన్ అయిన తరువాత కూడా సభ్యులు చెప్పినట్లుగా బీచావత్ ట్రెబ్యునల్ కు కూడా దీని విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రిప్రజంట్ చేయడం జరిగింది. 10 టి.ఎమ్.సి. నీరు 4 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేటు కావడానికి కావాలని చెప్పడం జరిగింది. అయినా వారు దీనికి కృష్ణాలో నీరు లేదు కాబట్టి వప్పుకోడం కష్టమని చెప్పడం జరిగింది. తరువాత గోదావరి నీరు ధవళేశ్వరం దగ్గర నుంచి 80 టి.ఎమ్.సి. లు దైవద్దు చేస్తే మనకు 45 టి.ఎమ్.సి. లు, కర్ణాటకకు మహా

రాష్ట్రకు 38 టి. ఎమ్. సి. లు వస్తుంది. అప్పుడు ఇక్కడ దీనిని వప్పుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. భీమా ప్రాజెక్టును ఇప్పుడు కర్ణాటక ప్రాంతంలో కడతారు. మన ప్రభుత్వ సూచించింది ఏమంటే—మీరు ప్రాజెక్టు కడితే, అప్పుడు మాన్‌మాన్ సిజిన్‌లో ఎక్కువ ఉన్న నీరు పాడ్ రెగ్యులేటర్ కెపాసిటీ పెంచి మాకు ఇవ్వ వచ్చు. దానికి కావలసిన డబ్బు మేము ఇస్తాము అని దాని కెపాసిటీ పెంచి చేసినట్లయితే అత్యుక్తులు, మక్తల్ దగ్గర ఒక రిజర్వాయరు కట్టి కొల్లాపురం, అత్యుక్తులు; మక్తల్ తాలూకాకు ఇరిగేట్ చేసే అవకాశం ఉంది. కర్ణాటక ప్రభుత్వానికి ఒక ఉత్తరం వ్రాసాం—ఒక మీటింగు పెట్టుకుందాము, తొందరలో ఒక తేది చెప్పమని. ఇప్పుడు జూన్‌కు వారి రిప్లయి వచ్చింది. The matter is under the consideration of the Karnataka Government. అని కర్ణాటక ప్రభుత్వంవారికి కూడా ఒక ఇబ్బంది ఉంది. ధవళేశ్వరం వద్ద డైవర్స్ నుంచి నీరు తీసుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వాన్ని వప్పుకున్నా దానికి ఇంకా వాటర్ అండ్ పవర్ కమిషన్ నుంచి క్లియరెన్సు రాలేదు అది వస్తేనే మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక వారికి 38 టి. ఎం. సి. నీరుకు వప్పుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఇనిషియల్ స్టేజీలో ఎప్పుకునే అవకాశం కలగాలంటే కర్ణాటక ప్రభుత్వంతో అండర్ స్టాండింగ్‌కు రావలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం దానికొరకు ప్రెస్ చేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :—మంత్రివర్యులు చెప్పినట్లు కర్ణాటక ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటే ఇబ్బంది లేదు. ఒప్పుకునే తీరుకు మనము శ్రీకైలం లెఫ్టు కెనాల్ ఒకటి క్రియేట్ చేస్తే మనము ఈ భాగానికి నీరు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు గోదావరి నీరు కూడా దీనిలోకి పోతోంది. దయచేసి దీనిని కూడా పరిశీలన లోకి తీసుకోవాలి.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—ఇంతవరకు జరిగిన కరపాండిన్ను చూస్తే ఒప్పుకునేటటువంటి అవకాశాలే ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. వె కళేశ్వరరావు :—ఈ సమస్య గురించి ఫీఫ్ మినిస్టరు టు ఫీఫ్ మినిస్టరు ఉభయులు సంప్రదింపుల ద్వారా శీఘ్రముగా పరిష్కారం చేసుకొనే అవకాశం ఉంది కనుక ఆ ప్రయత్నం ఏమైనా చేస్తారా?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—ఇంతవరకు వాటర్ డిస్‌ప్యూట్ సెటిల్ కాకుండా. ఇప్పుడు సెటిల్ అయింది. ఫైనల్ స్టేజీలో ఉంది. ఆ డిటెయిల్స్ అన్నీ కూడా ఎప్పుడైతే ఎవార్డు పాస్ చేస్తారో, ఆ పాస్ చేసిన తరువాత మూడు నెలల మైము కన్సర్వేషన్ స్టేట్స్‌కి వాటర్ అండ్ పవర్ కమిషన్ వారు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ మూడు నెలల లోపల ఎవరికైనా ఏమైనా అబ్జెక్షన్స్, క్లారిఫికేషన్స్ గాని ఉన్నట్లయితే తెలుపుకోవాల్సి అన్నతరువాత అబ్జెక్షన్స్ గాని క్లారిఫికేషన్స్ గాని అన్నీ తెలుసుకోవడం జరిగింది. అవి కూడా తొందరలో దీనికు అవుతాయి. ఈ మధ్యనే రెండు, మూడు రోజుల క్రితం గవర్నమెంటు అఫ్ ఇండియా వారు వాటర్ అండ్ పవర్ కమిషన్ వారికి క్లారిఫికేషన్ వ్రాసి తొందరగా దీనిని చేయమని చెప్పడం కూడా జరిగింది.

Non-Recruitment of Persons Deputed from Employment Exchange
by Steel Authority of India Limited.

168—B—

S.N.Q. No. 5760—U Sri N. S. N. Reddy (Visakhapatnam—II)
Sri Bhattam Sreerama Murthy (Paravada) :—Will the Minister for
Labour and Employment be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Steel Authority of India Ltd.,
(SAIL) authorities of Visakhapatnam are refusing to appoint persons
deputed from the employment exchange according to seniority;

(b) whether any persons selected were kept in abeyance;

(c) if so, the reasons therefor; and

(d) whether the State Government will advise them to observe
the norms and guidelines fixed by the Central and State Governments?

కార్మిక, ఉద్యోగశాఖామాత్యులు (శ్రీ జి. వెంకటస్వామి) :—

(ఎ) లేదండి. స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా వారు కొన్ని స్పెషల్ రెజుల్షన్లు
కోరడం వల్ల ఎంపిక నిర్బంధించింది. వారు కోరిన వివరాలు ఉపాధిల్పనకాకు
అంద చేసేది.

(బి) లేదండి.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నము కాదు.

(డి) విశాఖపట్నంలో నాన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ వర్గాల షదవులన్నిటినీ స్థానిక
ఉపాధి కల్పన కేంద్రము ద్వారా మాత్రమే భర్తీ చేసుకోవాలని అభ్యర్థులు
లభ్యముగా తేరని స్థానిక ఉపాధి కల్పన కేంద్రము, ప్రభుత్వము జారీ చేసినప్పుడు
మాత్రమే దరఖాస్తుల కొరకు ప్రకటన చేయాలని కోరుతూ ప్రభుత్వం 21-2-80
తేదీన విశాఖపట్నం స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా వారికి లేఖ వ్రాసింది.

శ్రీ యన్. యన్. యన్. రెడ్డి (విశాఖపట్నం—II) :—1-11-79న
సెయిల్ వారు ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. 2-11-79న 11 మందిని సెలక్టు చేశారు.
10-11-79న 8 మందిని సెలక్టు చేశారు. మొత్తం 17 మందికి మెడికల్
ఎగ్జామినేషన్ కూడా కంప్లీటు అయింది. అయినప్పటికీ కూడా ఇంజనీర్లకు
పోస్టింగు ఇవ్వలేదు. 19-11-79న 18 మందికి తెస్తు పెడికల్ ఆ టెస్టులో
పాస్ అయిన వారికి కూడా ఇప్పటికీ అప్పాయింట్మెంట్లు ఆర్డర్లు ఇవ్వలేదు.
మంత్రిగారికి ఈ విషయంలో ఒక మెమోరాండము ఇవ్వడం కూడా జరిగింది.
దీనిలో నేను కోరే క్లారిఫికేషన్ ఏమిటంటే సెలక్టు అయి, మెడికల్ ఎగ్జామినేషన్
కూడా పూర్తి అయిన తరువాత, ఎంప్లాయిమెంట్ ఎచ్చేంజీ నుంచి వచ్చిన వారికి
ఎందుకే ఉద్యోగాలు ఇవ్వలేదో మంత్రిగారు తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—నా జవాబులోనే చెప్పాను. నిజమే కొంత
మందిని పిలిచి ఇంటర్వ్యూ చేశారు. దాని తరువాత వారికి తెలిసినది ఏమిటంటే
వీరంతా వేరే ఫాక్టరీలలో ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారని. కావున ఉద్యోగాలు

చేస్తున్న వారికి మరి ఉద్యోగాలు ఇవ్వడం ఎట్లా అని ఒక ప్రశ్న వేశారు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్సేంజీ వారికి కూడా వ్రాయడం జరిగింది వీరు వారికి జవాబు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అది ఏమిటంటే ఎవరయినా తెువరరి జాబ్ చేస్తున్నట్టికి వారి ఎంప్లాయర్స్ ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్సేంజీ వారికి వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చినట్లయితే వారి సీనియారిటీ పోకుండా ఉంటుందనేటటువంటి విషయం ఆక్టులోనే ఉంది. ఆ ప్రకారంగా జవాబు ఇవ్వడం జరిగింది. స్టీల్ అథారిటీ వారు ఆపిన మాట నిజమే. జవాబు పోయిన తరువాత వారు కన్సిడర్ చేస్తాము అన్నారు.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:—ఇది మొత్తం ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని కలవరపరిచే సమస్య. ఇది ఏదో 10 వందలకి సంబంధించినది కాదు. అక్కడ జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని నేను ఋజువు చేస్తాను. మంత్రిగారు ఒక హావుస్ కమిటీని గాని, వారి డిపార్ట్ మెంట్ కమిటీలోగాని మమ్మల్ని ఇన్ వాల్వ చేస్తే మేము చేసిన పరిశీ ఆరోపణ ఋజువు చేస్తాము. స్టీల్ ప్లాంట్లు వచ్చిన తరువాత డజన్స్ కొద్ది ఇంజనీర్స్ను తీసుకొన్నారు. అందులో ఆంధ్రాస్ ఎంతమంది బెనిఫిట్ అయ్యారు! వారు పెట్టిన సార్వస్వం ఏమిటి? పెట్టిన సార్వస్వంలో ఆంధ్ర ఇంజనీర్స్ తప్పకొడానికి వీలుగా వారు సార్వస్వం పెట్టారు ఇందులో వారు ఇంజనీర్లకు వెళ్లడానికి అవకాశం లేకుండా పూర్వచర్ ప్రయోజనం అన్నీకూడా నాన్-ఆంధ్రాస్ కి వచ్చే టట్లుగానే వారు అన్ని కండిషన్స్ పెట్టి అడ్వర్టైజ్మెంట్లు చేయడం కూడా జరిగింది. ఈ రకంగా పెర్సనల్ మేనేజర్లుగా రావలసిన వారిని, పెద్ద పెద్ద పోస్టులలో ఆంధ్రాస్ రానివ్వకుండా ఇప్పటినుంచే ఒక క్రేజ్ నడుస్తూ ఉంది. దీనిని ఆపడం కోసం ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు వెంటనే తీసుకోకపోతే ఆ స్టీల్ ప్లాంట్లు కోసం చేసినటువంటి ప్రయత్నం అంతా వమ్ము అయిపోయే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి మంత్రిగారు దీనిని ఓవర్ ఆల్ గా ఆలోచించి ఏమైనా సమాధానం చెప్ప తారా? మేము కొన్ని కంప్లయింట్లు ఇస్తున్నాము. ఆ కంప్లయింట్లు మీద ఎంక్వయిరీ చేయస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—నేను మెంబరుగారి కన్నా ఉద్రేకముతో ఉన్నాను. నేను చాలా జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాను. నేను వారికి విశ్వాసము ఇప్పిస్తున్నాను. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్సేంజీ నుంచి కూడా నేను చాలా జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాను నా స్టేట్ మెంటు కూడా మీరు చూశారు. మెంబరుగారికి తెలిసినదే, నేను మెదట గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకి వ్రాసాను. స్టీల్ అథారిటీ ద్వారా అక్కడ ఉండే చీఫ్ పెర్సనల్ డై రెక్టరు మాత్రం ఇక్కడివాడే కావా అని అనేమాట అనకుండా తెలుగు లాంగ్వేజి తెలిసిన వాడే కావాలనేటటువంటి స్టేట్ మెంటు కూడా ఇచ్చాను. ఇవ్వడమే కాదు. వ్రాయడం కూడా జరిగింది, అటువంటి విషయాలు ఏమైనా జరిగిఉంటే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేసి పరిస్థితులు విషమిస్తే తప్పకుండా మెంబర్స్ కోఆపరేషన్ కూడా తీసుకుంటాను.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :- నేను అడిగినది ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్సేంజీ కాండి డేట్స్ గురించి కాదు. ఇంజనీర్స్ పోస్టుకు జరిగిన డై రెక్టు రికరూట్ మెంటు

గురించి. ఇటీవల వారు పెట్టిన కండిషన్లు వల్ల ఆంధ్రులు బాగా సర్వీసు ఉండి, ఇంతకుముందే మంచి సాలరీ ద్రాచేసే వారికి అక్కడ స్కోప్ లేకుండా చేస్తున్నారు. పూర్వచర్య ప్రమోషన్లు వేరే రాష్ట్రాల వారికి వచ్చేటట్లుగా వారు లిబరల్ కండిషన్లు పెట్టుకొని చేస్తూ ఉన్నారు. దీనిని సాల్వ్ చేయడానికి ఏమైనా పరియత్నం చేస్తారా ?

Mr. Deputy Speaker :— Why not we have half-an-hour discussion on this since several members are interested to speak on this.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ఆఫెనవర్ డిస్కషన్ ఏమవసరం ఉంది ? Let them put their supplementaries and I am prepared to answer them now itself.

Mr. Deputy Speaker :— It is left to you.

*శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— వారు అడిగితే నేను జవాబు చెప్పడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి :— ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఏమి చెబుతున్నారో అంటే తెలుగు తెలిసిన పెర్సనల్ మేనేజరు ఉండాలని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాశామని. దానిమీద వారు ఏమి చెప్పారు ? ఈ పెర్సనల్ మేనేజర్స్ చాలా క్లవర్ గా ఆపరేట్ చేస్తారు ? They framed the rules in such a way that it will not suit any local person. ఫీఫ్ పెర్సనల్ మేనేజరును తెలుగువారిని పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి ఆ విషయమై చర్య తీసుకొంటారా ?

*శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అధ్యక్షా, జయపాల్ రెడ్డిగారు పెర్సనల్ మేనేజరు విషయం అడిగారు. ఆ విషయంలో మేము స్టీల్ ఆథారిటీలో చర్చ జరిపాము. ఇదివరకు ప్రభుత్వం జయపాల్ రెడ్డిగారిదే ఉండే మాదిరి నడవక పోతుండెను. ఈ విషయంలో ప్రయత్నం చేసి తెలుగు మాట్లాడే వారిని పెర్సనల్ ఆఫీసరుగా వేయడంలో ప్రయత్నం చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ప్రస్తుతం లెవలింగ్ ఆపరేషన్లు జరుగుతున్నాయి. దీనిని మొత్తం కాంట్రాక్టు ఎవరికి ఇచ్చారు ? వాళ్ళ రిక్రూట్ మెంట్ ఏ వర్గంలో చేసారు ? వారు ఏమైనా సబ్-కాంట్రాక్టుకు ఇస్తున్నారా ? ఏ వర్గంలో చేస్తున్నారు ? ఇతర చోట్లనుంచి వారిని తీసుకువస్తున్నారని చాలా కంప్లెయింట్స్ వస్తున్నాయి.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అధ్యక్షా, కాంట్రాక్టు సంబంధం నాకు ఏముంటుంది ?

Mr. Deputy Speaker :— He says that leveling is being done locally. But no local labour have been employed.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇప్పుడు లెవలింగ్ ఆపరేషన్స్ జరుగుతున్నాయి. దానిని హిందుస్థాన్ స్టీల్ కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీవారికి ఎవరో చేస్తున్నారు. వారు

నబ్—కాంట్రాక్టుకు ఇస్తున్నారు. దానివల్ల అక్కడ అనేకమంది కార్మికులు ఉన్నప్పటికీ ఇతర చోట్లనుంచి కార్మికులు వస్తున్నారనే ఒక వాదం ఉంది.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—అధ్యక్షా, మేము చాలా స్పష్టంగా పోతున్నాము. మొట్టమొదట మా ఆఫీసరు వెళ్లి చెకింగ్ చేస్తున్నారు. కాని కాంట్రాక్టర్లు కూడా లోకల్ లేబర్ ను తీసుకొనే విధంగా చట్ట ప్రకారం వాళ్ళమీద ఫోర్సు చేస్తున్నారు. ఎక్స్ పర్టు ఎవరైతే మనదగ్గర లేరో, మేము నాన్—ఎవైలబిలిటీ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చిన తరువాత వాళ్ళు బయటనుంచి తెచ్చుకొనే అధికారం ఉంది. లేకపోతే లేదు. అలా జరిగితే నాకు ఇవ్వండి. ఎంకవైరి చేయిస్తాను.

శ్రీ డి సత్యనారాయణ (పెందుర్తి) :—అధ్యక్షా ! ప్రత్యేకంగా ఈ స్టీల్ ప్లాంట్ పరియాకు సంబంధించినది నా నియోజక వర్గం. కేవలం ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడంతో ఈ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని నేను అనుకోవడంలేదు. దీనివల్ల దాదాపు 24 వేల కుటుంబాలు జీవనభృతి కోల్పోయాయి. ఇప్పుడు అక్కడ దాదాపు 40 కోట్ల రూపాయలవరకు సివిల్ వర్క్స్ జరుగుతున్నాయి. అక్కడ స్థానికంగా ఉన్నటువంటి కూలీలకు పని లేదని చెప్పడానికి నేను బాధపడుతున్నాను. తమరు సూచించిన ప్రకారంగా దీనిమీద కనీసం అర గంట చర్చించి ఒక పరిష్కార మార్గం అన్వేషించినట్లయితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే అసలు స్టీల్ ప్లాంట్ పనే ఆగిపోయే ప్రమాదం కూడా కనబడుతోంది. పేషర్లలో కూడా చూసాం. అక్కడ భూములుపోయినటువంటి వారి పని ఆపారు. అక్కడ ఉన్నటువంటి వారికి ఉపాధి కల్పించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా స్పష్టమైన ఆదేశాలు స్టీల్ అథారిటీకి ఇచ్చిందా ? కనీసం లేబర్ కు సంబంధించినంత వగలైనా ? ఒకసా సుండి కొన్ని వేలమంది లేబర్స్ ను తీసుకువచ్చారు. అక్కడ ఉన్న లేబర్ కు పనిలేకపోయింది. అలాగే చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలకు, డ్రైవర్ ఉద్యోగాలకు, వాచ్ మెన్ ఉద్యోగాలకు కూడా డిప్లెట్డ్ పర్సన్స్ కోసం ప్రత్యేకమైన ఎంప్లాయ్ మెంట్ పెట్టాం. దాని ద్వారా రిక్రూట్ మెంట్ చేస్తున్నారా ? చేయకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏదైనా చర్య తీసుకొంటుందా ?

* శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—అధ్యక్షా ! ఎవరైతే ఈ భూములు కోల్పోయిన వారు ఉన్నారో వాళ్ళకోసం “ఒక ఫ్యామిలీకి ఒక జాబ్” ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ఇప్పుడు లిస్ట్ వాళ్ళదేపోతుంది, అంతే కాకుండా ముగ్గురు, నలుగురు ఉన్నటువంటి ఫ్యామిలీస్ కూడా ఉన్నాయి. అటువంటి వాళ్ళుకూడా డిమాండ్ చేస్తున్నారు. దాని విషయంలోకూడా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు వ్యాయడం జరిగింది. ఒక ఫ్యామిలీకి ఒక జాబ్ ఇవ్వడమే కాకుండా ఇంకా ఎక్కువ అవకాశాలు కలుగజేయాలనే విషయంపైన కూడా వ్యాయడం జరిగింది. జవాబు రాగానే దానిపైన చర్య తీసుకొంటాము. ఇక బయటనుంచి వస్తున్నారనే విషయాన్ని చెప్పడం జరిగింది. కాంట్రాక్టర్లు కొన్నివనులకు, అదే మట్టి పర్సన్లకుగాని లేక అటువంటి ఇతర పనులకుగాని మనదగ్గరనుంచే తీసుకోవాలని లేదు. వాళ్ళు తెచ్చుకొంటున్నారు. కాని అటువంటివి ఏమైనా ఉన్నట్లయితే ప్రాథమికంగా ఇవ్వమని గౌరవ సభ్యులను ఆదుగుతున్నాను. నేను ఎంత

యీ చేసి అవసరమయితే ఓ వ్యక్తుడా half-an-hour డిస్కం వన్ పెట్టుకోవచ్చు పని తమకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రిశ్వరరావు :—అధ్యక్షా ! లోకల్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిలో అర్హులైనవారు లేకపోతే ఎడ్వర్ టైజ్ చేయిస్తామని మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో చెప్పారు. అయితే వారికి మనవిచేసేది ఏమిటంటే విశాఖపట్టణం ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిలో తగిన కేండ్రిడేట్స్ లేకపోతే వి. యవాడ, గుంటూరు ఏలూరు—ఈ కోస్తా జెల్లలో ఉన్న ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిస్ లో రిజిస్టర్ చేసుకున్న వాళ్ళను పిలిపించి వారికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—అధ్యక్షా ! సాధారణంగా అట్లానే చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఎన్. ఎన్. రెడ్డి :—ఇంటర్వ్యూకి వచ్చినప్పుడు ఒరియాలోనో, హిందీలోనో ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు. ఫీఫ్ పర్సనల్ మేనేజరు మల్టాత్రాగారు ఒరియా అతను ఫ్రెనాన్స్ మేనేజరు పండాగారు ఒరియా అతను కుమారస్వామి గారు, ఫీఫ్ పర్సనల్ మేనేజరు, తమిళియన్ ఒక్క అసిస్టెంట్ పర్సనల్ మేనేజరు తప్ప మొత్తం అంశాకూడా ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చినవాళ్ళు ఒరియాలోనో, హిందీలోనో ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతారు. దానివల్ల చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ఇక రూర్కెలా స్టీల్ ప్లాంటు నుంచి కొన్ని వందల మందిని తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయంగా ఉంది. నేను వ్రాసి ఇచ్చాను. ఈ మంత్రి గారి మాటగాని, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మాటగాని ఫీఫ్ పర్సనల్ మేనేజరు వినరు. నేను ఆయనతో మాట్లాడాను. మాట్లాడితే మంత్రిగారు వ్రాయవచ్చు, డైరెక్టరుగారు వ్రాయవచ్చు, నేను సెలక్టు చేసిన వాళ్ళు, వాళ్ళంతా ఇంకోచోట పని చేస్తున్నారు అన్నారు. వాళ్ళు అండర్ ఎంప్లాయిడ్. 200 రూపాయలు ఇచ్చి తెంపరెరిగా పని చేయిస్తానంటే ఎంప్లాయిమెంట్ లో సీనియారిటీ ఉన్నవాళ్ళను సెలక్టు అయినా చేసుకోలేదు. అందువల్ల వాళ్ళను ఎంప్లాయింట్ చేసుకోవడానికి మంత్రి గారి మాట వాళ్ళు వింటారని మంత్రిగారు హామీ ఇస్తారా ?

* Sri G. Venkataswamy:—Recruitment of local people should be made through local Employment Exchange for all the non-executive cadres as per the pattern obtained at Bhilai and Bokaro Steel plants irrespective of the pay range and not to resort to advertisements until the non-availability certificate is issued by the local Employment Exchange. This is the position, Sir,

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Allocation of Amount For Vamsadhara High Level Canal

121—

4800 Q.—Sri P. Srirama Murthy :—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the extent of amount allocated towards the Vamsadhara High Level Canal and the resesvoir for the year 1978-79 and 1979-80

(b) the extent of amount spent so far

(c) the progress of the same; and

(d) the total estimate for the II stage of Vamsadhara Project ?

A.—

(a) There is no high Level canal as such in Vamsadhara Project. Separate budget provision is not made for individuvaly components of the scheme. The Budget Provisions for the II stage of the Project for the years 1978-79 and 1979-80 are Rs. 19.00 lakhs and Rs. 55.00 lakhs respectively.

(b) The total expenditure incurred up to June, 1979 is Rs. 59 lakhs.

(c) The works from K.M. 0.00 to K.M 4.710 of Right Flood Bank are under progress,

(d) According to the proforma estimate the cost of stage II of Vamsadara project is Rs. 74.53 crores.

Misappropriation of Mid-Day Meals Funds in Alur
Panchayati Samithi

122—

3942-C Q.—Sri Ch. Rajeswara Rao :—Will the Misinter for Parchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a Clerk in Alur Samithi in Kurnool district misappropriated mid-day meals funds ;

(b) if so, the action taken against him; and

(c) if no action is taken, the reasons therefor ?

A.—

(a) It is not a fact that clerk in A'ur Samithi in Kurnool district misappropriated mid-day meals funds.

(b) Does not arise .

(c) Does not arise,

Zilla Parishad Road On the Bund of Ramavaram Tank.

123 —

3952-T Q.—Sri M. Jagannadham :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the construction of Zilla Parishad road passing through Damannpet and Divitipalli has been discontinued at Ramavaram tank in Vardhannapet Constituency due to the breach occurred to the said tank at Ramavaram ;

(b) whether it is also a fact that the funds sanctioned under Six Point Formula Programme for closing the said breach, have been diverted ;

(c) whether it is a fact that the R.T.C. is plying a bus on the said road since 1978 and the said bus is being run only up to Ramavaram due to the breach to the said tank ;

(d) whether the same has been brought to the notice of the District Engineering Department of Panchayati Raj; and

(e) if, so, when the same will be completed ?

A —

(a) There is already a Zilla Parishad road on the bund of Ramavaram tank before breach occurred. The construction work on the Zilla Parishad road has not been stopped due to the breach.

(b) Since no funds were sanctioned to the work under Six Point Programme, the question of diversion of funds does not arise,

(c) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has introduced service under the Village Link Transport Service Scheme with effect from 5th February, 1979 and is being continued till today. The route has been published under the Scheme up to Ramavaram and the bus is being run up to Ramavaram only. At no time the services were discontinued or dislocated from the time of inception.

(d) No, Sir. The Minor Irrigation Tanks are being maintained by the Paanchayt Samithis.

(e) Owing to paucity of funds the Panchayat Samithi, Wardhannapet could not take up the work for execution.

Vinukonda No. I Grade Panchayat

124—

4715 Q.—Sri A. Venkateswarlu :—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Vinukonda Village Panchayat in Guntur district is a I Grade Panchayat ;

(b) whether it is also a fact that the Executive Officer working there since 1977 is a 2nd Grade Officer ;

(c) whether it is also a fact that the above officer has executed any works without proper estimates and sanction and thus misappropriated huge funds for which reason the District Panchayat Officer, Guntur has withdrawn his cheque drawing powers ; and

(d) the action taken to recover the misappropriated amount and to punish the said officer?

A.—

(a) and (b) Yes, Sir.

(c) The Executive Officer has committed certain irregularities in execution of works without estimates, measurement and check measurement. The District Panchayat Officer as a precautionary measure provisionally prohibited him from operating on Panchayat funds pending finalisation of action.

(d) Charges have been framed against the Executive Officer. The final valuation report, for the works executed by the Executive Officer from the Executive Engineer (P.R.) and audit reports are awaited. After receipt of the same action will be taken against the individual.

Protected Water Supply Schemes in Nellore District.

125—

4874-Q Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether protected water supply schemes have been sanctioned at Ogili, Rettapalli, Sydapuram, Arimanupadu, Balayapalle, Kalluru, Chenigunta and Palicherlavaripalem in Nellore district; and

(b) when will the said scheme be started and completed?

A.— (a) Protected Water Supply Scheme to (1) Ogili, (2) Rettapalli, (3) Sydapuram, (4) Kalluru are included in the approved list of schemes to be taken up under normal plan during 1978-79. These schemes will be sanctioned after the estimates are received from Chief Engineer (Panchayati Raj) and the Gram Panchayats also agree to pay the contribution in terms of G.O.Ms. No. 1392, Panchayati Raj, dated 24th December, 1977. The remaining Protected Water Supply Schemes (1) Arimanupadu, (2) Chenigunta, (3) Balyapalli were sanctioned under Central Assistance Programme. The Protected Water Supply Scheme, Palicherlavaripalem is not sanctioned under any programme.

(b) All the sanctioned schemes are expected to be completed within two years.

**Transfer of Guttavaripalem Irrigation Source to the
control of Panchayati Raj Department.**

126—

5099 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi;— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Panchayati Raj Department has failed to take over the following irrigation sources at Guttavaripalem in Rota Palchayat Samithi of Nellore district at the time of implementation of the Estates Abolition Act;

(1) Bheema Naidu Tank.

(2) Ravala Tank.

(b) whether the Collector, Nellore has received a representation from Sri N. Srinivasul Reddi, M.L.A., in 1979 to transfer the said irrigation sources to the control of Panchayati Raj Department; and

(c) the time by which the said irrigation sources will be transferred to the control of Panchayati Raj Department?

(a) “Bhema Naidu Tank” and “Ravala Tank” in Guttavaripalem village, Kota Panchayat Samithi, Nellore district are private tanks situated in S.No. 743/2B to 800 of Guttavaripalem which are classified as patta dry land but not tanks. As the Panchayati Raj Department was not in existence at the time of implementation of Estate Abolition Act, the question of taking over the above tanks to the control of the Panchayati Raj Department did not arise. Moreover the Collector is examining the implication of taking over the tank and he is in correspondence with Tahsildar on the subject.

(b) The Collector, Nellore has reported that the representation referred to by the member has not been received during 1979.

(c) Does not arise now.

**Cultivation of Government Poramboke lands in
certain villages of Eluru Taluk.**

127—

3934- Z Q.—Sri K. Satyanarayana, Smt. Mallu Swarajyam and Sri M. Omkar:—Will the Minister for Home and Forest be pleased to state:

(a) whether it is a fact that hundreds of Harijans and other landless poor at Jagannadhapuram, Ramanujapuram, Gollagudem, hamlet of I.S. Raghavapuram of Eluru taluk, West Godavari district have cultivating about 200 acres of Government poramboke land belonging to Revenue Department for the last 20 years but now it is being taken into Reserved Forest; and

(b) if so, the steps taken by the Government to protect the present landless poor occupants?

(a) In fulfilment of the assurance by Minister for Forests in the Assembly on 19th March, 1979 while answering S.N.Q. No. 37-1 during XXXII Session, the Deputy Secretary to Government, Forests and Rural Development inspected the area on 7th June, 1979 and found that the lands were not under occupation and cultivation of Harijans. Further, the lands are also not suitable for cultivation.

(b) Does not arise.

Permit for cutting of Mango Trees in Visakhapatnam District.

128—

5197 Q.—Sri K. Govinda Rao:—Will the Minister for Home and Forest be pleased to state;

(a) whether any representation was received by the Chief Conservator of Forests, Hyderabad in the last week of June, 1979 from the Vadabaliyas of Yellamanchilli taluk. Visakhapatnam district, with a request not to insist on present for mango trees in plain areas for being cut and for transportation; and

(b) if so, the action taken there on?

(a) Yes, Sir.

(b) A suitable reply was furnished by Chief Conservator of Forests to Sri G. Lachanna Leader of the Opposition, Andhra Pradesh Legislative Assembly, who forwarded the petition, explaining the rule position. Mango trees are available in plenty in the forest areas in Visakhapatnam district and, as such, the specie is brought under the purview of transit rules to protect the forest wealth.

Encroachment of land in Haripalem Village of Vizag District.

129—

5324 Q. Sri V. Sanyasi Naidu:—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the number of persons in possession of land in L.No. 24/1 of Haripalem in Yellamanchili taluk of Visakhapatnam district since more than 12 years.

(b) whether they are eligible for assignment of the said lands.

(c) if so, the reasons for the abnormal delay in granting pattas to the said persons for the said lands; and

(d) when pattas will be granted to the said persons?

A—(a) An extent of Acs. 0.60 in S.No. 24/1 of Haripalem village is under occupation and enjoyment of 12 encroachers at the rate of 5 cents each.

(b) (c) and (d) Encroachments were booked only in favour of two persons viz., Sri K. Sanyasinaidu and Sri Yellapu Appalanaidu but they were got evicted as they are rich landed ryots. Sri K. Sanyasinaidu has filed a civil suit in D.M.C., Yellamanchili, and it is still pending. Therefore the question of grant of pattas to eligible persons will be decided after the disposal of the said suit.

Water cess under Asif Nehar etc. Projects.

130—

5354 Q. Sri N. Raghava Reddy:—Will the Minister for Revenue be pleased to state;

(a) whether it is a fact that water cess has been raised under Asif Nehar, Shahaligawaram and Kangallu Projects in Nalgonda district treating them as assured sources eventhough they are not so;

(b) number of times water was given for irrigation from these sources for the past ten years; and

(c) whether steps will be taken to reduce the cess even now by treating these sources as unassured?

A.—(a) Yes, Sir. Wet assessment on the ayacut lands of the three projects has been enhanced by 100% under the Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Wet Assessment) Act, 1975.

(b) Under these projects water was let-out for cultivation of paddy crop. The question of number of times water supplied does not arise, as the water will be supplied continuously to the wet fields. 9-30a.m.

(c) No, Sir. The three projects come under the purview of Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Wet Assessment) Act, 1975.

Supply of Bulldozers to cyclone affected ryots in Markapur.

131—

5382 Q.—Sri Poola Subbaiah :—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government have provided bulldozers for reclamation of the cyclone affected lands in Markapur town, Sanikavaram village, Bhupatipalli village, Gollapalli village; and

(b) if not, the reasons therefor?

A.—(a) No Bulldozers were supplied for reclamation of the cyclone affected lands in Markapur town, Sanikavaram, Bhupatipalli and Gollapalli villages.

(b) (i) In Markapur town, the cultivators have not come forward for taking up Bulldozing work except one cultivator whose extent is only one acre. He has already reclaimed his land.

(ii) Regarding Sanikavaram and Bhupathipalli villages, the cultivators expressed their willingness to carryout reclamation work only with human labour in view of abundant availability of labour in the village.

(iii) There are no applications or representations from Gollapalli village for taking up reclamation work with Bulldozers.

Construction of Hospital by Tobacco growers of Yelespadu Village of Burgampad taluk.

132—

3982 Q.—Sri M. Yarraiah Reddy:—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the tobacco growers of Yelespadu village, hamlet of Repakaganrenu of Kukurloor Halka, Burgampad taluk, Khammam district have deposited a sum of Rs. 2.00 lakhs with the State Bank of Hyderabad in the name of District Collector, Khammam, for construction of a Hospital in said village.

(b) the action taken by Government in this regard;

(c) whether the hospital building has been constructed; and

(d) if not, the reasons therefor

A.—(a) The tobacco growers of Valairpadu (not Yelispadu village), Burgampad taluk, have deposited with State Bank of Hyderabad a sum of Rs. 1.50 lakhs for construction of 10 bedded hospital at Valoirpadu and an amount of Rs.50,000 has been donated by Integrated Tribal Development Agency, Khammam.

(b) Administrative sanction for the building at an estimated cost of Rs. 2.79 lakhs was accorded in October, 1977 and site acquired in January, 1979.

(c) The construction of Hospital building was started in April, 1979. So far about Rs. 1.50 lakhs is spent. The superstructure which is in progress is expected to be completed by the end of March, 1980.

(d) The construction work is in progress.

Advisory Committee for Govt. Hospital.

133—

4555 Q.—Sri A. Rathnam :—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government have appointed Advisory Committees for Government Hospitals; and

(b) if so, the names of the members of Committee for the Government Hospital, Palamaner, Chittoor district?

A.—

(a) In G.O.Ms. No. 1741, Health, dated 27th July, 1966 read with G.O.Ms. No. 1895, Health dated 11th September, 1968, rules for the Constitution of Advisory Committees for the hospitals have been issued. As per these rules, Advisory Committees have been constituted for the Hospitals in the State and action is being taken to reconstitute the Committees where the term of the Committees expired.

(b) The names of the Members of the Hospital Advisory Committee, Palamaner, Chittoor district are—

- (1) Sri M.M. Ratnam M.L.A.
- (2) Sri Radhakrishna, President, P.S. Palamaner.
- (3) Sri T. Chidambaram, Panchayat Member.
- (4) Sri Balaram.
- (5) Sri Aswantharayan Reddy, Sarpanch, Kalagatur.
- (6) Sri A. Ratnam, M.L.A.
- (7) Sri Janardhana Naidu, Revenue Divisional Officer, Madanapalli.
- (8) Sri B. Laxminarasimloo, Assistant Engineer (R & B) Chittoor.

(9) Sri A. Hanumanth Rao, Medical Officer, Government Hospital, Palamaner.

Investigating Sub-Division Scheme for Ballavolu drainage Scheme.
134—

5122 Q.—Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddy:—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether a Special Investigation Sub-Division has been sanctioned for conducting detailed investigation for preparation of plans and estimates for the Ballavolu Drainage Scheme in Gudur taluk of Nellore district.

(b) the time by which the detailed investigation be started and completed;

(c) the approximate estimated cost of the Ballavolu Drainage Scheme; and

(d) the time by which the Ballavolu Drainage Scheme will be implemented?

A.—

(a) No, Sir.

- (b) Does not arise.
- (c) Rs. 2.325 crores (Approximate).
- (d) Does not arise.

Death of Cattle in Cyclone.

135—

4871-S Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state :

- (a) the number of milch cattle, ploughing cattle, sheep goats, ducks, poultry birds, pigs, etc. died in cyclone in Andhra Pradesh in May, 1979;
- (b) whether they have been replaced; and
- (c) if not, the reasons for the delay in replacing the said animals and birds?

135—

A.—

(a) Mortality Particulars of Livestock during May 1979 cyclone.

1. Cattle	77,111
2. Sheep and Goats	1,79,971
3. Pigs	1,788
4. Poultry and Ducks	1,49,423

Collected applications from the cyclone victims are sent to banks by Project Officers SFDA and D.P.A.P. Purchases are being made as and when the sanctions are received from Banks. More attention is paid to provide work animals and sheep immediately, milch animals are being supplied from September, 1979 when calvings commence. So far 1.76, work cattle. 13,608 sheep, 3,900 poultry and ducks, 240 pigs. 323 milch animals are supplied. Committees are formed in each district and purchases are under taken.

Purchases are being made by the team and committees organised in each area. The bankers are being persuaded to expedite sanction of loans.

Construction of Harijan Colony Through L.I.C. Funds At Siddapur

136—

7-A Q.—Sri C. Janga Reddy:—Will the Minister for Housing and Harijan Welfare be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Siddapoor, Jangallapally had undertaken the construction of Harijan Colony by the Social Welfare Department through L.I.C. Funds;

(b) whether it is also fact that nobody occupied the quarters so far;

(c) if so, the reasons therefor; and

(d) the loss sustained for not occupying the quarters by the Harijans?

137—

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) It is reported that the sites where the construction of houses was undertaken are situated at a distance from the main village; and as such not conveniently located for the beneficiaries.

	Rs.
(d) Siddapur	54,000 00
Jangalapally	1,08,000 00
Total :	1,62,000.00

P.W.D. Road At Singotam Village of Mahaboobnagar District.

137—

4395 Q.—Savvasri M. Omkar, A. Lakshminarayana, Smt. G. Dhanasuryavathi and Smr. M. Swarajyam:—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it is fact that the P. W. D. road at Singotam village in Mahaboobnagar district is passing through Srivarisamudram, Shikam a larger tank of the village and due to which whenever the tank gets filled the entire traffic on the said road is obstructed for months together, i.e. more than 6 months;

(b) whether it is a fact that due to lack of a bridge there the said difficulty is arising and the people have been representing for construction of the same; and

(c) if so, the time by which the work will be taken up by the Government?

A.—

(a) The traffic on the road from Wanaparty to Kollapur via. Panagal which crosses the surplus course of Srivarisamudram

tank was found to be interrupted for two or 3 days during rainy season but during the recent cyclone of May 1979 the interruption was for a week.

(b) Yes, Sir. A representation from Sri M. Omkar, M.L.A., was received by the Chief Engineer (R & B).

(c) A suitable cross drainage work will be taken up as soon as the funds position permits.

High Level Causeway On Swarnamukhi River.

138—

5117 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy:—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct a high level causeway on Swarnamukhi river and a high level bridge on Mamidikalkalva in Ojili to Gunupadupalem road in Nellore district;

(b) the estimated cost of each work;

(c) the time by which the said works will be started and completed; and

(d) the time by which the black topping work of Ojili to Gunupadupalem road will be completed?

A —

(a) No, Sir.

(b) The approximate cost of high level causeway across Swarnamukhi river would be Rs. 10,00,000 and high level bridge across Mamidikalkalva Rs. 7,50,000.

(c) Does not arise.

(d) The length of the road is 13.320 KMs. Black topping of the road up to KM 3.60 is likely to be completed by 30th June, 1980 at an estimated cost of Rs. 1.60 lakhs. Black topping the remaining stretch is not yet contemplated. An amount of Rs. 12.00 lakhs is required to black top the remaining stretch including construction of C.D. Works.

Water Pollution In Ramagundam Factory Area.

139—

5218 Q.—Sri G. Mallikharjuna Rao:—Will the Minister for Municipal Administration and Information and Public Relations be pleased to state :

(a) whether there is any scheme to prevent water pollution in the neighbouring areas on account of fertilisers factory which is being constructed at the cost of Rs. 190 crores at Ramagundam;

(b) the steps to be taken to prevent pollution of water in the reservoirs due to chemicals such as Urea, Ammonia, etc., from the said factory; and

(c) the steps taken to prevent environmental pollution due to smokes emitting from the factory.

A.—(a) and (b) Yes, Sir. The factory authorities are providing effluent treatment facilities as per the scheme recommended by the National Environmental Engineering Research Institute.

(c) Electro Static Precipitators are installed in the coal gasification plant to control atmospheric pollution.

Property Tax In Visakhapatnam Municipality

140—

2282-M Q.—Sri N.S.N. Reddy :—Will the Minister for Municipal Administration and Information and Public Relations be pleased to state :

(a) whether it is fact that the property tax was abnormally raised in Vishakhapatnam Municipality during 1975 to 1977;

(b) if so, year-wise tax income increased during 1975-1977;

(c) number of rate payers who have filed cases against the Municipality; and

(d) the fees paid to the Municipal Standing Council during 1975-78 for attending the said cases?

A.—(a) During the years 1975 to 1977, the increase in revenue under property-tax due to revision of under-assessed and unassessed properties by the Deputy Commissioners through monthly lists.

(b) There was increase in revenue under property-tax due to revision of under-assessments and unassessed properties by the Deputy Commissioners from 1975-77 and the said increase which was due to the increase in the rental values of the properties was as follows:—

1975-76	..	Rs. 64,31,005
1976-77	..	Rs. 7,02,482

(c) Cases filed during 1975-78—1,877.

(d) Fee paid to the Municipal Standing Council during years 1975 to 1978—Rs. 25,927.

Development of Artisans or craftsmen in Rural Areas.

141—

5018 Q.—Sarvasri B. Venkatesam Sarma and B. Narayana Swamy:—Will the Minister for Rural Development be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Khadi and Village Industries Board decided to adopt one village in each Constituency in the State to develop the Artisans or Craftsmen in rural areas during 1979-80;

(b) the number of applications received from the villages and the measures taken so far to start the Small Scale Industries; and

(c) the measures taken far about Tekkali Constituency and Lo-Koligam in Ichapuram Constituency of Srikakulam district?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) 24,435 applications have been sponsored from 359 villages. The Board sanctioned an amount of Rs. 56.00 lakhs as grant to these artisans. The Commercial Banks have sanctioned matching loan and working capital to a tune of Rs. 150 lakhs.

(c) The Board identified 85 Artisans of various trades in Tekkali village and released an amount of Rs. 5,500 as grant portion to Andhra Bank, Tekkali for release of loan and working capital position to the artisans.

The artisans available at Lo-Koligam will be covered in the next phase of the programme.

Nutalapalli Scheme near Tikkavaram.

142—

3809Q.—Sri M. Venkaiah Naidu:—Will the Minister for Minor Irrigation and Backward Classes Welfare be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to construct a new tank called “Nutalapalli Scheme” near Tikkavaram in Udayagiri taluk of Nellore district;

(b) whether it is also a fact that tenders were called twice for the above scheme and cancelled subsequently;

(c) if so, the reasons for the cancellation and the time by which the Government, intend to take up the scheme again; and

(d) whether the Government are aware of the difficulties experienced by the ryots of the village for water?

A.—(a) Yes, Sir. There is a proposal for 'formation of a new tank across Pallavolu Vagu' near Nuthalapalle in Udayagiri taluk.

(b) Tenders were called for by the Superintending Engineer, Irrigation Circle, Nellore once in 5/72 and cancelled subsequently.

(c) Due to paucity of funds under Minor Irrigation Programme, the tenders were cancelled. The scheme is proposed to be in the revised budget estimate for the year 1979-80 and same will be taken up for execution in the current year i.e., 1979-80 soon after funds are made available.

(d) On due consideration of the grievances of the ryots, investigation was done and plans and estimates were prepared. But it could not be implemented due to paucity of funds.

Admissions of Urdu Medium Students in Kachiguda High School

143—

1848 Q.—Sri Mohd. Amanulla Khan:—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Principal, Government Junior College, Kachiguda is denying admission to the Intermediate Urdu Medium Section by saying that there is no Urdu Medium in that College;

(d) whether it is also a fact that this very Principal has tried to change the Urdu Medium of Government Junior College, Falaknuma into English Medium some time before;

(c) if so, whether Government would take severe action against this Principal for this hostile attitude against Urdu Medium; and

(d) whether the Government will direct the said Principal not to refuse admission into Intermediate course in Urdu Medium and run the classes even if there are only a few students?

A.—(a) No, Sir.

(b) While he was working as Principal Government Junior College, Falaknuma he has submitted proposals for the shifting of the Urdu Medium Section from the Junior College to Chanchalguda. But the Director of Higher Education rejected the proposals.

(c) Does not arise.

(d) Instructions have already been issued to the Principal, Government Junior College, Kachiguda not to deny Urdu Medium admissions according to the rules of admission in force.

Misappropriation by the Principal, Junior College, Narsapur.

144—

2311 Q.—Sri Ch. Vittal Reddy:—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Sri Ch. Vittal Reddy, M.L.A. has addressed a letter on 9th May, 1978 to the Secretary to Government, Education Department and Director of Higher Education regarding embezzlement, wastage, misappropriation and illegal appointment contrary to the Government orders in the Junior College, Narsapur, Medak district:

(b) if so, the action taken in the matter; and

(c) whether it is proper to nominate non-official members in the College Committee instead of nominating the local M.L.A.?

A —

(a) Yes, Sir.

(b) The Principal has been transferred to Government Junior College, Deverkonda. The enquiry report from the Director of Higher Education is awaited.

(c) Since the College Committee is a non-official Body, no member is nominated either by Government or by the Director to that body.

Promotions To The Teachers Working In Zilla Parishad And

Samithi Schools Of Secunderabad Cantonment Area

145—

4619 Q.— Sri B. Machinder Rao:— Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that in 1959 some Government teachers were allotted to the Zilla Parishad and Samithi Schools of Secunderabad Cantonment area; and if so the number of teachers so allotted by the State Government;

(b) whether seniority is counted for purpose of promotion;

(c) whether it is a fact that after bifurcation of Hyderabad district the teachers working in Cantonment area in Zilla Parishad and Samithi Schools are likely to be taken back by the Government in accordance with their seniority; and

(d) if not, the reasons therefor?

A.—(a) Yes, Sir The number of Government Teachers, category-wise now working under Zilla Parishad/Panchayat Samithis/ Cantonment area is furnished below:

Category of teachers.	Total No. of Government teachers in Z P. & P.S. Schools.	No. of Government teachers in Cantonment area.
(1)	(2)	(3)
1. School Assistant, Grade-I	.. 7	3
2. School Assistant, Grade-II	.. 74	11
3. S.G B.T. Teachers	.. 618	54
4. E.G B.T. Teachers	.. 126 Not available	
5. Pandits, Grade-I	.. 47	11
6. Pandits, Grade-II	.. 29 Not available	
7. Physical Education Teachers..	8	4
8. Drawing & Craft Instructors..	3	1

(b) Yes, Sir.

(c) Yes Sir. They will be taken back as per G.O. Ms. No. 1539 Education, dated 27th September, 1971 as and when vacancies arise.

(d) Does not arise.

Munsif-Magistrate Courts In Srikakulam District.

146—

3558 Q.—Sri P. Sreerama Murthy:- Will the Minister for Agriculture and Law be pleased to state:

(a) whether it is a fact that though the number of Taluks in Srikakulam district was increased from 11 to 16 only eleven Munsif-Magistrates are functioning now;

(b) if so, whether the Government propose to appoint Munsif-Magistrates for the remaining taluks, for the quick disposal of the cases and to help the people to have easy access to the Courts;and

(c) if answer for clause (d) is in affirmative, when the Government will take action in this regard?

A.—(a) The following taluks in Srikakulam district are having, Munsif-Magistrate Courts.

- (1) Bobbili.
- (2) Cheepurupalli.
- (3) Ichapuram.

- (4) Narasannapeta.
- (5) Palakonda.
- (6) Palasa.
- (7) Parvatipuram.
- (8) Rajam.
- (9) Pathapatnam.
- (10) Salur.
- (11) Sompeta.
- (12) Srikakulam.
- (13) Tekkali.

(b) and(c) The following newly formed taluks are not having Munsif-Magistrate Courts in Srikakulam district.

- (1) Ponduru.
- (2) Hiramandalam.
- (3) Kurupam.

A proposal was received from the High Court for the establishment of an independent Munsif-Magistrate's Court at Ponduru. It had to be deferred for want of funds. The High Court has been requested to renew the proposal during the next financial year making provision in the Budget Estimates. The work load arising out of the taluks of Hiramandalam and Kurupam does not warrant the establishment of independent Munsif-Magistrate Courts.

9-40 a. m

Separation Of Judiciary From Executive.

147—

4373 Q.—Sri. B. R. Doraswamy Naidu:—Will the Minister for Agriculture and Law be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the separation of judiciary from Executive is resulting in loss to the exchequer and that was the reason for not implementing the scheme for uncovered districts of Chittoor, Cuddapah and Guntur; and

(b) if not, when is the scheme going to be implemented in these taluks also?

A.—(a) No, Sir. There is no question of profit and loss in the case of the Judicial Department.

(b) Not this year (1979-80) owing to financial stringency.

Hospitals Under Employees State Insurance.

148—

4615 Q.—Sri B. Machender Rao :—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) the total number of hospitals established under Employees State Insurance in the State;

(b) the method adopted for the allotment of Doctors to these hospitals; and

(c) whether sufficient stocks of medicines are held and supplied to patients in these hospitals?

A.—

(a) 6.

(b) No Yardstick has been prescribed for hospitals. However, normally the following provision is made for the hospitals.

Size of Hospital :	No. of Medical Officers
1. For 50 bedded ESI Hospital ..	3 Civil Surgeon Specialists 6 Civil Assistant Surgeons.
2. For 100 bedded ESI Hospital ..	5 Civil Surgeon Specialists, 2 Junior Specialists (Deputy Civil Surgeon) and 9 Civil Assistant Surgeons.
3. For 300 bedded ESI Hospital ..	12 Civil Surgeon Specialists and 30 Civil Assistant Surgeons.

(c) Yes.

Inspection Of Factories In The State

149—

4701 Q.—Sri Ch. Rajeshwar Rao :—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state :

(a) the number of factories inspected by the Inspector of Factories in 1976-77, 1977-78 and 1978-79, and

(b) the number of employers prosecuted for violation of Factories Act in 1976-77, 1977-78 and 1978-79?

	No. Of Factories Inspected.	Total No. Of Inspections
1. 1976 ..	8584	9117
2. 1977 ..	8888	12964
3. 1978 ..	10438	20238

(b)	No. Of Cases Filled	No. Of Managements
1. 1976 ..	884	817
2. 1977 ..	1347	1020
3. 1978 ..	1858	1493

**Educated Unemployees In The Live Registers Of
All Employment Exchanges.**

150—

2723 Q.—Sri N. Venkatasubbaiah:—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) the community-wise number of educated unemployees as 31st March, 1978 in the live Registers of all Employment Exchanges: (I) Forward Community, (II) Backward Community, (III) Scheduled Castes and (IV) Scheduled Tribes;

(b) whether there is any proposal with the Government to utilise the services of the unemployed youth for the welfare of the society, if so, the details and, if not, the reasons therefor;

(c) whether it is a fact that the Government have taken a decision to sanction allowances to unemployed youths; and

(d) if so, the amount proposed for sanction to Graduates and Matriculates, and the criteria for sanctioning of the proposed allowance to the unemployed?

A.—

(a) Particulars are given below:

STATEMENT SHOWING THE CATEGORY-WISE BREAK-UP OF LIVE REGISTER AS ON 31-3-1978.

Sl.No.	Category	ON LIVE REGISTER			
		Total	Scheduled Caste	Scheduled Tribe	Backward Clases.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
I.	Total of P.&E. standard applicants ..	21,682	749	44	3,147
	(a) B.E. Civil ..	..	..	..	..
	(b) B.E. Mechanical ..	923	1	..	96
	(c) B.E. Electrical ..	891	15	1	104
	(d) B.E. Others ..	651	28	1	76
	(e) Agricultural Graduates ..	1,086	18	1	165
	(f) Medical Graduates ..	2,848	184	12	261
	(g) Post Graduates ..	13,624	4,225	27	2,117
	(h) Other P&E standard applicants ..	1,659	48	2	328
II.	Graduates ..	62,535	1,371	75	11,736
III.	Matriculates ..	2,78,114	23,668	1,476	70,096
IV.	Total of Engineering Diploma holders ..	5,895	178	8	868
	(a) L.C.E. ..	929	36	3	158
	(b) L.M.E. ..	2,180	55	3	341
	(c) L.E.E. ..	1,706	46	2	232
	(d) Others ..	1,080	41	..	137
V.	Ex-I.T.I. Trainees ..	29,358	2,441	86	5,277
VI.	B.Eds. ..	4,096	115	1	685
VII.	Typists ..	17,010	201	14	2,572
VIII.	Stenographers ..	3,402	34	5	703
IX.	Non-Technical Diploma Holders ..	6,423	232	9	1349
X.	All other Categories including Unskilled ..	4,12,825	60,410	9,340	1,00,431
	Total : ..	8,41,340	89,399	11,058	1,96,864

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :

re: Supply of water from Thungabhadra to the Lands in Thungabhadra Project Ayacut in Adoni and Kurnool.

(b) Special Employment Scheme for educated unemployed candidates belonging to Scheduled Castes Scheduled Tribes Backward Classes and Economically Backward Classes registered in the Employment Exchanges has been launched by the Government on 15th August, 1978. This Scheme envisages investments in training, infrastructure, margin money and stipends in order to provide productive jobs and employment opportunities to the unemployed candidates belonging to Scheduled Tribes, Scheduled Castes, Backward Classes and Economically Backward Classes who have educational qualification of matriculation and above.

(c) No, Sir. It is not the intention of Government to provide wasteful doles unrelated to the development of economy. However to mitigate the hardship to the educated unemployed youth belonging to Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Backward Classes and Economically Backward Communities the State Government has launched Special Employment Schemes for training these candidates in shortage and heavy demand categories like Refrigeration, Air Conditioning, Radio, T V. and Instrumentation Mechanics, Draughtsman (Civil and Mechanical Stenography and Typewriting Higher Grades, Welders Fitter and Automobile Mechanics. and the trainees are given stipends during the training period ranging from Rs. 45 to Rs. 100 per month depending upon duration, place and type of training.

(d) Does not arise.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Deputy Speaker:—Today's matter under Rule 329 is postponed for tomorrow.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—I have given a Calling Attention Motion. It has been admitted and notice has been given. But today it is not included in the Agenda. Perhaps because the answer was given to a question on the same matter. But, the Calling Attention has got a wider scope in which we can get more information on the subject whereas the question is confined to the question alone.

Mr. Deputy Speaker:—I will check up. I will see that it is taken up either tomorrow or day-after.

Calling Attention to Matter of Urgent Public Importance.

re : Supply of Water from Thugabhabra Dam to the lands in Thungabhdra Project ayacut in Adoni and Kurnool taluks.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— 1. కుంగభద్ర ప్రాజెక్టు దిగువ కాలువ, డ్యాం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ప్రవహిస్తున్న, కంటూరు కాలువ.

re: Supply of water from Thungabhadra
to the Lands in Thungabhadra Project
Ayacut in Adoni and Kurnool.

రాష్ట్రంలో దీనిక్రింద 1,48,725 ఎకరాల ఆయకట్టు నిర్ణయమైంది. కాని దీనిలో 1,02,148 ఎకరాలను మాత్రమే అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. ఇంకా 46,577 ఎకరాల ఆయకట్టు అభివృద్ధి కాకుండా వున్నది. ఇందుకు ముఖ్యకారణం ఏమిటంటే బిచావత్ అవార్డులో నీరు పరిమితంగా మాత్రమే కేటాయించబడింది. దీనితోడు భూమి చవుడుతేలి సత్తువ లేనందువల్ల ప్రధాన కాలువ మీద తరచుగా గండ్లు పడుతున్నాయి. ఆ కారణంగా ఆయకట్టుకు నీటి సరఫరాలో అంతరాయం కలుగుతుంది. గండ్లను మరమ్మత్తు చేసి సరఫరాను మామూలు స్థితికి తీసుకోవడానికి సాధారణంగా 10 లేక 15 దినాలు పడుతుంది. ఈ కాలంలో పొలంలోని పంటలు ఎండిపోతాయి. దిగుబడులు దెబ్బతింటాయి. కాలువలో నీరును నిలువ చేసేందుకు ఒక రిజర్వాయరును నిర్మిస్తేనే తప్ప చిట్ట చివర ఉన్న భూములను కాపాడడం సాధ్యం కాదు.

2. వర్రాకాలంలో లేక పంటలకు నీరు అంతగా అవసరంలేని కాలంలో దిగువ కాలువలోని మిగులు నీరు నుంచి సుమారు 2.28 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీరును నిలువ చేయవచ్చునని అంచనా. పై మేరకు మిగులు నీరును నిలువ చేసేందుకు, కాలువకు గండ్లు పడే మయాలలోను, నీటి అవసరం ఎక్కువగా ఉండే వేసవి కాలంలో ఆ నీటిని వినియోగించుకోవేందుకుగాను ఒక బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు నిర్మాణానికి ప్రతిపాదనలు తయారుచేయబడ్డాయి ఈ ప్రతిపాదనలను నిశితంగా పరిశీలించడం జరిగింది. నీటి అవసరం ఎక్కువగాలేని కాలంలో వచ్చిన నీరును నిలువచేసి, దిగువ కాలవనుంచి నీటిసరఫరా నిలిచిపోయినప్పుడు, దానిని వాడుకొనేందుకుగాను జమ్మలదిన్నెగ్రామానికి దక్షిణాన ఒక మైలు దూరంలో అక్కడివాగు మీద మాధవరం పిల్ల కాలువ ముఖభాగం వద్ద ఒక బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు నిర్మించ వీలున్నదని పరిశీలనలో తేలింది. ఈ రిజర్వాయరులో 120 మి. ఘ. అడుగుల నీరు నిలువ చేయబడుతుంది. ఇది 15 రోజులుపాటు సుమారు 100 క్యూసెక్కుల నీటిని సరఫరా చేస్తుంది, దిగువ కాలువలోని మాధవరం ప్రధాన పిల్ల కాలువ క్రింద, ఇప్పుడున్న ఆయకట్టును ఖరీఫ్ కాలంలో ఒంటి మాగాడి 8,108 ఎకరాల మేరకు, రబీకాలంలో 17,185 ఎకరాల పారుదల మెట్టును స్థిరీకరించడానికి ఈ ప్రతిపాదన.

3. సదరు బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరును నిర్మించడానికి చీఫ్ ఇంజనీరు (పెద్ద తరహా నీటిపారుదల. సాధారణ విషయాలు) రూ. 74.58 లక్షలకు ఒక అంచనాను 1979 జూలై లో పంపారు.

4. ఈ పథకాన్ని చేపట్టవలసిన అవసరం గురించి గౌరవసభ్యుడు ఇదివరకే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. నిధుల కొరతవల్ల, పథకానికిగాను 1979 లో చెప్పుకోదగినంతగా నిధులు కేటాయించ వీలులేకపోయింది. అందువల్ల ఈ పథకానికి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు పరిపాలక మంజూరును ఇవ్వలేకపోయింది.

5. ఈ పాఠశాలలో ఒక బ్యాటెన్సింగు రిజర్వాయరును నిర్మించవలసిన అగత్యం ఎంతయినా ఉందని ప్రభుత్వం గట్టిగా భావిస్తున్నది. పరిపాలక మంజూరును ఇచ్చే విషయాన్ని చురుకుగా పరిశీలిస్తున్నది.

10-10 a. m.

Sri H. Satyanarayana (Adoni):—Sir, it does not help me. Ofcourse, the Government is very much interested in all these things, but the most important thing is they have given money to that. My request to the Minister is only some token amount is now given so that atleast the foundation stone may be laid, and I also learnt they are making arrangements to give money next year. During this summer season they can go ahead with the construction so that atleast the people in those areas will be happy to know. I am very happy that the Minister had agreed with me. Mere agreement will not take us anywhere. So, I request the Minister to make a categorical statement that it will be taken up this year, I may bring to the notice of the Deputy Speaker that sometime back even a programme was drawn by the Chief Minister to lay the foundation stone but unfortunately it did not fructify. I request the Minister to see that some amount is given (five or six lakhs) so that the foundation stone is laid and the work taken up. That will ensure them that it will be taken up next year also.

(శ్రీ ఎమ్. బాగా రెడ్డి :—ఇది అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాంక్షన్ కు ఫైనల్ స్టేజ్ లో వున్నది. దీనిలో యింటరెస్ట్ తీసుకొని అతి తొందరలోనే శాంక్షన్ చేయిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

PAPERS PLACED ON THE TABLE

re: Copies of the report of the Pay Revision Commissioner,
Vol. I to V along with the G. Os.

Sri G. Raja Ram :—Sir, I beg to place on the Table copies of the Report of the Pay Revision Commissioner, Vol. I to V along with the following orders :

1. G. O. (P) No. 235, Fin. & Plg. (F.W.PRC. I) Dept., dated 17-9-1979.
2. G.O. (P) No. 236, Fin. & Plg. (F.W. PRC. I) Dept., dated 17-9-1979.
3. G.O. (P) No. 237, Fin. & Plg. (F.W. PRC. I) Dept., dated 17-9-1979.
4. G.O. (P) No. 238, Fin. & Plg. (F.W. PRC. I) Dept., dated 17-9-1979.
5. G.O. (P) No. 239, Fin. & Plg. (P.W. PRC. I) Dept., dated 17-9-1979.
6. G.O. (P) No. 240 Fin. & plg. (F.W. PRC-I) Dept., dated 17-9-1979.

7. G.O.Ms. No. 300, Fin. & Plg. (F.W. PRC. I) Dept., dated 20-11-1979.
8. G. O. Ms. No. 13, Fin. & Plg. (F.W. TA) Dept., dated 10-1-1980.
9. G. O. Ms. No. 14, Fin. & Plg. (F. W. TA) Dept., dated 10-1-1980.
10. G. O. Ms. No. 15, Fin. & Plg. (F.W.. TA) Dept., dated 10-1-1980.
11. G. O. Ms. No. 16, Fin. & Plg. (F.W. TA) Dept., dated 10-1-1980.
12. G. O. Ms. No. 292, Fin. & Plg. (F.W. TA) Dept., dated 6-11-1979.
13. G. O. Ms. No. 19, Fin. & Plg. (F.W. TA) Dept., dated 16-1-1980.
14. G. O. Ms. No. 21, Fin. & Plg. (F.W. TA) Dept., dated 17-1-1980.
15. G. O. (P) No. 242, Fin. & Plg. (F.W. PEN) Dept., dated 17-9-1979.
16. G. O. (P) No. 290, Fin. & Plg. (F.W) PEN) Dept., dated 5-11-1979.
17. G. O. Ms. No. 282, Fin. & Plg. (F.W. FR) Dept., dated 20-10-1979.
18. G. O. Ms. No. 44, Fin. & Plg. (F. W. TA) Dept., dated 6-2-1980.
19. G. O. Ms. No. 46, Fin. & Plg. (F. W. TA) Dept., Dated 6-2-1980.
20. G. O. Ms. No. 241, Fin. & Plg. (F. W. PRC I) Dept., dated 17-9-1979.

Mr. Deputy Speaker :—Papers placed.

Presentation of the Report of the Committee on Estimates

Sri B. Sitaramaiah :—Sir, I beg to present the fifth Report of the Committee on Estimates (1978-79) on the action taken by the Government in respect of the recommendations contained in the Tenth Report of the Committee on Estimates (1968-69) on the Agriculture Department.

Mr. Deputy Speaker :—Report presented,

BUSINESS OF THE HOUSE.

Mr. Deputy Speaker :—Now we shall take up Annual Financial Statement (budget) for 1980-81.

Sri N. Srinivasul Reddy :—Point of Order, Sir,
మీరు మంత్రి గంగారావుగారిని సమన్ చేశారు. రాశేరు.

Mr. Deputy Speaker:—He is very much in the Council.

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఇప్పుడు గం. 10-15 ని.లు అయింది. కాన్సిల్ గం. 10-30 ని.లకు.

Mr. Deputy Speaker:—The Council is going on from 9.30 A.M. onwards. I will see.

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—మనం బడ్జెట్ చర్చలలోకి వెళ్లబోతున్నాము. బడ్జెట్ చర్చను బ్రేక్ చేసి మళ్ళీ క్వశ్చన్ అవర్ చేయడం అంటే సాంప్రదాయాన్ని, టన్ వెన్ పన్ ను బ్రేక్ చేసిన వాళ్లం అవుతాము. బడ్జెట్ చర్చకు ముందుకు ఆన్సర్ రావాలి. తరువాత రాకపోవడానికి వీలు లేదు. తమరిని రూలింగ్ ఇవ్వమని కోరుతున్నాను. మంత్రుల నిర్లక్ష్య వైఖరి అలా వున్నది. ఈ సభను, సభ్యులను అవమానం చేస్తున్నారు. ఒక మంత్రి యింకో మంత్రికి ఆధరైజ్ చేయడం, ఆయన గైర్ హాజర్ కావడం...

Mr. Deputy Speaker:—It is not like that. I think that is not the case with the Government, particularly with the Ministers.

Sri M. Venkaiah Naidu (Udayagiri):—I am supplementing the point of order.

Mr. Deputy Speaker:—He is efficient enough.

Sri M. Venkaiah Naidu:—I am seeking the permission of the Chair. ఇప్పుడు మంత్రులు యింకో మంత్రిని ఆధరైజ్ చేయడం, వారు యాబ్సెంట్ కావడం, ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది కాబట్టి the entire Cabinet can authorise the Secretary to read the answers on their behalf whoever is absent.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—నో. నో.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—లాస్ట్ ప్రైమ్ కూడ మీ దృష్టికి తెచ్చాము. చీఫ్ మినిష్టర్ దగ్గరనుంచి మంత్రులందరుకూడ ఎన్ని ప్రశ్నలు ఉన్నప్పటికీకూడ లెక్కలేకుండా వెళ్ళబోతున్నారు. తమరుకూడ ఆ రోజున ప్రభుత్వానికి ఆదేశం ఇచ్చారు. స్పీకర్ గారుకూడ చైర్ లో ఉన్నప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. కాన్సిల్ లోకూడ యిచ్చే పునరావృత్తం అయింది. మరల అసెంబ్లీ లో ఈ పరిస్థితి జరుగుతూ వుంది. అసెంబ్లీ అంటే ఇంటరెస్ట్ ఉన్నదా లేదా? దీనిని కాన్ఫిరెన్స్ లోకి తీసుకుంటున్నారా లేదా అని ఒక మాట చెప్పితే సమర్థ అంతా పరిష్కారం అయిపోతుందిగదా? Why should you waste crores of money on this.

Mr. Deputy Speaker:—I request the Government particularly the Minister concerned that hereafter make it a point to reply.....

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్ రెడ్డి:—ఒక చిన్న సంఘటన మూలాన జనరల్ గా అందరు అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు అనడం కరెక్ట్ కాదు. ఎన్నో వాటిలో ఒక చిన్న

సంఘటన జరిగింది. దీనికి మేము బాధ పడుతున్నాము. రంగారావుగారు యిబ్బందిలో ఉండి ఉదాలి. లేకుండా ఉన్నట్లయితే రాకుండా ఉండడం జరగదు. మరు టి రోజుకు ఈ ప్రశ్న పోస్ట్ పోన్ చేయమని మి విస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—I am postponing this question.

శ్రీ నల్లప రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—రెవిన్యూ మంత్రిగారు, ముత్రి రంగారావుగారు ఈ సభను నిర్లక్ష్యం చేసినందుకు ప్రాతేష్ట చేస్తూ సీను వాక్ అఫ్ట్ చేస్తున్నాను.

(Sri N. Srinivasul Reddy staged a walk out)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1980-81

(General Discussion)

శ్రీ ద్రోణరాజు త్యానారాయణ : అయ్యో, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రశ్న తీసే బడ్జెట్ ను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ ప్రధానంగా ఈ బడ్జెట్ లో సన్నం చేసి కొన్ని కార్యక్రమాలు తమ ద్వారా వారి దృష్టికి తీసు వస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ లో సేద పు నీరుకు విద్యుచ్ఛక్తి చాల ప్రాధాన్యత యివ్వడం మాట విజయనపట్టికి ఈ నాడు ముంబై రాష్ట్రంలో విశాఖ, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలలో ప్రతి సంవత్సరం ఏర్పడుతున్నటువంటి అనావృష్టి పరిస్థితులను తొలగించాలి అనుకొన్నప్పుడు పోలవరం మీద పూజెట్టు నిర్మాణము చేయడము అది ప్రధాన విషయము అని మనవి చేసుకుంటున్నాను ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి ఈ ప్రాజెక్టు కావాని, యిది నిర్మాణం అయినట్లయితే కేసీలం విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలే గాక తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో వున్నటువంటి కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాలకు కూడా పుష్కలంగా నీరు లభిస్తుందని ప్రభుత్వం తాముకు అంచనా తమకు తెలియనిది కాదు. దానికి కోసం కొంత నిధులు కేటాయించవలసిన అవశ్యకత కూడా వున్నది ఈ నాడు ఉన్నటువంటి బడ్జెట్ లో పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సంబంధించిన కొన్ని పాధికమిక కార్యక్రమాలకు కూడా నిధులు మంజూరు చేయకపోవడం మరొక నిరాశాజనకంగా వున్నది బాధ పడుతున్నాను. దాదాపు మూడు కేల కోట్ల రూపాయలతో నిర్మించునున్నటువంటి విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి అగినీ అవసరమైన భావిలో కావాలి అనుకొన్నప్పుడు పోలవరం ప్రాజెక్టు స్వ నిర్మాణం చేయడానికి చాలా తీసుకోవడం చాల అవసరం. తాత్కాలికంగా అసరమైన నీటిని అటు మేఘాద్రిగడ్డ రిజర్వాయరు నుండో యిటు ఏలేశ్వరం నుండో తరలించి వృధాగా కాళ్ళవసంగా ఈ పరిశ్రమలే గాక దిండి పెరుగుతున్నటువంటి విశాఖ నగరానికి మంచి నీటి సౌకర్యం గాని ఉండదు కాటకాలతో ధవళత్తు టి రైతాగము తాలూకు దుఃస్థితి తొలగించుకు అవసరం పూజెట్టు నిర్మాణం చేయడం పూర్తింపం చేయడాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగిన నిధులు కేటాయించాలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను. రవాణా ఉపప్రధాని వచ్చి విశాఖ స్టేట్ ప్లాంట్ భారత దేశానికి తలమానికంగా నిలవ గలదనే అశాఖావాన్ని

వెలిబుచ్చారు. విశాఖ ఉక్కు ఫాక్టరీ వచ్చినదని అందరం సంతోషిస్తున్నాము. కాని ఒక ప్రక్క ఫాక్టరీ వచ్చినదని సంతోషిస్తున్నా మరొక ప్రక్క ఈ ఫాక్టరీ వల్ల సర్వం కోల్పోయి దిక్కు తోచక బ్రతుకు భారం అయి భవిష్యత్ అంధకారం అయి బాధపడుతున్నటువంటి వేలాది ప్రజల తాలూకు పునరా వాస సౌకర్యాలు చేకూర్చవలసిన బాధ్యత కూడ మన ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అవసరమైన పునరావాస సౌకర్యాలు చేకూర్చేందుకు బడ్జెట్ లో నిధులు మంజూరు చేయబోవడం వారి తాలూకు బాధలను, వారి తాలూకు అనుమానాలను మరింత పెంపొందింప చేస్తుంది. కాబట్టి ఆ అనుమానాలను నివృత్తి చేయడానికి స్టీల్ ప్లాంట్ ఎంత ప్రధానమో పునరావాసం కూడ అంతకు మించిన ప్రధానం అనే భావన వారిలో కలిగించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ లో నిధులు మంజూరు చేసి ఆ రకమైన విశ్వాసాన్ని ఆ ప్రజలలో కలిగించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఇది చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన విషయమని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే—స్టీల్ ప్లాంట్ వస్తున్నా, మాకు సరియైన పునరావాస సౌకర్యం కల్పించలేదనే ఉద్దేశంతో, అడుగడుగునా అక్కడ పనికి ఆటంకం కల్పించేందుకు వారెంతో పయత్నం చేస్తున్నారు. వారిలో ఆవేశం కలుగుతున్నది కొంతమంది వారి తాలూకు ఆవేశాన్ని రెచ్చగొట్టే పరిస్థితి అక్కడ ఉన్నది. అందువలన స్టీల్ ప్లాంట్ పనికి అంతరాయం కలిగితే...

10-20 a. m.

శ్రీ జి రాజారాం :—గౌరవ : ఖ్యలు స్టీల్ ప్లాంట్ గురించి మాట్లాడుతూ పునరావాసం అంటున్నారు—వాకి తెలుసు, యీ స్టీల్ ప్లాంట్ అనేది సెంట్రల్ సెక్టర్ లో జరుగుతున్నది ; వారి రిహాబిలిటేషన్ కు సంబంధించి సెంట్రల్ బడ్జెటులో వస్తుంది, మన స్టేట్ బడ్జెట్ లో రాదు.

శ్రీ ద్రోణరాజు సత్యనారాయణ :—ఇదివరకు కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము. వారిక్కడ తలదాచుకోవడానికి స్థలము కావాలి. ఆర్థిక సహాయం చేయాలి. అన్నిటికీ మించి, ఉక్కు కర్మాగారంలో వారికి ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయో లేదో మాకు తెలియడంలేదు. కనీసం అక్కడ కూలివని చేసుకుని బ్రతకడానికి వారికా ఉపాధి అవకాశం కల్పించాలి. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపైనున్న బాధ్యత. ఈ ప్రభుత్వం వారి పునరావాస సౌకర్యానికి సంబంధించిన సర్వర చర్యలు తప్పక తీసుకంటుందనే సంపూర్ణ విశ్వాసం వాకు వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, మీకు తెలుసు—ఇవాళ బడ్జెటులో కొంత లోటుకూడ ఏర్పడింది. అదృష్టవశాత్తూ అది పెరిగే అవకాశంకూడ కనిపిస్తున్నది. ఈ లోటును భరి చేసుకోవాలి. నిజానికి, మన రాష్ట్రం ఎన్నో సంక్లిష్టమైన పరిస్థితులకు ఎంతో ధైర్యంతో ఎదుర్కొన్న విషయం మీకు తెలుసు. రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన అతివృష్టి అనావృష్టి పరిస్థితులు, కోస్తా జిల్లాలలో వచ్చిన పెను తుఫానువలన ఏర్పడిన పరిస్థితులు విఘ్నేటిని ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. పెట్రోలుంబి మనం ఆశించిన ఫలితం రాకుండా పోయింది, ఐనప్పటికీ, మన ప్రజా శ్రేయస్సును

ప్రజావసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని మన రాష్ట్ర వ్యభిక్షం చాలా చోరవగా పనిచేసినందుకు నేను అభినందిస్తున్నాను.

ఇంక, భూమి శిస్తును రద్దు చెయ్యడానికి వ్యభిక్షం సూత్రప్రాయముగా అంగీకరించింది. ఒక స్పష్టమయిన నిర్ణయం కూడా తీసుకున్నారు. ఈ నాడు బడ్జెటులో ఏర్పడిన లోటును భూమి శిస్తు బకాయాల వసూళ్ల వలన పూర్తి చేయవలసి ఉంటుందిని ఆర్థిక మంత్రిగారు తమ ప్రసంగములో స్పష్టంగా చెప్పారు. అయితే, ఏవ్వడయితే భూమి శిస్తు రద్దు చేశామన్నారో అప్పుడే ప్రజలలో ఇది రద్దయిపోయిందనే అపోహ కలిగింది. భూమి శిస్తు రద్దు చేయడంతో బాటుగా, దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా నిర్ణయాలు చేసేటంతవరకూ ప్రస్తుత స్థితి కొనసాగుతుందా, లేదా అనేది వ్యభిక్షం స్పష్టంగా నిర్ణయించవలసి వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగాకుండా బకాయాలుగనుక ఏకకాలంలో వసూలు చేస్తే సన్నకారు రైతులకు, మధ్యతరగతి రైతులకు, ఆతివృష్టి అనావృష్టికి గురియైన రైతాంగానికి, దుర్భరమైన ఆర్థిక పరిస్థితులకు లోనయివున్న రైతాంగానికి యిబ్బంది కలిగించినవార మవుతాము కాబట్టి నిలవ బకాయాలను వాయిదాల వద్దతిపై వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటుందని నేను సంచూర్ణంగా విశ్వసిస్తున్నాను.

ఇంక పట్టణాభివృద్ధి విషయమున్నది. అనేక పట్టణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ప్రత్యేకంగా విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, ప్రాదరాజాదు నగరాలను అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. పెరుగుతున్న జనాభాకు అవసరమైన సౌకర్యాలను చేకూర్చే కార్యక్రమాన్ని యీ అభివృద్ధి సంస్థలు తీసుకోవలసి వుంటుంది. కాని, నాకు తెలిసినంతవరకు యీ అభివృద్ధి సంస్థలయితే మనం ఏర్పాటు చేశాముగాని, వారు నిర్వహించవలసిన కార్యక్రమాలకు అవసరమైన నిధులను మాత్రం మనం మంజూరు చేయలేక పోతున్నాం, అందుచేత యీ పట్టణ అభివృద్ధి సంస్థలకు—సిడ్ కాపిల్—మూలనిధి యిచ్చి యీ కార్యక్రమాలు అమలు జరిగేట్లు చూడవలసి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు రాబోతున్న ఉక్కు కర్మాగారాన్ని, రేపు రాబోతున్న అల్యూమినియం ప్లాంటును దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు—పారిశ్రామికంగా శరవేగముతో పెరుగుతున్న విశాఖపట్టణం నగరాన్ని తీర్చిదిద్దకపోతే, అది బ్రహ్మాండమైన మురికి కూపంగా అయిపోతుంది కాబట్టి ఆ ప్రమాదాన్ని నివారించడానికి సక్రమమైన నిధులు—ఆ పట్టణాన్ని తీర్చిదిద్దటానికి—మంజూరు చేయవలసి వుంది. ఇతర దేశాలవారు అనేక సందర్భాలలో విశాఖపట్టణానికి వచ్చినప్పుడు కొండపై నివశిస్తున్న పూరిపాకలలో నివారిని చూసి, ఆ మురికి కూపాలను చూసి, ఇదేనా విశాఖ పట్టణం అని విస్తుపోతున్నారు. నాకుకూడా ఒక్కొక్కప్పుడు అనిపిస్తూ ఉంటుంది—వ్యక్తి శోభతో చల్లని గాలి ప్రసాదించవలసిన కొండలు గోతులతో, పాకలతో చాలా దుర్భరమైన జీవితాలను ప్రదర్శిస్తూ వుంటాయి. వాటిని తొలగించి చక్కగా నిర్మించడానికి ఆర్థిక వనరులు చేకూర్చి చిన్నచిన్న పక్కా గృహాలు నిర్మించడానికి యీ మధ్య ప్రభుత్వం పూనుకున్నది. అయితే, ఇంకా ఎక్కువ నిధులు కేటాయించవలసిన అవసరమున్నది.

ఈనాడు సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అనేకం చేపట్టి-ప్రతి మనిషికి ఒక గృహము, దానిలో ఒక బల్బు ఒక ప్యాకెట్ యిచ్చి అతని ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరచాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇప్పటికి ఆ విధంగా మన రాష్ట్రంలో మూడు లక్షల వరకు నిర్మించడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం. ఆ కార్యక్రమాన్ని ఇంకా వేగంగా చేయడానికి పూనుకోవాలని మనవిజేస్తున్నాను.

ఇంక, లాండ్ రిఫార్మ్స్ గురించి, భూసంస్కరణలు భారత దేశం మొత్తం మీద ఎక్కడయినా అమలు జరిపారంటే-అది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే ప్రవృద్ధమంగా అమలు జరపడం జరిగిందని మనవిజేస్తున్నాను. కానీ, ఇంట్లో న్యాయశాస్త్రపరమైన చిక్కులు ఏమున్నాయో తెలియదు. ఒక పొంబాటు జరిగింది లాండ్ హోల్డిర్ కి ఆ సర్ప్లస్ లాండ్ ను అప్పగించే అధికారం ఇచ్చారు. వారు ఎక్కడ లిటిగేషన్ వుందో అక్కడ ఆ భూమిని అప్పగించడం మొదలుపెట్టారు. ఆ భూమిని ప్రభుత్వాధికారులు స్వాధీనం చేసుకోకుండా, 'పేపర్ ఎస్టేట్ మెంట్' చెయ్యడంవలన భూమి ఇచ్చామని చెప్పుకోడానికి ఉపయోగపడుతున్నదితప్ప అది అతనికి, ఆ పేపరానికి దక్కడంలేదు. ఇటువంటి దృష్టాంతాలు చాలా ఉన్నాయి. వీటిని పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని మనవిజేస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెట్ ను కొత్తసీసాలో పాత సారాయిగా అభివర్ణించారు ప్రతిపక్ష నాయకులు. కానీ, సీసా కొత్తదే, సారాయికూడా కొత్తదేనని నేను మనవిజేస్తున్నాను. గత సంవత్సరపు కేంద్రం బడ్జెట్ మాత్రం సీసా కొత్తది, సారాయి మాత్రం పాతది. మీకు ఆందులో అనుమానమేమీ అక్కర్లేదు. కొత్త ఆధ్యాత్మికంలో వున్నాం మనమిప్పుడు యీ దేశంలో. ఇటీవల ఇందిరాగాంధీగారు అధికారం స్వీకరించిన తరువాత 20 మాత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమానికి తిరిగి ప్రాణం పోయడం జరిగింది. పే.వాం.లో తిరిగి ఆశ అంకురించింది. ఎటు చూసినా గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం, ఎక్కడ చూసినా సన్నకారు రైతులకు ఋణ సౌకర్యం కల్పించడం, పేదవారికి పెద్దవారికి మధ్యనున్న వ్యత్యాసాన్ని తొలగించడానికి ముమ్మరమైన కార్యక్రమం కొనసాగుతున్నది.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఒక మనవి. ఎక్కడ చూసినా గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం కనబడుతున్నది అంటున్నారు. ఒక ప్రక్కన సిమెంటు దొరకడంలేదు, మరి గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం ఎట్లా నడుస్తున్నది? మొదలు లేదు రామస్వామి అంటే, ముగ్గురికయినా పెట్టమన్నాట్ట-అలా వుంది, సిమెంటు ఎక్కడ వున్నది?

శ్రీ కె. బాపిరాజు :—ఈ గృహనిర్మాణానికి సిమెంటు అక్కరలేదు.

శ్రీ ద్రోణరాజు నత్యనారాయణ :—విద్యార్థి దళమంచి వెంకయ్య నాయుడుగారు నాకు తెలుసు. ఆయన విశాఖ పట్టణం గనుకవస్తే అక్కడ పేద వారికి ఏ విధంగా గృహాలు నిర్మిస్తున్నామో వారికి చూపుతాము. వారు ఆ చని చూసి, సంతోషించిన తరువాత, ఆయన నియోజక వర్గములోకూడా ఆ

రకమైన కార్యక్రమం ప్రారంభిస్తే మేముకూడా సంతోషిస్తామని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :—విశాఖపట్టణానికి సిమెంట్ పర్యేక కోట ఏమైనా వుందా?

శ్రీ ద్రోణరాజు సత్యనారాయణ :—ఈ కార్యక్రమానికి సిమెంట్ బరివిగా యిస్తున్నారు, బహుశా సభ్యులు యీ కార్యక్రమ వారి ప్రాంతంలో కూడ ప్రారంభిస్తే వారికికూడ దొరుకుతుంది ఇది వక్కా గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం. ఇది చాలా సంతోషదాయకమైనదిగా ఉన్నదని మనవిజేస్తున్నాను. ఇది కాంట్రాక్టు సిస్టమ్లోగాక, మనం కొంత అర్థి సహాయంచేసి, వారు కష్టపడి ఆ గృహాన్ని నిర్మించుకొనేలా ఇన్ వాల్వ్ చేస్తున్నాం. ఈ కార్యక్రమానికి హెచ్చు నిధులు మంజూరు చేయడం అవసరమని నేను ఉమ్మడిగా ప్రభుత్వానికి మనవిజేస్తున్నాను.

ఇక, బ్రాన్స్ పోర్టు విషయమున్నది. విశాఖపట్నంలో బస్సుల జాతీయ కరణం చేశారు. ఇది ఎన్నాళ్ళుగానో ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నట్లు పంటిచి, కొరుతున్నట్లుపంటిచి. ఎన్నో ప్రభుత్వాలు పోయినవి, వారు చేసిన ప్రతి ఒక్కటి పోయినాయి. కాని, యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత బస్సుల జాతీయీకరణం చేస్తామని—అందులో ఎన్నో కష్టాలు, ఇబ్బందులు వున్నప్పటికీ, చేసింది. జాతీయీకరణం చేసినమనత యీ ప్రభుత్వానికే దక్కింది సింహాచలంలో మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు బైలుదేరుతాయి వరుసగా పది బస్సులు బస్సుకు ఇద్దరు మాత్రమే ఉంటారు. ఒక క్రెక్కు ఆర్ టిసికి నష్టం. రెండవ వైపు ప్రయాణికులకు ఇబ్బంది. పది నిమిషాలలో పది బస్సులు పోయిన తరువాత 11 నిమిషంలో వచ్చిన వాడికి బస్సు ఉండదు. ఎంతో సేపు వెయిట్ చేయాలి. ఇటుంటి లోపాలను సవరించుకోవలసి ఉంటుంది. ఏమై పుట్టి ఈ వాడు అర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటు పేద వాడి సన్నకారు రైతాంగానికి మధ్య తరగతి ప్రజానీకానికి ఒక రకమైన ఆశను కలిగిస్తున్నదని చెప్పడంలో ఏ రకమైన సందేహం లేదు ఈ సందర్భంగా మనకు ఏర్పడిన లోటును భర్తీ చేయడానికి అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల మీద పేద వారి మీద సన్నకారు రైతాంగం మీద అసనపు భారం పడకుండా తగు జాగ్రత్తలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని విస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

10-30 a.m

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, అర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటు చాలా నిరాశా జనంగా నిస్సారంగా ఉందని చెప్పడానికి చిచారిస్తున్నాను. ఎవరి చేత వోట్లు వేయించుకుని గెలిచి ఇక్కడకు వచ్చారో వారి గురించి నరైన అంచనాలు కాని నరైన బడ్జెటు ప్రావిజను కాని కల్పించలేదు. రాత్రింబగళ్లు వింటూంటాము. పత్రికలలో ఠేడియోలో చెబుతుంటారు. మేము పుట్టించే హరిజనులను గిరిజనులను ఉద్ధరించడానికికని. ఎన్నికల ప్రచారంలో మనకు ఎప్పుడూ వినిపించేది అదే. కాని బడ్జెటులో మాత్రం తగిన అంచనాల

ప్రకారం వారికి కేటాయించలేదు. వారికి చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఒక మహిళ ప్రధాన మంత్రి అవుతుంది కదా అని అమయకులైన మహిళలు వోట్లు వేస్తే మహిళలకే రక్షణ లేకుండా పోయింది. ఇండ్లలో పడుకుంటే రాడీలు ఎత్తుకని పోయి మానభంగాలు చేస్తున్నారు. నాంపల్లిలో జరిగిన విషయం పత్రికలలో వచ్చింది ఒక అమ్మాయిని రాడీలు ఎత్తుకుని పోయి మానభంగం చేసినట్లు వచ్చింది సరోజినీ పుల్లారెడ్డి గారికి మొత్తం తెలుసు. నేను ఎక్కువగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. వారి ప్రభుత్వంలో జరుగుతున్న అవకతవకలు, వారి హోం మినిస్టరుగారి నాయకత్వం క్రింద జరుగుతున్న అవకతవకలు తెలుసు. బీహారులో ఈ మధ్య 40 మంది హరిజనుల పై కాంగ్రెసు-ఐ భూస్వాములు అత్యాచారం జరపడమే కాదు. సజీవంగా దహనం చేశారు. ఈ సంఘటన అందరికీ తెలుసు. దానిని మరచిపోయి మాటలు మాట్లాడితే లాభం ఏమిటి? నారాయణపూర్ లో అటువంటి సంఘటన జరిగితే ప్రధాన మంత్రి వెళ్లి ప్రత్యేకంగా చూడడానికి సమయం దొరికింది. కాని బీహారులో హరిజనులను సజీవంగా దహనం చేస్తే వెళ్లి చూడడానికి ఆమెకు సమయం దొరకలేదు.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy : —Sir, I am very sorry that he is attributing motives, unnecessarily.

(Interruptions) (Bill)

శ్రీ ఎన్. సరోజినీ రెడ్డి :—ఆ విధంగా జరుగుతోంది. వారి నాయకత్వం క్రిందనే వారు మంత్రివలైన తరువాతనే హైదరాబాదు పాత నగరంలో నెలల తరబడి కర్ ప్యూ ఉంచడం జరిగింది. సామాన్య జనానికి తినడానికి తిండి దొరకుండా పోయింది. ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్నడూ హైదరాబాదులో రిరి సంచత్సరాల కాలంలో ఇంత కాలం కర్ ప్యూ పెట్టిన సంఘటన ఎప్పుడైనా ఉందా? ఇటువంటి సంఘటన చెన్నారెడ్డిగారి కాంగ్రెసు-ఐ ప్రభుత్వం కాలంలోనే జరిగింది. వందలాది అమయకులైన యవకులను జైళ్ళలో పెట్టారు. కర్ ప్యూ సమయంలో పోలీసులే దోపిడీలు చేయడం జరిగింది. ఎంతో నష్టం ప్రజలకు కలిగింది. ఆస్తులు కోల్పోయారు. ఇంతవరకు వారికి ప్రభుత్వం నుండి ఏ రకమైన సహాయం దొరకలేదు. తమకు బాగా తెలుసు పాత బస్తీ సంగతి. చిన్న ఇండ్లు ఉంటాయి. పబ్లిక్ లావెటరీలే తప్ప స్వంత లావెటరీలు లేవు. కర్ ప్యూ సమయంలో నిత్య కృత్యాలు కూడా పీర్చుకోడానికి అవకాశం లేక అక్కడ యమ యాతనలు పడ్డారు. ధూల్ పేటలో 200 మంది ఇండ్లు తగలపెట్టడం జరిగింది. సాక్ష్యంగా నా వద్ద ఫోటోలు ఉన్నాయి. అధ్యక్షుల వారికి వాటిని చూపిస్తున్నారు. 200 మందిని అర్థ రాత్రి తెల్లవారు జామున పోలీసులు వచ్చి దర్వాజాలు, తలుపులు బలవంతంగా తెరిపించి తీసుకుపోయారు. కొట్టివారు. ముస్లిముల పైన హిందువుల పైన అన్యాయం చేశారు. మన ప్రభుత్వ ఘనత ఇది. ఇంకా వైసంగా చెప్పడానికి సమయం లేదు. ఇక్కడ నామ మాత్రంగా ఉపన్యాసాలు

వేస్తే లాభం లేదు. పాత బస్టిని డిప్లొమేట్ వీరియంగా డిక్లెరు చేస్తాం. అక్కడ ఉండే పోలీసు సిబ్బంది అయే ఖర్చు ఆ బస్టి ప్రజల నుంచి వసూలు చేస్తాం అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఈ తగాదాలకు సంబంధం లేని అమాయకులైన పేదలు ఈ రోజున ఆ ప్రాంతం వదిలిపెట్టి పోతున్నారు. వారికి ఎక్కడైనా ఇండ్ల స్థలాలు ఇప్పిస్తే ఇండ్లు కట్టుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారని చెబుతున్నాను. కాంతి ఫద్రతలు నిలబెట్టడంలో ఈ ప్రభుత్వం విఫలమైనది హోం మంత్రి పోలీసుల చేతుల్లో కీలుబొమ్మ. లా అండు అగర్ అయిన చేతుల్లో లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారి చేతుల్లో ఉంది. ఆయన ఏమీ చెబితే అది చేయాలి. రోజు రోజుకు ప్రైదరాబాదు పట్టణంలో పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నం అవుతోంది. దేశం మొత్తం మీద అదే పరిస్థితి రేపటి నుంచి ఏర్పడుతుంది కాం. గెను-బ ప్రభుత్వం వచ్చింది కనుక రోజుకు ఒక హత్య అన్నట్లు జనవరి నెలలో 141 హత్యలు జరిగాయి. రాజకీయ హత్యలు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాసన సభ్యుల ప్రాణాలకే రక్షణ లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. స్త్రీలకు రక్షణ లేదు అమాయకులకు హరి-సులకు రిజను లకు రక్షణ లేదు. జ్ఞాకుమార్కెట్లో కు సిమెంటు డీలర్లకు పెన్ల ఖూస్వాములకు రక్షణ. వైద్య సదుపాయాల గురించి చెప్పాలంటే ఇటీవల జరిగిన డాక్టర్ల సమ్మె గురించి చెప్పాలి. ప్రభుత్వం యొక్క ఉదాసీన వైఖరి వల్లనే నెలల తరబడి డాక్టర్లు సమ్మె చేయడం, హాస్పటల్సు మూసివేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఇనిషి యేటివ్ తీసుకుని సమ్మె పరిష్కారానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. ఎంతో మంది గుండె బిమార్ వచ్చి హాస్పటల్సు మూసివేయడంవల్ల ప్రనేటు డాక్టర్లు వద్దకు వెళ్లి వైద్యం చేయించుకోలేక ప్రాణాలు కోల్పోయారు. వారికి నష్ట పరిహార ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసి ఉంది. ఈ ప్రభుత్వ వై ఫల్యం వల్లనే డాక్టర్లు సమ్మె చేశారు. నల్లొండజిల్లాలో దేవరకొండ తాలూకాలో నెరెడు భూమి అనే చోట కలరా వచ్చి 80 మందిని హాస్పటల్సులో జాయిన్ చేశారు. వారిలో ముగ్గురు వ్యక్తులు చనిపోయినట్లు నిన్ననే తెలిసింది. చుట్టు ప్రక్కల కూడా కలరా సాగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మంచినీరు. మంజీరా సెకండ్ ఫేజ్ వస్తుందట. ఫస్ట్ ఫేజ్ అయిపోయింది. సెకండ్ ఫేజ్ వస్తుందట. ఏమీ వస్తుందో ఏమో కాని ప్రైదరాబాదు సిటీలో వీరు, సారా, కల్లు, చిఫ్ గా దొరుకుతున్నాయి కాని మంచినీరు దొరకడం లేదు. వీరి పీధికి గుడంబా దుకాణాలు. మంచినీటి నల్లా ఒక్కటి లేదు. మంజీరలువుండే పరియాలలో, గవర్నరుగారు వున్న పరియాలలో 24 గంటలూ నల్లా ఖల్లా. పేదలు నివసించే బస్టిలో హరిజనులు, గిరిజనులు, ముస్లిములు వున్న బస్టిలో రోజుకు 2 గంటలు నల్లా వదులుతారు. పేదవారు ఉదయం కూలివనికి వెళ్లి సాయంత్రం వచ్చేసరికి నల్లా బండ్. 80 సంవత్సరాలనుంచి మంచినీటికి యిబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రజలు చైతన్య వతుంలైవారికి సరియైన బుద్ధి చెప్పే రోజు వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను పట్టణ ప్రాంతాలలో భూగర్భ పరిమితి పెట్టారు. భూములు బాగా వున్నవారికి మినిహోయింపులు దొరుకుతున్నాయి. ఎట్లా దొరకు తున్నాయి, ఏమీ జరుగుతున్నదీ ప్రభుత్వంలో వున్నవారికి బాగా తెలిసు. సామాన్య మానవుడు మానవుడిగా జీవించే పరిస్థితి లేదు. గజమురు. 50/ల

వుండేది ఈనాడు రు. 820/ల వరకు పెరిగింది. సామాన్య మానవుడు ఒక చిన్న గది కూడా వేసుకునే స్థితి లేదు. విశాఖపట్టణములో చాలా కన్స్ట్రక్షన్స్ ఉరుగు తున్నాయిని యిప్పుడే దోణంరాజు సత్యనారాయణగారు చెప్పారు. సిమెంటు బస్తారు. 70 కు అమ్ముతున్నారు. అసలు దొరకడమే లేకుండా. పేద ప్రజానీకం గ్రహించారు. త్వరలోనే వీరికి ఉద్యోగం చెప్పగలరని నువ్వు చెప్పాను.

10-40 a.m.

*శ్రీ కె. బాపిరాజు:—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును మనస్ఫూర్తిగా గౌరవిస్తూ మీరిచ్చిన అవకాశానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పకొంటున్నాను. 93 వేల గ్రామాలకు 5 న్ రూట్లు అని ప్రాన్స్ పోర్టు మినిష్టరుగారు అంటే మన రాష్ట్రములో 25 వేల గ్రామాల్లో వున్నాయి అని ప్రతిపక్ష ఖ్యులు కాన్ క్వర్స్ వేస్తూ వున్నారు. ఇంటి, టీకి దీపము, ప్రతి హరిజనవాడకు ఒక స్కూలు పెడతామని ప్రభుత్వ అటన్ను. ఇటుంటి చైతన్యం కమైన. న్యాయమైన ఆలోచన రావడం మన అస్పృహ. అటువంటి కార్యక్రమాలను చేయడానికి ప్రభుత్వంతో సహకరి చా సే ఆలోచన మానివేసి షట్లా క్రిటిసైజ్ చేయడమా అని ప్రతిపక్షాలవారికి ఒక అలవా. అయిపోయింది. దీనిలో కూడా వాకి ఆలోచన తట్టకుండా ఏ మూ కు వోతున్నారో అర్థము కాకుండా ఉంది. ఇందిరాగాంధీగారి పరిచాలనగుంచి మాట్లాడుతూ జనాన్ని చంపివేస్తూవుంటే ఏమి రక్షణ ఇస్తారు అని నా సందేహం. నన్ను యాంటీ గూండా బిల్లును పాస్ చేద్దామంటే ఇది ఎక్కడి బిల్లు. అధికారాన్ని తా వోలీసుల కేతులో వదలిపెడతున్నారు అని విమర్శిస్తారు. ఇప్పుడేమో పోలీసు ఏమి చేయడం లేదంటారు. వారి అర్థము చేసుకోనడానికి నాలాంటి చిన్న బురగిరిపోదు. కాని మేము కూడా కార్యకలాపాలు మానివేసి ఇకొక ఆలోచనలోకి రావడం మంచిదేమో; కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి వార్షిక ప్రభుత్వంగా వున్నప్పుడు వెంటయ్యనాయకుగారు, వారి యితర మిత్రులు మమ్ములను సంగం వేధించే సముపాయకొనేవారు. అప్పుడు వారి సంసారంలేదు కాబట్టి ఇప్పుడు డైరెక్టుగా మా మీద పడుతున్నారు. ఇదంతా ఎస్పీఐగా చెబుతున్నాను తప్ప మరొకటి కాదు. చిక్కి, ఊణించి చచ్చిపోయే పద్ధతిలో ఇదిరా కాం గెసు అఖరునారి మనకు ఈ అవకాశం యిచ్చిందనేది మరచిపోకూడదు. జనతాపార్టీ మూలను త్వరలోనే ప్రజలు గ్రహించి, వారు చేసే ఉన్యాయాలలోని మంచిచెడ్డలను గ్రహించి ఇందిరాగాంధీగారి, ఆమె పార్టీవారికి సజలు ఊయే అధికారంలోకి వెంపించారు. ఈ ప్రభుత్వాలు మానవుల పరువు ప్రతిష్ఠలను కాపాడగలవనే వీరికి అధికారమును అప్పగించారు తప్ప తెలివితక్కువగా ఈ పార్టీకి ఒటు వేయలేదు. ఈ నాడు మన రాష్ట్రములో 5 కోట్ల జనాభాలో వున్న 5 లక్షల మంది ఉద్యోగస్థులకే 75 శతము బడ్జెటును వాడుతున్నారు. మిగిలిన 25 శతము బడ్జెటును 4 కోట్ల 95 లక్షల మందికి వాడుతున్నారు. నిజముగా అగేవారు తయారుకాలేదు కాబట్టి సుఖంగా బ్రతుకుతున్నాము, ఇది ఇంత అన్యాయమో ఆలోచించండి. అయితే రాజారామ్ గారిని నేను ఎందుకు అభినందించాను అని వారు అడగవచ్చు. యస్, సి., యస్, టి., టి.సి.లకు ఇంత లోటు బడ్జెటులోనూ కేటాయింపులు ఉదారంగా యిచ్చారనే

చూసినప్పుడు ఇందిరా కాంగ్రెసు కేవలం పేదలవల్ల ఎలక్టు అయిన పార్టీ అని గుర్తించి ఈ రకమైన నిర్ణయం తీసుకొన్నందుకు వారిని అభినందించాను క్లాని మరోకటి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పేద ప్రజలు ఓటు వేయడంవల్ల ఇక్కడకు గెలిచి వచ్చాము. వారికి కనీ ము మంచినిరు అయినా యివ్వగలుగుతామా లేదా అని అనిపిస్తున్నది. మూర్ఖవాడు ఎక్కడయినా పడిపోతే వానికి నీరు పోయాలని వాని మెడలో ఓళ్ళ కట్టినట్లు అటువంటి పరిస్థితి మాకు వస్తుందేమో అనే భయం వేస్తున్నది. జనతాపార్టీ కేంద్రములో రెండున్నర సంవత్సరాలు, తరువాత లోక్ సభ పార్టీలు అధికారములో ఉండగా రైతుల కష్టాల గురించి ఇందిరా కాంగ్రెసు వారు మాట్లాడనక్కరలేదు అని రైతులకు ఏ కష్టము వచ్చినా వారే రక్షించేటట్లు అదృష్టమో కాని మాట్లాడుతూ వుండేవారు. మా నియోజక వర్గములో ఒక వెనుకబడినవానిని మర్డర్ చేసినట్లు ఆరోపించబడినపుడు మేము కూడ ఆ ప్రాంతములో పర్యటించాము అక్కడ జరిగిన మర్డర్ గురించి వెంకయ్యనాయుడు గారికి, జై పాల్ రెడ్డి గారికి, శోభనాద్రీశ్వరరావు గారికి, సుందరయ్య గారికి ఉత్తరాలు వ్రాసినట్లు తెలియజేస్తూ నాకు కూడ ఆ ఉత్తరం కాపీని పంపారు వారు దీన్ని గురించి చెబులాడుతారు, మీరు కూడ వారితో సహాకరించాలని ఉత్తరం నాకు యిచ్చారు. ప్రజలకు మేము కూడ సేవ చేస్తున్నాము. రాష్ట్రములో ఏ చెడు జరిగినా వారి బదుగురు నుంచే న్యాయం జరుగుతుందనే ఇంప్రెషన్ ప్రజలలో ఏట్లా వుందో నాకు అయితే అర్థం కావడం లేదు. వీరిని అభినందించినా ప్రమాదమే. అది కూడ వారు ఏదృష్టితో చూస్తారో అర్థము కావడం లేదు. వేరక శిక్షరస్వామికి దొంగలు కూడ వారికి వచ్చే దొంగసొమ్ములో కొంత భాగము యిస్తామని దండం పెట్టుకొంటారు. శోభనాద్రీశ్వరరావు గారు ఓట్లా మాట్లాడుతారో అర్థము కాదు. రైతుల విషయం చెబుతాను. వారికి పూర్తి న్యాయం చేయలేకపోతున్నాం. వారికి న్యాయం చేయకపోతే పరిణామాలు ఎట్లా వుంటాయో నా కంటికి కనిపించినంత చెబుతాను. నా మేధస్సుకు అందని త చెబుతున్నాను. ఉద్యోగులు సమ్మె చేస్తామంటే క్యాబినెట్ మీటింగు పెట్టి వారికి జీతాలు పెంచుతారు. రైతులు సమ్మె చేసినా బడ్జెటులో డబ్బు లేదంటారు. రైతులను మర్చి పోతే వచ్చే ప్రమాదాలను కూడా ఎదుర్కోవాలి. అలా ఎక్కడోవటం కష్టం అవుతుంది కనుక ప్రభుత్వం రైతుల సమస్యలను పరిష్కరించటానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. మేము టైల్ ఎండ్ రియాలో వున్నాము. అంటే పంటకు వెనుక ముందు వున్నాము. ఆ ప్రాంతంలోని వారు వన్ను కట్టలేకుండా వున్నారు. అక్కడ అవసరమైన వన్ను వసూళ్ళు ప్రారంభమైనాయి మా ప్రాంతం అభివృద్ధి చేసే నీటి సదుపాయం కల్పించాలంటే కనీసం కోటి రూపాయలు కావాలి. ప్రభుత్వం వద్ద కోటి రూపాయలు లేకపోతే మాకు అప్పగానైతే ఇప్పిస్తే మేము తీర్చుకొంటాము. అలా రెండు లక్షలు ఇచ్చి పెడితే కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వచ్చే అవకాశం వున్నది. అలాగే అయినకొద్ది ఎస్టిమేటు పెరుగుతున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 98 కోట్ల ఎస్టిమేటును కేంద్రానికి పంపింది. తూర్పు ఐశ్వర్య, కృష్ణ జిల్లాలో లైనింగ్ కోసం మోడరైజేషన్ స్కీముల కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి టీఎం వచ్చి చూశారు.

10-50 a. m.

వారితోపాటు నేనూ వెళ్ళాను. ఇప్పుడు కేంద్రంలో ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వం వచ్చింది. కనుక వారి వెంటబడి అయినా ఆ 95 కోట్ల స్కీమును శాంక్షన్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. అఖరుమాట చెప్పి ముగిస్తాను. మా రైతులు రెవెన్యూసెన్ ప్రెజెంట్ 15 నుండి కడతామని చెప్పకొన్నారు. నేను రెవెన్యూ అధికారుల వెంట తిరిగి వసూలు చేయిస్తాను. మేము రిప్రజెంటు కూడా చేశాము. నా నియోజక వర్గంలోని రైతులు ఏప్రిల్ 15 వరకూ కట్టలేని స్థితిలో వున్నారు కనుక వారికి ప్రెజెంట్ 15 నుండి కట్టే అవకాశం కల్పించి వారి పరువు కాపాడానికి కోరుతూ నెలపు తీసికొంటున్నాను.

* శ్రీ శీతారామయ్య (సజాతనగర్) :— అదృష్టా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయాలిచాను. ఈ రాష్ట్రంలో ధాదాపు 60, 70 లక్షల గ్రామాలలో మంచినీటి సమస్య చాలా ఎక్కువగా వుంది. అక్కడి ప్రజలకు కావలసిన సదుపాయ సమకూర్చి కష్టాలను తీర్చవలసివే బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వుంది. ముఖ్యంగా రిగ్స్ కొరత వుంది. నెలకు 20 లోరింగ్స్ కూడా పేయలేని పరిస్థితి వుంది. నిరుపయోగకరమైన భవనాల కట్టడాలపై కాకుండా రిగ్లలోనూ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి, రిగ్లలకొని పోలీసు ఇరుకొంటే వారికి మేలు చేసినట్లు అవుతుందనుకొంటున్నాను. వన్న వనర్లను ప్రాజెక్ట్ గా యుటైల్డ్ చేయకపోతే ప్రజలు తిరుగుబాటు చేయటానికి దోహదం చేసినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఒక రి ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ తాలూక్స్ అని, సమితి, తాలుకాను కోటర్సన్ చేయాలని చాలా కాలంనుండి చర్చిస్తున్నాము. ఎన్నో సమావేశాలు జరుపు కొంటున్నాము. నాకు వ్యక్తిగతంగా బాధ కలిగించే విషయమేమంటే ప్రాభుకల్లిన వారు ఈ తాలూకా మాకు కావాలి ఈ గ్రామం మా తాలూకాలో వుండాలి, ఇది పాడ్ క్వార్టర్స్ కావాలని పోయిత్నించటం సబబు కాదు. ప్రజాసౌలభ్యం పరిపాలనా సౌలభ్యం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలికాని తమ స్వంత ప్రయోజనాల కోసం ఒక మైలు దూరంలో వున్న గ్రామాన్ని తీసిక వెళ్ళి 30 మైళ్ళ దూరంలో వున్న తాలూకాలో కలపటం మంచిదికాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకసారి తాలూకాలు ఏర్పాటుచేస్తే తిరిగి వంద సంవత్సరాల వరకూ ఆలోచించే అవకాశం వుండదు. కనుక పరిపాలనా సౌలభ్యం ప్రజా సౌలభ్యం దృష్టిలో పెట్టుకొని రి ఆర్గనైజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. రాజకీయవాదుల పలుకుబడికి గురికాకుండా వుండటానికి హైకోర్టు జడ్జిలో ఒక సంఘం వేసి వారు రాష్ట్ర అంతా పర్యటించి, విషయాలు పరిశీలించి వారు చేసే సూచన ప్రకారం రి ఆర్గనైజేషన్ జరిపితే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను.

ఇక్కడ అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి చూస్తే ప్రత్యేకంగా ఖమ్మం, నల్గొండ జిల్లా లలో నక్సలైట్స్ ఏమి చేస్తున్నారో అందరకూ తెలుసు. అడవులు సభకండి అనే ఉద్యమం ప్రారంభించారు. దానికో అడవులలో పోడు వ్యవసాయం చేసుకొంటూ నానే షాఖ్లో పెద్ద పెద్ద అడవులను నాశనం చేయటం ప్రారంభించాడు. ఇది షాఖ్ గా తీసుకొని కొంత ఘండి రాజకీయవాదులు నక్సలైట్స్ గా షాఖ్ షాఖ్ వరులు షాఖ్ ముందుకు పోతున్నారు, ప్రజలలో భయపెట్టడం

సంపాదిస్తున్నారనే దృష్టితో వీరు కూడ ప్రారంభించారు—అడవులు కొట్టించడం, దాని ఫలితంగా గ్రామాల్లో పోలీసులు భీతి తప్పం చేయడం జరుగుతున్నది దానిని ఆచదానికీ ప్రభుత్వం ఒక పథకం ఆలోచన చేయాలి లేకపోతే అలా కొనసాగితే కష్టం. అధ్యక్షా, పోలీసు మనస్తత్వం తమకు తెలుసు. ఎక్కడో ఎవరినో ఎవరో చంపితే మరెవరినో తీసుకువచ్చి ఉరి తీయాలనేది పోలీసు మనస్తత్వం. ఒక్కొక్క గ్రామములో, మగవారు అడవులు కోడితే వూరిలోకి వచ్చి అడవారిని హింసలు పెడుతూ వుంటే వ్యవసాయపరచారకంగా వుంది అది పోలీసు మనస్తత్వం. అది మార్చడానికి అవసరమైతే పథకం ఆలోచన చేసి పోలీసులకు సరైన శిక్షణ యివ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది అలా కాకపోతే యీ ప్రభుత్వం వున్నా ఏ ప్రభుత్వం వున్నా యీ పోలీసులు చేసే కృత్యాం వల్ల ప్రజల్లో ప్రభుత్వం వల్ల వ్యతిరేక భావం ఏర్పడిపోతుంది. కాబట్టి యీ విషయాన్ని తుణ్ణంగా ఆలోచన చేసి సరైన యువస్పృహను ఇచ్చి సరైన శిక్షణ యివ్వించి తప్పకుండా యీ విధానం అరికట్టడానికి ఆలోచన చేయాలి.

రోడ్స్ విషయం :—నా నియోజకవర్గములో ప్రత్యేకంగా ఏజెన్సీ ఏరియా వుంది. అది పెంకబడిన ప్రాంతం ఎక్కువగా గిరిజనులు వున్నారు. అయితే ఒకటి రెండు పెద్ద రోడ్లు వున్నవి. రెండు సంవత్సరాలనాడు మరొక దానికి సంబంధించి సాంక్షన్ అయినట్లు షార్డురోజ్ క్వశ్చన్ కు సమాధానంగా మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. అది, డోర్నాకోల్ నుండి చంద్రాగొండ యిల్లెండు నుండి ఇమ్మం, తల్లాడ నుండి కొత్తగూడెం—యీ మూడు రోడ్లను కనెక్ట్ చేస్తున్నది, గ్రాంటు చేశారు, కాని డబ్బు చేర లేదు. ప్రభుత్వం దయచేసి గిరిజనుల సౌకర్యార్థం ఆ డబ్బు రిలీజ్ చేస్తే బాగుంటుంది తొందరగా డబ్బురీలిజ్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక బస్సుల గురించి. ఊరూరుకో ఒప్పు అనే నినాదంతో ఉద్యమం ప్రారంభించబడింది. అయితే మా గ్రామాల్లో ఒకటి రెండు బస్సులు మాత్రమే వేశారు. ఊముకూరు—కాలేపల్లి మెపల్లి రోడ్డు తయారు అయినది 14 బస్సులు ఇమ్మం నుండి యిల్లెండుకు నడుపుతున్నారు. అని మళ్లించి ఆటువరకు తీసుకు వెళ్ళేది అట్టి డిపో మేనేజరును అడిగితే కొత్త బస్సులు వస్తే తప్ప ఆ రెండు గ్రామాలకు పోవడానికి లేదు అంటున్నారు. ప్రజల సౌకర్యార్థం యీ బస్సులు నడుపాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కోఆపరేటివ్స్ విషయం. కోఆపరేషను ఏమో గాని మిస్సప్రోప్రియేషను ఎక్కువ అయిపోయింది. ఆ రంగంలో మిస్సప్రోప్రియేషను బ్రహ్మరాక్షసేలా తయారు అయింది. సి.ఆర్.పి.సి. 154 క్రింద చేసిన ఎఫ్.ఐ.ఆర్. లు మూటూరు తున్నాయి. చార్జిషిట్లు పెట్టరు, వారినుండి డబ్బు కలెక్టు చేయడం లేదు, కాబట్టి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో జరుగుతున్నటువంటి మిస్సప్రోప్రియేషనుమీద కఠిన మైనటువంటి చర్య తీసుకొని బాధ్యులైనవారిని శిక్షించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సేతు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) పోలిన చిన్న —అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను సంపూర్ణంగా బలపరచుతూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి తోమడానికా

తెలియజేయదలచుకున్నాను. బడ్జెటు లోటు అనగానే నాకు కంగారు పుట్టింది. పేదవారి యిండ్ల మీద పన్నులు అధికం చేస్తారనే వుద్దేశం కలిగింది. పాకల మీద ఎక్కువ పన్నులు వేయడానికి ఆఫీసర్లను పంపించకుండా పన్నులు వేయకుండా వుండాలని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అలా జరగని పక్షములో కొంపలు అన్నీ, చాటాకు పాకలు అన్నీ మీకు దత్తత చేయాలనుకుంటున్నాము. సామాన్యంగా పాకలు ఎక్కడ వున్నా పన్నులు అధికంగా వేస్తూ కావలసిన సౌకర్యాలు కల్పించరు. మంచినీటివనతి, రోడ్లు పనతి గాని, లైటు గాని డ్రేనేజ్ గాని యీ సామాన్యమైన సౌకర్యాలు యీ పేద వారికి లేవు. ప్రభుత్వము యీ విషయం గుర్తించి వారికి అన్ని సౌకర్యాలు వెంటనే కలగ జేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇకపోతే విజయవాడలోనే గాకుండా కృష్ణా గోదావరి మహానదులు వున్న చోట కూడ మంచినీటి కరువు వుంది. సామాన్యంగా ప్రభుత్వం ఏదో వుండడానికి యిల్లు కట్టకోడానికి గుడ్డ, తినడానికి తిండి పెడుతామని మూడు వాక్యాలు చెబుతున్నది. ఆ చెప్పిన మూడు వదలిపెట్టి మంచినీరు యివ్వలేకపోతున్నది. విజయవాడలో మంచినీటి సౌకర్యం కొరకు కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి కృష్ణా నది ఒడ్డున 80 లక్షల గ్యాలన్లు ఉత్పత్తి అయ్యేది గత ఆరు సంవత్సరాల నుండి కడుతున్నారు. ఇంతవరకు దానివల్ల ప్రయోజనం చేకూరలేదు. మంచినీటి కింద ఒక గ్యాలను నీరు యిచ్చే పరిస్థితి లేనప్పుడు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్య తీసుకుంటున్నదో తెలుపాలి. ఇ జనీర్ల లోపమా, డబ్బు యివ్వకుండా వుండడమనే లోపమా లేక ఆరు సంవత్సరాలు అయిపోయింది కాబట్టి ఖర్చులు అధికమై ఆ పని పూర్తి చేయకుండా వున్నారా చెప్పండి. ఇది చాల అన్యాయమైన విషయం. నేను ఎం. ఎల్. ఎ గా ఎలక్ట్ అయి వచ్చిన రెండు సంవత్సరాల నుండి ప్రతిసారి మంచినీటి కొరత గురించి మాట్లాడినప్పటికీ ప్రభుత్వం గాని ఆఫీసర్లు గాని వీస మెత్తయి పట్టించుకొని మంచినీటి గురించి ఆలోచించే స్థితి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ 80 లక్షల గ్యాలన్ల పథకం తయారు అయినదంటారు, కాని డిస్ట్రిబ్యూటింగు వంప్స్ లేవు అంటున్నారు. ఇప్పటికీ ఆరు సంవత్సరాలు అయింది, వాటి కొరకు యింకొక ఆరు ఏండ్లు పడుతుండేమో, దాని గురించి వెంటనే చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి వుంది. ఎండ్ కాలం సమీపిస్తున్నది, అది చేయని పక్షంలో చాలా యిబ్బందులు పడవలసి వస్తుంది.

ఆరోగ్యం గురించి, విజయవాడ హాస్పిటల్ ను నాలుగు అంతస్తులు కడితే బాగుంటుందని రు. 75 లక్షలు పోయిన బడ్జెటులో కేటాయించామన్నారు. అసలు కేటాయించారా లేదా? లేకపోతే పి. డబ్ల్యు. డి. యంతవరకు చెందర్న ఎందుకు పిలువ లేదు. ఆ హాస్పిటల్ లో పడకలు ఎక్కువ చేయాలి. అందులో కావలసిన సామాగ్రి లేదు, జబ్బులు వస్తే కావలసిన సామాగ్రి విజయవాడ హాస్పిటల్ లో లేదని డాక్టర్లు చెప్పినప్పటికీ, మేము చెప్పినప్పటికీ ఏమీ జరగడం లేదు. ఆ 75 లక్షలు కేటాయించారా లేదా, యీ బడ్జెటులో అంతకంటే లేదు. అయితే అది 75 లక్షల జనాభా కలిగినటువంటి విజయవాడ పట్టణానికి మూడు నాలుగు వందల పడకల హాస్పిటల్ చాలి చాలకుండా వుంది. పేదవారు వెళ్లి నావరాయిమీద పడుకుంటామని చెప్పినా నిండిపోయింది. స్థలం లేదంటే పేదవారు, కూలీ చేసుకునేవారు అందులో ఒక్కరోజు కూడా వుండడానికి దిక్కులేని పరిస్థితి వుంటే

ఎలా? ఇప్పటికే నా ఆసుపత్రిలో వేయి పడకల ఏర్పాటు చేయకపోతే చాలా కష్టంగా వుంటుంది పోయినసారి 75 లక్షలు కేటాయించామని అన్నారు. అది ఉండో లేదో మాకు అర్థం కావడం లేదు. పి. డబ్ల్యు.డి. వారు మాకు ఆ ఆర్డరు రాలేదని అంటున్నారు. హాస్పిటలు నిర్మాణానికి రు. 75 లక్షలు కేటాయించామని అంటున్నారు కాని అది మధ్యలో ఏమయిందో తెలియడం లేదు. ఆ హాస్పిటల్ నిర్మించకపోవడంవల్ల పేదవారు నానా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అది కట్టినట్లయితే ప్రతి దినం రెండు వేలమంది అవుట్ పేషంట్సును చూడవచ్చును. కాబట్టి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని కోట్ల రూపాయల డ్రెయినేజీ ఏర్పేటు తయారు చేసారని అంటున్నారు, కాని ఆ డ్రెయినేజీ ఫెసిలిటీను లేకపోవడంవల్ల ఎంతో ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. దోమల బెడదవల్ల అనేక పట్టణాలలో ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రాత్రుళ్ళు దోమల బెడదవల్ల వారికి నిద్ర ఉండడం లేదు. ఈ డ్రెయినేజీ ఏర్పాట్ల గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించకపోతే ప్రజలు నానా అవస్థలు పడతారని మనవి చేస్తున్నాను. రోడ్డుమీద వేసుకున్న పాకల గురించి ప్రభుత్వం వారు చెప్పారు. వారికి వేరే ఎక్కడైనా స్థలాలు చూపించి ఆ పాకలనుంచి వారిని భాళి చేయించాలని చెప్పారు. కాని వారికి ఆ విధంగా చూపించకుండా వేసుకొని నివళిస్తున్న పాకలను తీసివేస్తున్నారు. ఆ విధంగా చేస్తే వారు ఎక్కడ తలదాచుకుంటారో ఒకచారి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పాకలు రోడ్ల ప్రక్కన వేసుకునేప్పుడు వారి దగ్గర కొంత డబ్బు అధికారులు తీసుకుంటున్నారు. విజయవాడలో 400 పా.లు తీసివేసారు. వారు ఎక్కడుండాలో తెలియని పరిస్థితులలో ఉన్నారు. కాబట్టి వెంటనే ఈ రోజు సాయంత్రానికే దానిమీద యాక్షను తీసుకొని వారికి వేరే స్థలం ఇప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే వారికి చాలా అన్యాయం జరుగుతుందని మనవి చేస్తూతమరు ట్రైము లేవనడంవల్ల మాట్లాడవలసిన విషయాలు చాలా ఉన్నప్పటికీ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వెంకటకూర్మి నాయుడు (బొబ్బిలి):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థికాభిమాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ నా నియోజక వర్గంలోని కొన్ని ఇబ్బందుల గురించి మనవి చేస్తాను. నేను బొబ్బిలి నియోజక వర్గం నుంచి వచ్చాను. బొబ్బిలి 40 వేల జనాభా కలిగిన పట్టణం. అక్కడ నీటివనరులు ఏమీ లేకపోవడంవల్ల అచ్చటి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అచ్చటి ప్రజలు 2, 3 కిలోమీటర్ల దూరం వెళ్ళి నీరు తెచ్చుకునే పరిస్థితి ఉంది. చంటి పిల్లలతో స్త్రీలు ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు నీరు తెచ్చుకొనుటకు. కాబట్టి వెంటనే అక్కడ ఒక స్కీమును తయారుచేసి సత్వరంగా నీటిని అందజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజక వర్గంలోని 7 గ్రామాలకు అసలు నూతులు లేవు. 17 గ్రామాలలో నూతులు ఉన్నా వాటిలో నీరు ఉండడం లేదు. ఇప్పుడే నీరు లేకుండా ఉంటే వచ్చే వేసవి కాలంలో అసలు నీరు ఉండదు. కాబట్టి ఆ గ్రామాలలో కూడా వెంటనే నీటి సదుపాయమును సమకూర్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. నా సమితి ఏరియాలో 110 గ్రామాలున్నాయి. వాటిలో 22 గ్రామాలలో అసలు నీరు లేకుండా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. కాబట్టి

ప్రభుత్వం వెంటనే అక్కడ నీటి సదుపాయమును కలుగజేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. బొబ్బిలిలో తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్లు, అక్కడ తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్లు హాస్పిటలు ఉంది. అక్కడికి రోజూ 500 మంది జనాభా వెళతారు. కాని అక్కడ మందులు లేవు, పరికరాలు లేవు, ఎక్స్రే ప్లాంటు లేదు. అచ్చట 7 పడకలు మాత్రమే ఉన్నాయి. వెళ్లిన రోగులకు పడకలు చాలడం లేదు. కాబట్టి దానిని వెంటనే అభివృద్ధి చేయడానికి పూనుకోవాలి. అక్కడ ఎక్స్రే ప్లాంటు లేకపోవడంవల్ల రోగులను శ్రీకాకుళం కాని విశాఖవట్టణం కాని వెళ్మని డాక్టర్లు చెబుతున్నారు. ఆ పేదవారు అంతదూరం వెళ్ళలేక కృషించి నశించి పోతున్నారు. కాబట్టి సత్వరమే అక్కడ ఒక ఎక్స్రే ప్లాంటు పెట్టించాలి మనవి చేస్తున్నాను. మా సమితి ఏరియాలో ఉన్న రోడ్డు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి రామవరం గ్రామంలోని చెన్నపు కట్ట పాడై ఆ గ్రామమీదుగా పారడంవల్ల 3 అడుగుల ఎత్తున ఉన్న రోడ్డు పాడై పోయింది. అందులో రాత్తుళ్ళు మనుషులు పడిపోతున్నారు. కాని దానికి ఇంతవరకు గ్రాంటు కనిపించడం లేదు దానికి ఎస్టిమేటు వేస్తున్నామని చెప్పడమే కాని గ్రాంటు ఇవ్వలేదు కాబట్టి వెంటనే ఎస్టిమేటు తయారు చేయించి దానికి నిధులు కేటాయించి ఆ పని చెయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా సమితి ఏరియాలో ఉన్న మర్రివలస అనే గ్రామంలో 1945 వ సంవత్సరంలో ఒక అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూలును శాంతను చేశారు అప్పుడు 184 మంది విద్యార్థులు ఉండేవారు. అప్పుడు ఆరుగురు ఉపాధ్యాయులుండేవారు. 1946-47 కు 148 మంది విద్యార్థులైనారు. అప్పటికి ఆరుగురు ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు 1977-78 వ సంవత్సరానికి 159 మంది విద్యార్థులైనారు. అప్పటికి ఒక ఉపాధ్యాయుడు తగ్గి ఐదుగురు అయినారు. 1978-79 వ సంవత్సరానికి 175 మంది విద్యార్థులైనారు. అప్పటికి ఇంకొక టీచరు తగ్గి నలుగురు అయినారు. 1979-80 వ సంవత్సరానికి 180 మంది విద్యార్థులై తే మరొక టీచరు తగ్గి ముగ్గురు అయినారు. వి-స్కూలు పెరుగుతూ ఉంటే టీచర్లు తగ్గి పోతున్నారు. ఆ ముగ్గురు టీచర్లు 190 మంది విద్యార్థులకు చదువు ఏమి చెప్పగలరొ ఒకసారి ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అక్కడ ఆవిద్యార్థులకు చదువు లేక పాడై పోతున్నారు. కాబట్టి వెంటనే అక్కడ అవసర మైనంతమంది టీచర్లను వేయాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. బి. చెన్న మల్లప్ప (రాయదుర్గం):—అధ్యక్షా, అర్ధశతాబ్దం మాత్రులు ప్రతిపాదించిన ఈ బడ్జెటును సమర్థిస్తూ మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి కోన్నా సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. దాదాపు 20 సంవత్సరాల క్రిందట టోటా ప్రభుత్వం కొన్ని ప్రోజెక్టులను కట్టింది. 20 సంవత్సరాలు అయినా ఈ రోజుకు కొంతమందికి నీరు రావడం లేదు. ప్రావర్ డిస్ట్రిబ్యూషను లేదు, డ్రైయింగ్ షేస్ లేవు, సరైన రోడ్లు లేవు ప్రజల ఇబ్బందులు తొలగుతాయి, ఆయోట్ట డెవలప్ అవుతుంది అనేది కల్ల. ఈ విషయాల గురించి మేము అసెంబ్లీలో అనేకసార్లు చెప్పాము. ఆ ఉస్మాన్ గుట్టతో, ఇంజనీర్లతో మనవి చేయడం జరిగిందీ. మా మనవి మనవిలాగే ఉంది. కాని దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు ఇంతవరకు

చేయలేదు. మనకు ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు ఉంది. అది ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు కాదు, రియల్టీ బోగస్ డిపార్టుమెంటు. దానికి ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేస్తే ఎన్ని ఫండ్లు వేస్తు అవుతున్నాయో తెలుస్తుంది. 60,70 % ఫండ్లు వేస్తు అవుతున్నాయి 49 1/2 లక్షల రూపాయలు ఫామిన్ ఫండ్ క్రింద కావాలను చేస్తే అందులో ఎంత డబ్బు యుటిలైజ్ అయినదో చూడండి. ఫామిన్ మచ్చి పనులు లేకుండా అవస్థ పడుతూ ఉంటే ప్రభుత్వము వారు దయ దలచి పని కల్పించడానికి అక్కడ కొన్ని నిధులు కేటాయిస్తే అక్కడ వున్న అధికారులు పనులు చేయకుండా ఫండ్లు లాప్స చేయడం అన్యాయము. అట్లా ప్రభుత్వము యొక్క ఉద్దేశానికి భంగకరమైనటువంటి ఉద్యోగస్తుల పైన కఠిన చర్యలు తీసుకొని ఆ ఫామిన్ ఫండ్లని లాప్స కాకుండా చూసి ఆ పనులు కంటిమ్యూ చేసి సగములో నిలిబడబోయిన పనులను పూర్తి చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే పర్మికాలము వచ్చి సగము అయి ఉన్న పనులు కూడా పాడయిపోయి ప్రభుత్వము పెట్టిన ఖర్చులు వృధా అయి ప్రభుత్వం నిధులు వృధా అయిపోతాయి.

11-20 a. m.

ఇక పోలీసుల పిషయము చూస్తే వెంకయ్యనాయుడు గారు చెప్పినట్లు ఇప్పుడు మనకు దౌర్జన్యాలు రేపులు ఎక్కువ అయిపోయినాయి. జనాభా బాగా పెరిగిన ఈ సమయములో పెరిగిపోతున్న అక్రమాలను అరికట్టడానికి తగినంత పోలీసు సిబ్బంది మనకు లేదు. ఎప్పుడో బ్రిటిష్ కాలములో ఉన్నంతమంది ఘాత్రమే ఉన్నారు. ప్రభుత్వము ఐ.టి.పి, డి.ఐ.టి. ఎస్.పి. ఇటువంటి కేడర్లను ఎక్కువ చేస్తున్నారేగాని పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ని మాత్రము ఎక్కువ చేయడం లేదు. ఎక్కడైనా అన్యాయం జరిగినా, దోపిడి జరిగినా దానిని అరికట్టడానికి పోలీసులు పోవడానికి ఎవరో సైకిలు మోటారునో, లారీ వాళ్ళనో ఆశ్రయించి పోవలిపిస్తున్నది. అందుచేత పోలీసు స్టేషనుకి ఒక వెహికలు ఇచ్చినట్లయితే దానితో పోయి దోపిడిలు మొదలయిన వాటిని వెంటనే అరికట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

వీధలకు ఇళ్లు కడుతున్నారు. బాగానే ఉంది. కాని దానికి 400 రూపాయలు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. దానిలో 200 రూపాయలు ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ ఇస్తున్నారు. ఆ 400 రూపాయలు ఏమాత్రము చాలడం లేదు అందుచేత వారు చింతకర్రలను ఇళ్ళకు ఉపయోగిస్తున్నారు. మరి మనము ఎక్కడా కూడా ఇళ్ళకు చింత కర్రలన్న ఉపయోగించమని అందరికీ తెలుసు. కాని వారికి ఉన్న 400 రూపాయలతో అంతకన్నా మంచి కలప రాదు. అందుచేత ఈ ఫండ్స్ కాకపోయినా మరి ఇంకా ఏదయినా ఫండ్లు ద్వారా అయినా సరే దానికితోడు ఇంకో 200 రూపాయలు లోనుగా అయినా సరే ఇచ్చినట్లయితే ఆ కట్టే ఇళ్ళను మంచిగా కట్టుకునేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. 200 రూ.లు అదనంగా కేటాయించమని కోరుతున్నాను. ఫుడ్ ఫర్ వర్క్స్ స్కీము క్రింద కొన్ని పనులు జరిగాయి. దానిని సక్రమంగా వినియోగం చేశాము. కాని హఠాత్తుగా మెషిన్ పెయిన్మెంట్ రావడం వల్ల కొన్ని స్కూలు బిల్డింగు కట్టుకోవడం వుని ఆగిపోయింది.

స్కూలు బిడ్డంగులు లేని విలేజిస్ ఉన్నాయి. ఆక్కడ వారితో డబ్బులు కూడా కట్టించాము. ఇప్పటికీ రి మాసాలు అయిపోయింది. అందుచేత ఈ బాన్ తొందరగా లిప్టు చేస్తే ఫుడ్ ఫర్ వర్క్స్ క్రింద ఆ వసులు చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది, రాయలసీమలో అనంతపురం జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతం అని అందరికీ తెలిసినదే కాని ఈ బడ్జెటులో ఒక్క పేజీలో కూడా అనంతపురం జిల్లా ప్రత్యేక మయిన అదనపు నిధులు ఏమీ కేటాయించినట్లు ఎక్కడా లేదు; మాది అరణ్య రోదనము అయిపోయింది. బాగన్న జిల్లాలోకే బాగా ఉంది. మాకు మాత్రం అదనంగా నిధులు లేవు. కనీసం అగ్రికల్చర్ ఐయనా చేసుకొని బ్రతుకుచామంటే అక్కడ కృష్ణా పెన్నా బాన్ వుంది. ఏమైనా పెర్మిలేషన్ టాంకులు గాని ఇంకా చిన్న చిన్న ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులుగాని చేసుకుందామంటే ఆ బాన్ క్రింద ఇంజనీర్లు ఆటంకపెడుతున్నారు. దానికి ఆ కృష్ణా పెన్నా బాన్ లిప్టు చేస్తే ఆక్కడ లిప్ట్ ఇరిగేషన్ ఏర్పాటు చేసుకొని దాని క్రిందనైనా సాగు చేసుకో దానిరి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

11-25 a. m. شری غلام صمدانی (یودھن) جناب اسپیکر صاحب - سال حال کا جو موازنہ پیش کیا گیا میں اس کی تائید کرتے ہوئے چند باتیں آپ کے توسط سے حکومت کے سامنے لانا چاہتا ہوں -

معزز اواکین نے موازنہ کے تعلق سے جو باتیں کہی ہیں ان کو دہرائے بغیر چند ایسی چیزیں جو ضروری ہیں ان کے متعلق اپنے خیالات کا اظہار کرونگا۔ بجٹ میں بعض چیزیں ایسی ہوتی ہیں جن کے لئے بجٹ میں اضافہ کرنا ضروری ہوتا ہے۔ ان کے علاوہ بعض چیزیں ایسی ہوتی ہیں جن کی ترقی کا دارومدار بجٹ پر ہوتا ہے۔ ان کو بجٹ میں پرائیوی ملنا چاہئے ایسی چیزوں کے متعلق جو ہمارے ساج اور ہمارے ملک کے لئے ضروری ہیں ان میں سب سے اہم پینے کا پانی ہے۔ اور زراعت کے اغراض کے لئے بھی پانی ملنا چاہئے۔ اس پر کافی توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ اور موازنہ میں اس کے لئے کافی گنجائش رکھی جانی چاہئے۔ اس سلسلہ میں خاص طور پر آب کے توسط سے حکومت کے سامنے یہ چیز رکھنا چاہتا ہوں گو کہ ہمارے دیش کو آزادی حاصل مل کر کئی سال ہو گئے لیکن اس کے باوجود آج بھی بعض مقامات ایسے ایک ورڈ ہیں کہ وہاں پینے کے پانی کی شدید قلت محسوس ہو رہی ہے۔ وہاں آج بھی لوگ ان کنوؤں سے جو واگو یا نالوں میں ہوتے ہیں پانی اٹھا کر لانے، ابر مجبور ہیں۔ بعض مقامات ایسے ہیں جہاں کم سے کم ایک یا دو کاومیٹر پر واقع دریاوں سے پانی سربراہ اٹھا کر لانا پڑتا ہے۔ اس سلسلہ میں نظام آباد ضلع کے تعلق سے عرض کرونگا تعلقہ بودھن اور تعلقہ نظام آباد میں بعض ایسے مواضع ہیں جو دریائے مانجرا اور دریائے گوداوری کے کنارے واقع ہیں۔ لیکن ان مواضع میں پینے کے پانی کی سہولت نہیں ہے۔ اس سلسلہ میں کہوں گا کہ حکومت اس تعلق سے ایک کمپن یہنسیو اسکیم رول ڈولپمنٹ کے تحت لائیں تو زیادہ مناسب ہوگا۔ کیونکہ اس اسکیم کے تحت نہ صرف بودھن کے مواضع بلکہ نظام آباد کے مواضع بھی لائے جاسکتے

ہیں۔ ایک دوسری چیز یہ ہے کہ بعض ایسے موضوعات بھی ہیں جن کو نظام ساگر سے پانی پہنچائے میں کافی دقت ہوتی ہے۔ جسکی وجہ سے وہاں کے لوگوں کی فصلیں خراب ہو جاتی ہیں۔ اس سلسلہ میں آری گیشن کے تحت موازنہ میں جو گنجائش رکھی گئی ہے۔ اس میں اضافہ ہونا چاہئے۔ اس میں شک نہیں کہ ہمارے پاس نظام ساگر کی نہریں تو ہیں اور ان کی ڈسٹریبیوٹریز بھی ہیں لیکن ان کی حالت اتنی خراب ہے کہ ہر طرف سے ان کا بانی بہہ نکلتا ہے۔ اور اس کا نتیجہ یہ ہوتا ہے کہ ابرینجن میں پانی لینے کے بعد بانی پانی ضائع ہو جاتا ہے۔ اگر اس کا صحیح طریقہ پر پروٹکشن ہو اور کنٹالس کی درستگی کے لئے موازنہ میں گنجائش رکھی جائے تو ٹھیک ہوگا۔

نپسری چیز یہ ہے کہ ہمارے پاس بیک ورڈ کلاسز کے لئے ہاسپٹلس بہت کم ہیں اس لئے میں کہوں گا کہ ان ہاسٹلوں میں مزید اضافہ کے لئے موازنہ میں گنجائش زیادہ رکھی جانی چاہئے ۔

جوڈیشری اور پولیس ڈپارٹمنٹ میں حوصلہ عملہ ہے وہ کہی سال پہلے جتنا نہاج اہی ان کی تعداد اتنی ہی ہے۔ مثال کے طور پر میں کہوںگا کہ آج سے ۳۰ سال پہلے ایک پولیس اسٹیشن کے لئے جتنے کانسٹبل - جمعدار اور سب انسپکٹرس تھے آج بھی اتنے ہی ہیں اس طرح منصف مجسٹریٹ کی عدالتوں میں جتنے عملہ ہونا چاہئے اتنا عملہ نہیں ہے۔ آبادی میں اضافہ کا اعتبار کرتے ہوئے عدالتوں اور پولیس ڈپارٹمنٹ میں عملہ کا اضافہ ہونا چاہئے آبادی کے تناسب کے لحاظ سے پنے کے پانی کا جواز نظام پہلے تھا وہ کافی نہیں ہو رہا ہے۔ اس کی وجہ سے کافی تکلیف ہو رہی ہے۔ اس سلسلہ میں میں کہوںگا کہ پینے کے پانی اور زراعت اغراض کے لئے جو پانی دیا جاتا ہے اس کے انتظام میں کافی ڈولیمینٹ کی ضرورت ہے۔ خاص طور پر نظام آباد ضلع میں۔ میں امید کرتا ہوں کہ اس سلسلہ میں ضرور انتظام کیا جائیگا۔

శ్రీ పి. రామచంద్రియ్య (బూగ్గంపహాడ్) :— అధ్యక్షా, పూజ్యులు ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ విషయంలో చాలామంది పెద్దలు ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితిని గురించి ఈ మామ సమయంలో చర్చించడం జరుగుతున్నది. రహదార్ల గురించి చాలామంది చెప్పారు. గత రెండు సంవత్సరాలలో ఉన్న ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన రోడ్లు ఉన్నాయి, తేకులపల్లి గుండాలమధ్య అడవిప్రాంతం ఉంది. అది డిస్ట్రిక్టు పరిధి. అయితే అక్కడ గత ప్రభుత్వం దాదాపు 15 కిలోమీటర్ల రోడ్డు వెయడం పూర్తిచేసింది. కానీ మన ప్రభుత్వం పరిపాలనలోకి వచ్చిన తరువాత ఆ రోడ్డు ఎస్టిమేటులో ఆ పని లేకుండా చేసిందంటే అది విచారించవలసిందో, సమర్థించవలసిందో అర్థం కావడం లేదు. రహదారి సౌకర్యాలు కల్పించాలని ఇక్కడ కూర్చుని సుదీర్ఘమైన చర్చలు జరుపుతున్నాము. కానీ ఇలాంటి కార్యక్రమాన్ని-అడవి ప్రాంతంలో ఎల్లప్పుడూ వన్యమృగాలలా పడి పుండే గిరిజనులకు ఉపయోగపడే-రహదారిని నిలిపివేసినందుకు నా విచారాన్ని

తెలుపుతున్నాను. గౌ. వ. సభ్యులు చెప్పినట్లు గిరిజన ప్రాంతాలలో మంచినీటి కొరత ఎంతో ఎక్కువగా ఉన్నది. దానిని తీర్చడం చాలా అవసరం. నా నియోజకవర్గంలో 35 గ్రామాలలో ఎలాంటి మంచినీటి బావులు గానీ రిగ్ బోరులు గానీ లేవు. వాటికి వెంటనే మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించాలనిన అవసరం ఉంది. ప్రతిజిల్లాకు ఒక కమిటీని నియమించి రిగ్ బోర్ లేదా మంచినీటి బావులతో ఆ జిల్లాలోని గ్రామాలన్నీటికి మంచినీటి సౌకర్యము కలిగించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మా బూర్గుంపాడు నియోజకవర్గంలో తాలూకాలో ఒక ఆస్పత్రి ఉంది. నవంబరు నెలలో సేను అక్కడికి ఒకసారి వెళ్ళాను. అక్కడ బాత్ రూమ్ గానీ టెట్రస్ గానీ లేవు. అక్కడి డాక్టర్ తో దాని గురించి మాట్లాడితే జిల్లా వైద్యశాఖాధికారితో మాట్లాడి వాటిని మజూరు చేయించమని చెప్పారు. వాతో మాట్లాడినవంబరు 1979లో ఆర్. అండ్ బి., ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకు ఒక ఉత్తరం వ్రాయించాను. కానీ దానిమీద ఇప్పటివరకు ఎలాంటి చర్య లేదు. అసలు ఆర్. అండ్ బి.డిపార్టు మెంటు వారికి పాల్తు డిపార్టుమెంటు వారికి పొత్తు ఉందా అని అడుగుతున్నాను వారు ఎన్ని మేటు ఎంచుకు చేయలేదని అడుగుతున్నాను. జిల్లాలో ఉన్న రిగ్గులు చెడిపోతే రెండు స.వత్సరాలైనా వాటిని రిపేరు చేయకండా నిర్లక్ష్య వైఖరి చూపిస్తున్నారు. చెడిపోయిన రిగ్గులకు వెంటనే మరమ్మత్తులు చేయించాలని కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలోను ఇతర ప్రాంతాలలోను అభ్యుదయ పాఠశాలలను పెట్టారు. ప్రాథమిక విద్యకు ఇస్తున్న ప్రాధాన్యత చూస్తే 1:40 అని పెట్టి 40 మంది పిల్లలకు ఒక ఉపాధ్యాయుణ్ణి పెడుతున్నారు. కానీ మా ప్రాంతంలో గిరిజన ఓరియాలో 25 గ్రామాలలో విద్యా సౌకర్యాలు లేక గిరిజనులు నిరుపేదలు విద్యకోసం 25 మైళ్ళ దూరం వెళ్ళవలసి వస్తున్నది. కనుక ప్రాథమిక విద్యకు ఆత్యధిక ప్రాముఖ్యత కల్పించాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనులు, గిరిజనేతరుల మధ్య సంస్కరణలు చేస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలో అనేక సందర్భాలలో గిరిజనులకు గిరిజనేతరులకు మధ్య అనేక సందేహాలు కల్పించింది. గిరిజనేతరులకు పట్టాలు ఇచ్చారు. దానిని ఎవరించేందుకు గిరిజనులకు శక్తి లేదు. దైర్యం లేదు. ప్రభుత్వం సహకరిస్తున్నది. వాళ్ళు కూడా గిరిజనులకు సహకరించాలని ఎంత అనుకున్నా, గిరిజనులకు మధ్య తగాదాలు సృష్టించాలని చూస్తున్నారు. మా గిరిజన ప్రాంతంలో లెక్కలేనన్ని ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ ఉన్నాయి. కొన్ని ప్రభుత్వ సాంకేతిక నిర్మాణాలు సర్వేచేసి నిర్దించేసినవి కూడా ఉన్నాయి. వాటి పనులను సత్వరమే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనాభివృద్ధికి ఐ.టి.డి.ఎ ను నెలకొల్పి కృషిచేస్తున్నాను. కానీ దానికి సరిపడ నిధులు లేక సర్వే అయిన ప్రాంతాలలో కూడా ఏమీ పనులు జరగడం లేదు దానికి అవసరమైనన్ని నిధులను సమకూర్చాలని, గిరిజన ప్రాంతాలలో ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ పి.సుందరయ్య:-అధ్యక్షా, ముప్పయి రెండేళ్ళ స్వాతంత్ర్యానంతరం మన స్టానింగ్ విధానం, మన బడ్జెటు విధానం పాఠశాలపు బ్రిటిష్ ధోరణిలోనే

జరుగుతున్నది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా మనకు ఉన్న పరిమితులకు అటుగుణంగా ఒక ప్లాను గానీ ఒక బడ్జెటు గానీ లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. మంత్రి అన్నారు—ఈ బడ్జెటులో మన ఆదాయం రు. 11 వందల కోట్లు, ఇతర రకాలుగా అప్పుల క్రింద డెవలప్ క్రింద వచ్చేది కలుపుకుంటారు. 1250 కోట్లు దాకా వస్తుందన్నారు. ఇంతకన్నా ఎక్కువ రావడం సాధ్యం కాదు. ఈ ముప్ప యేళ్లుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం గానీ, జనతా ప్రభుత్వం గానీ ఒకే దృక్పథంతో, ఉన్నవారికి ఇంకా కొంత వచ్చివడే మార్గాలు తెచ్చిపెట్టారు తప్ప, లేనివారికి కొంత చేయాలనే ఆలోచన లేదు. అందుచేతనే ధనవంతుల మీదే వేయగల పన్నులు అన్నీ కూడా కేంద్రం తన చేతిలో పెట్టుకొంది. కాబట్టి ప్రజల మీద అదనంగా భారంపడే ప్రత్యక్ష పన్నులు నేల్సు లేకున్నా, భూమికిస్తు, ఎక్సైజు పన్నులు, సినిమా పన్నులు, మొదలైనవి ప్రజల మీద వేసుకునేందుకే తప్ప రాష్ట్రాలకు అధికారాలు ఏమీ లేవు. ధనవంతుల మీద వేసే ఇన్ కంక్షుస్, వెల్లులేకున్నా, ప్రావర్టీ లేకున్నా, ఎస్టేటు డ్యూటీలు మొదలైనవి కేంద్రంలోనే తీసుకున్నారు.

11.40 a. m.

అందుచేత కేంద్రప్రభుత్వము వేసుకొనే పన్నులన్నీ వారు చేసుకొన్నా మనకు ఏమీ అభ్యంతరము లేదు. కాని వారికి వచ్చే పన్నులలో, వారికి వచ్చే ఆదాయములో మూడింట రెండు వంతులు రాష్ట్రాలకు ఇస్తే, మేము నాలుగింట మూడు పాళ్లు ఇవ్వమని అడిగాము, వారే వేసిన పన్నులు అనుకోండి, లేకపోతే వారు తెచ్చుకున్నటువంటి అప్పులు కానివ్వండి ఒక మూడవ వంతు వారు దేశ రక్షణ కోసం విదేశ వ్యవహారాల కోసం, ప్లాన్ కోఆర్డినేషన్ చేసే దానికి ఖర్చు పెట్టుకోవచ్చు—ధీల్లీలో కూర్చొని వసించే ప్రతి ఇంజనీరు అవసరమా అంటే ఇక్కడ వారి కంటే వారు తెలివితేటలలో గాని, విద్యలో గాని, వైద్యములో గాని ఎక్కువకాదు. ఈ వై చెప్పిన పద్ధతిలో వారు రాష్ట్రాలకు ఇవ్వాలిగాని మనము ఇక్కడ పన్నులు వేసుకుంటే అయ్యే పని కాదు. ఈ రోజు మనకు వచ్చేటటువంటి రు. 1250 కోట్లు, 7 శత వంశస్థుల వచ్చిన సుమారు రు. 1350 కోట్లు చూసుకున్నట్లయితే ఇది వంధ కోట్లు తక్కువ—కేంద్రము నుంచి మర వాటాగా రు. 271 కోట్లు వస్తున్నాయి. వారు మనకు గ్రాంట్లుగా గాని అప్పులుగా గాని ఇచ్చేది రు. 118 కోట్లు, ఈ రు. 290 కోట్లు దాదాపు మనకు వచ్చేమొత్తంలో సుమారు 35 శాతం లేకపోతే మూడవ వంతు కేంద్రము నుంచి వస్తున్నది. ఇక మిగిలినది మనము ప్రజల మీద పన్నులు వేసుకోవలసి వస్తుంది. ఆదాయం పెరిగే దానికి మార్గాలు ఏమిటి? నాకు రైతాంగము నుంచి తెలిగ్రాములు వస్తున్నాయి, బ్రిటిష్ కాలములో వసూళ్లు చేసినట్లు అవు దూడలను, పాడి పశువులను ఇళ్లలోకి జొరబడి మంగళ సూత్రాలు లాగుటనే పద్ధతిలో గన్నవరంలో ఘనటలు జరుగుతూ ఉన్నట్లు రెండు తెలిపోస్తూ కూడా వచ్చాయి. ఇలా ప్రజల మీద పన్నులు వసూలు చేసే మిమ్ములను ఉద్దేశిస్తున్నాము అని చెప్పడం చాలా పొరపాటు. కేంద్రంనుంచి 35-36 శాతం వస్తోంది. మిగిలిన 34 శాతంలో 47 శాతం పన్నుల రూపంగా, 18 శాతం నాన్ టాక్సు రెవెన్యూగా తీసుకుంటున్నాము. ముందు కేంద్రప్రభుత్వము నుంచి రాబట్టుకో వలసినది రాబట్టుకోండి, దాని గురించి అన్ని పార్టీల వారు—ధీల్లీలో ఇందిరాగాంధీ

ప్రభుత్వము కానివ్వండి, జనతా ప్రభుత్వం కానివ్వండి, లోక్‌దళ్ ప్రభుత్వం కానివ్వండి-ఏ ప్రభుత్వం అయినా సరే ఇది న్యాయమని ఎందుకు చెప్పి రాబట్టుకోకూడదు? అలా మన వాటా మనం అడిగి రాబట్టాలి. 1973-74వ సంవత్సరములో కేంద్రం యొక్క ఆదాయం పన్నులు కాని ఇతర రకాల వచ్చినది కాని రు. 8720 కోట్లు ఉంటే మన రాష్ట్రానికి వారు ఇచ్చినది రు. 155 కోట్లు. పోని కేంద్రానికి వచ్చిన దానిలో సగము వారు ఉంచుకొని మిగతా సగము రాష్ట్రాలకు పంచిగా మన రాష్ట్రంలో జనాభా 8 శాతం ఉంది కాబట్టి మనకు రు. 850 కోట్లు ఇచ్చి ఉంచాలినది. లేదా మూడవ వంతు మాత్రమే వారు పెట్టుకొని మిగతాది పంచినట్లయితే మనకు రు. 467 కోట్లు రావలసి ఉండెను. కాని మనకు ఇచ్చినది రు. 157 కోట్లు. అదే రీతిగా ఏటేటా చూసుకుంటే 1975-76వ సంవత్సరములో రు. 12772 కోట్లు కేంద్రానికి ఆదాయము వస్తే 50 శాతము వారు ఉంచుకొని 50 శాతము రాష్ట్రాలకు ఇస్తే మన రాష్ట్రానికి రావలసినది రు. 500 కోట్లు. కాని వారు మనకు ఇచ్చినది రు. 221 కోట్లు. మూడవ వంతు ఉంచుకొని ఇస్తే మనకు రావలసినది రు. 680 కోట్లు వస్తుంది.

1977-78లో రు. 15,880 కోట్లు ఆదాయము అయితే మనకు ఇచ్చినది రు. 288 కోట్లు. 50 శాతము చొప్పున ఇస్తే మనకు రావలసినది రు. 615 కోట్లు. మూడింట రెండు వంతుల చొప్పున ఇస్తే మనకు రావలసింది రు. 820 కోట్లు.

నేను లెక్కలు అన్నీ చూసుకొన్నాను. 1979-80వ సంవత్సరము తీసుకుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చినది రు. 16,550 కోట్లు. అందులో మనకు రు. 418 కోట్లు ఇచ్చారు. ఏడవ ఫైనాన్సు కమిషన్ వల్లా. తుఫానుల వల్లా వచ్చినది, పన్నులు కూడా ఎక్కువ వేశారనుకొండి. కాని 50 శాతము వారు వుంచుకొని 50 శాతము పంచిపెడితే మనకు రు. 862 కోట్లు రావలసి ఉండెను. 66 శాతము పంచిపెడితే, మనకు రావలసినది 888 కోట్లు. మనకు రావలసిన దానిలో సగము, లేక మూడింట రెండు వంతుల కేంద్రము ఇవ్వకుంటే అది రాబట్టుకోకుండా మన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తాము, పరిశ్రమలను పెడతాము, హరిజనులకు, గిరిజనులకు పనులు కల్పిస్తాము, ఇళ్లు కట్టిస్తాము అంటే మాటలు ఎన్నయినా చెప్పవచ్చు కాని ఆచరణలో మాత్రము సాధ్యము అయ్యేవని కాదు. వారు దేశ వ్యాప్తంగా వసూలు చేసిన దానిలో సగము తీసుకొని లేక మూడింట రెండు పాళ్ళు తీసుకోమనండి, కావాలంటే వెనుకబడిన రాష్ట్రాలకు యింకా ఎక్కువ ఇవ్వమనండి. మిగిలినది రాష్ట్రాలకు పంచిపెట్టాలి.

ఇక లెక్కలు వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసములో ఉదాహరణలు ఇచ్చారు. పూర్తిగా కాకపోయినా కొంతవరకు చేసిన మాట కాదనను. దానిలో వున్నది ఏమిటంటే గత సంవత్సరము కన్నా, ఈ సంవత్సరము ఎక్కువ చేస్తాము. గత సంవత్సరము 50 ఇళ్ళు కడితే, ఈ సంవత్సరము 55 ఇళ్ళు కట్టాము, గత పర్యాయము ఒకటిన్నర మూరల కాలువ త్రవ్వితే ఇప్పుడు రెండు మూరల కాలువ త్రవ్వతాము అంటే నేను కాదనను. అసలు మన సమస్య

ఏమిటి? ఇది అది చెబుతూ ఉన్న వారికే ప్రధానముగా ఎక్కువ భాగము ఇస్తున్నాము హరిజనులు, గిరిజనులు, కార్మికులు, పేదరైతులు: సామాన్య రైతులు నా ఉద్దేశములో సామాన్య రైతులు అంటే 10 ఎకరాల మాగాణి తెలంగాణ భాషలో అయితే 10 ఎకరాల తరి లేక 25 ఎకరాలు ఖుష్కి ఉన్న రైతాంగాన్ని తీసుకోవాలి. ఈ పర్గాను స్థితిని బాగుచేయాలి అనే పాన్ ఉండా అంటే లేదు. ఒక్క రోజులో కాదు. 32 ఏళ్లు ఆగాము. మరో 10 యేడల్లో లేక 20 వారి కనీస అవసరాలు తీర్చగలము అని మీ కాంగ్రెసు పార్టీ కార్యక్రమము అమలు చేస్తాము అని చెప్పిందా అంటే కేంద్రములో అట్లా చేయక పోతే అంటే మీరు కేంద్రప్రభుత్వానికి ఇది కాదయ్యా బడ్జెట్ చేయవలసిన పద్ధతి — ఇన్ని పరిశ్రమలు పెట్టాము, ఇంత విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేశాము అన్నది కాకుండా మన ప్రజల అవసరాలు ఏమిటి? కనీస అవసరాలు తీర్చే దానికి ఏ మార్గాన్ని అనుసరించాలి — ఎన్ని ఏళ్ళ లోపల; ఈ కనీస అవసరాలు తీర్చే దానికి ఎంతకాలం పడుతుంది? అంతోదయ కార్యక్రమం అన్నారు. వాటిని అమలు పరచే దానికి ఎన్ని ఏళ్ళు పడుతుంది? ఏటేటా ముందుకు వెళుతున్నామో లేక అక్కడ ఉన్నావే గొంగళి అంటే నీవు చేసిన చోటే ఉన్నావని అంటే ఏమి ప్రయోజనం. — ఈ బడ్జెటు అంకెల గారడీ లేకపోతే మహాభారతం మహా భారంగా ఉన్నట్టు ఈ బడ్జెట్ భారం మహా భారంగా ఉంది మోసే దానికి. ప్రజలకు భారంగానే వుంటుంది. ఏదో 100 మందికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చాము అంటే కాదు. మన వెంగళరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఊరికి రెండు కిలోమీటర్ల దూరము బస్సు వస్తే ఊరిలోకి వచ్చినట్లే అన్నారు. మన ప్రజలకు కనీసము ఆయిదేళ్ళలో ఏమీ సాధించగలము అన్నది వారికి చెప్పాలి. ప్లానులు కూడా ఉన్నాయి. అలాగని అవి ఏమిటంటే ఆదర్శ పాఠశాలలు, ఆదర్శ గ్రామపంచాయితీలు అన్నప్పుడు — ఉన్న వారికి ఇవి అవసరంగానే ఉంటుంది కాని దేని వారికి మాత్రం ఆదర్శంగా ఉండవు దీనిని చూచి మీరు సంతోషించండి అన్నారు. హైదరాబాదులో చక్కని స్టేడియం ఉంది. దివ్యమైన భవనాలు ఉన్నాయి. మీకు ఏమీ లేకపోయినా ఒక వర్షాయ హైదరాబాదులో వచ్చి చూడండి మన ఆంధ్ర దేశం ఎంత మహోన్నతంగా ఉందో అని అంటే ప్రజలు ఎంతకాలం ఆ విధంగా ఉంటారు? మీరు ఎంత ఖర్చు పెట్టారు? దేనికి ఖర్చు పెట్టారు? మీ ప్లాను ఏమిటి? అభివృద్ధి చెందాం అంటే ఇంగ్లీషు వాళ్ళ రాజ్యంలోకన్నా అభివృద్ధి చెందామా? పది ఏళ్ళ క్రితం కన్నా అభివృద్ధి చెందామా, మనం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందాము దీనికి ఒక తొలత ఉండవలసింది. అభివృద్ధి అంటే గతం కన్నా ఇన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టాము అని కాదు. మనము ప్రజలయొక్క కనీసావసరాలను ఎంతవరకు తీర్చాం, ప్రజలలో ఎంత చామూషా వారికి ఇచ్చాం అన్నది మనకు గీటురాయి కావాలి. ఆ గీటురాయి లేకుండా ఏదో బడ్జెట్ పెట్టాం అంటే ఉపయోగంలేదు. అందుచేత ఏ బడ్జెట్ అయినా, ఏ ప్లాను అయినా, ఏ పార్టీకి చెందినవారైనా మన దేశం బాగుపడాలంటే, మన ప్రజలు బాగుపడాలంటే అసలు ఏ ఏ ప్రజలు ఉన్నారు, వాళ్ళకు ఎంతవరకు కనీసావసరాలు తీర్చారు చూడవలసి ఉంది. అందువల్ల నా మొదటి గీటురాయి ఏమిటంటే

11-50 a. m.

స్క్రిలుగాని, పురుషులుగాని 18-60 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు ఉన్నటువంటి ప్రజాందరికి పని కల్పించామా లేదా అన్నది చూడాలి పని దొరక్క ఇల్లిల్లా తిరిగేవాళ్ళూ, పొట్టచేతపట్టుకొని పనికోసం ప్రవాసాలకు వెళ్ళేవాళ్ళు ఉన్నారు. మన దగ్గరికిచూడా ఒరిగ్సానుంచి పొట్ట పట్టుకొని వస్తున్నారు. అయితే మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళకైనా పని చూపించామాలేదా? ఆ గీటురాయి పెట్టుకొని ఆలోచిస్తే కనీసం ఈ పదేళ్ళనుంచై నా మనం ముడుకు వెళ్ళామా లేక వెనుక్కు వెళ్ళామా ఆలోచించమని మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. అదే కంకా ఈ రోజు కనీసం ఎదురుచూస్తున్న నిరుద్యోగులు ఎక్కువయ్యారు. మరి పాఠశాలలు పెట్టారు, కొత్త వృత్తులు పెట్టారు రోడ్లు వేసారు. అన్ని చేసినా నిరుద్యోగుల సంఖ్య రెండేళ్ళున్నా ఎక్కువ. నిరుద్యోగుల శాతం ఎంత? మనం 1978 ఫిబ్రవరిలో ఈ కాసనసభకు వచ్చిన తరువాత అప్పును 1977 డిసెంబరు లెక్కలు యిచ్చారు. 1977లో 8 లక్షల మంది తమకు పని చూపించమని ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజిలలో రిజిస్టరు చేసుకుంటే ఈనాడు అంటే 1979 డిసెంబరులో 1980లో చూస్తే ఆ సంఖ్య 12 లక్షల 60 వేలు అంటే నూటికి యేభై మంది అదనంగా పెరిగారు తమకు పని చూపించమని దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలసిన అగత్యం మన దేశానికి పడితే మనం ఎన్నో ప్రాజెక్టులు కట్టాం, ఎన్నో స్కూల్స్ పెట్టాం, ఎన్నో రోడ్లు వేయించాం అని చెప్పుకుంటే లాభంలేదు. అది గీటురాయి కాదు అన్ని చేసినా ఈ నిరుద్యోగులు పెరుగుతున్నారు. మనము పరిశీలించినట్లయితే మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఈ మార్చికి 5 కోట్ల 30 లక్షల జనాభా ఉంది. అందులో 18-60 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సుగలవారు సుమారు 50 శాతం అంటే 2 కోట్ల 60 లక్షల మంది పని చూపిస్తే చేసుకొని బ్రతుకుతారు. అడవాళ్ళు కూడా పని చేసుకుంటారు. ఇప్పుడే పని లేదు కాబట్టి ఇంటి పని చేసి బ్రతుకుతున్నారు, పని చూపిస్తే వాళ్ళుకూడా చేస్తారు. ఎందుకంటే ఇంటిలో ఒక్కరే పని చేస్తే అందరూ బ్రతకలేరు. భార్యా ఛర్త లిద్దాకీ కూడా పని చూపండి. కుటుంబానికి ఒకరిని పని చూపిస్తామని కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము, లోక్ దళ్ మంత్రివర్గం చెప్పింది. కాని కుటుంబానికి ఒకరికి కూడా పూర్తి పని చూపించడంలేదు. కాని ప్రజలు ఏదో రకంగా బ్రతుకుతున్నారు, వస్తులుండి బ్రతుకుతున్నారు మనం వారిగురించి ఏ గీటురాయి పెట్టుకోవాలి? జనతా, లోక్ దళ్ ప్రభుత్వాలకింద ఉన్నటువంటి ప్రణాళికా సంఘం కాక అంతకు ముందున్న ప్రణాళికా సంఘాలు ఏం చేస్తాయి? మన దేశంలో దరిద్రరేఖ క్రింద ఉన్న వారి బ్రతుకుతెరువుకోసం గ్రామాల్లో అయితే తలకు రెండు రూపాయలు, పట్టణాలలో అయితే రెండున్నర రూపాయలు ఉండాలి. అలా ఉంటే తప్ప వారికి బ్రతుకుతెరువు ఉండడంలేదు, వస్తులుంటున్నారని చెప్పారు. అంటే భార్య, భర్త ఇద్దరుపిల్లలు, ఒక ముమనలి ఉన్న కుటుంబాన్ని పినుకున్నట్లయితే వాళ్ళకు గ్రామాలలో అయితే 800 రూపాయలు పట్టణాలలో అయితే 400 రూపాయలు కావాలి. కనీస జీవితావసరాలగురించి నేను అడగడంలేదు. బ్రతకడానికి కావలసిన కనీస ఆదాయం కూడలేని వారి సంగతిచెబుతున్నాను. కనీస జీవితావసరాలకు కావలసిన జీతం అంటే need based minimum wage కావాలంటే 800లో 1000 రూపాయలో కావాలి. భార్య, భర్త, ఇద్దరు

పిల్లలు ఉన్న కుటుంబం బ్రతకడానికి కనీసం కావలసిన నెలకు 300 రూపాయలు ఇవ్వమని చెబితే అది సాధించుకుండా పట్టణానికి పట్టణానికి మేము ఫీడ్‌ర్ విమానాలు వేస్తాం, ఎయిర్ కండిషన్స్ పెడతాం అని చెబితే ఇది నిజమైన ప్లానింగ్‌గా? డిర్క్రెటు దిర్క్రెటుగానే ఉండాలి, ఉన్నవాళ్ళు మరిన్ని సౌకర్యాలు అవసరమనిచాలి అనే విధంగా ప్లానింగు జరిపితే, నూటికి ఐదుమంది ఉన్నటువంటి వాళ్ళకే మన పరిశ్రమలు, నైలాను గుడ్డలు, ఎయిర్ కండిషన్స్, రిఫ్రిజిరేటర్స్, ఫీడ్‌ర్ విమానాలు అనే విధంగా మీ ప్లానింగు ఉంది. మిగతావాళ్ళకు కూడా ఇవ్వవలసింది కొద్దిగానే నా ఇవ్వండి. ఆ రకంగా ప్లానింగు ఉండాలి. ఆ రకంగా చూసినట్లయితే నెలకు 300 రూ.లకన్నా తక్కువ వచ్చే కుటుంబాలు ఎన్ని ఉన్నాయంటే నా అఖిప్రాయంలో 80 శాతం ఉంటాయి. అంధ్ర రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్మికులు, చేతివృత్తిదారులు, పట్టణ కార్మికుడు, పనిలేని నిరుద్యోగులు వీరంతా ఈ ఆదాయం కూడా రానివారే 5 ఎకరాల తరి భూమి ఉన్నటువంటి రైతులు తీసుకొంటే, వ్యవసాయ పంట వ్యవసాయ ధర ఉంటే కొరకు వెయ్యి రూపాయలు కూడా రాదు. సంవత్సరానికి 4, 5 వేలు వస్తుంది అనుకుంటే నెలకు 300 రూపాయలు వస్తుంది. అంటే బ్రతకడానికి సరిపోయేదే తప్ప కనీసావసరాలు కూడా చాలవు. మీరు చేసిన సమీక్షల్లో గ్రామాల్లోగాని, పట్టణాల్లో గాని ఎవరికి కూడా కుటుంబానికి 300 రూపాయలు కూడా రావు. ఒకరికి పని చూపిస్తే 150 ఒకరికి పని చూపిస్తే 300 రూ.లు ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. అటువంటి వాళ్ళ శాతం తగ్గితే అది ప్లాను. అది ఒక్క బడ్జెట్ లోనే రేపే చేయమని నేను అడగడం లేదు ఆ దృక్పథం లేకండా ఇండ్లు ఇస్తామంటున్నారు. బస్సులు ఇస్తామంటున్నారు, సెటిల్మెంట్ అని పెడుతున్నారు. కాని, రానివల్ల ఎంతమందికి ఉపయోగంవుంటుంది? లక్షలు, కోట్ల మందికి ఇవ్వవలసిన చోటు మీరు కొన్ని పంటలు, వేల వందికి ఇచ్చి సంతృప్తి పడతామంటే అది ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికే ధారితీస్తుంది కాని మరే లాభంలేదు అందువల్ల ఒక గీటురాయి పెట్టుకోండి హరిజనులకుగాని, గిరిజనులకుగాని, ఇతర కులాల వారికి గాని పనిలేని వారికి భార్యభర్తలు ఇద్దరికీ కూడా ఏదైనా పని చూపండి. అదే విధంగా రైతు పండించిన ధాన్యానికి సరైన ధర ఇచ్చి, వారికి కావలసినవి సరఫరా చేసి 5 ఎకరాల వరకు భూమి ఉన్న రైతుకు 300 రూ.లకు తక్కువ కాకుండా ఆదాయం వచ్చేట్లు మీరు చర్యలు తీసుకోండి. ఈ సంవత్సరం ఒక 25 శాతం కుటుంబాలకు వచ్చే స వత్సరం వరకు 25 శాతం కుటుంబాలకు అట్లా చేసినట్లయితే అది ఘన విజయంగా చెప్పుకోవచ్చు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చేసినా, ఏ ప్రభుత్వం చేసినా ఆ దృష్టితో పనిచేసినట్లయితే ఇతర పజాలు కూడా సహకరిస్తాయి అది వచ్చేరాకా ఏం చేయాలి? పట్టుబడవల్సిందేనా? అందుకే మేము చెబుతున్నాము. అట్లా చేయడానికి పడేలో, ఇరవై ఏళ్ళో పట్టవచ్చు. కాని ఈలోపల కనీసం భార్యభర్తలకు ఏదైనా పని చూపండి, రోడ్డు పని చూపుతారో, ఇంటి పని చూపుతారో, మహాత్మాగాంధీగారు చెప్పినట్లు అంబర్ చరణా షట్టిస్తారో, విద్యుచ్ఛక్తి గ్రామ గ్రామానికి పెట్టి, పాడిగెడ్డు ఇచ్చి, బంజర్లు పంచో ఎట్లా అయినా చేయండి భార్యభర్తలకు చేరి 5 రూపాయలు

వచ్చేటట్లు చేయండి. కరువు కాటకాలు వచ్చినప్పుడు గంజీ నీళ్లు పోయడము అనేది మన సాంప్రదాయం. ఇప్పుడు కూడా ప్రజల యొక్క వత్తిడిమీద అక్కడక్కడ చేయకతప్పుడు ; ప్రభుత్వానికి అందుచేత స్త్రీగాని పురుషునికి గాని ఎవరికైతే మనం పని చూపించ శీకపోతామో, ఆ పని చూపించలేని రోజున ఒక కిలో బియ్యంగాని, జొన్నలుగాని మరియు ఒక రూపాయిపై ఖర్చులకు ఇవ్వండి. నిండు జీతం అయితే ఐదో, పదో ఇవ్వాలి - ద్వరికి. దీనిలో అయితే 2 కిలోలు, రెండు రూపాయలు సరిపోతుంది. అటువంటి నిర్ణయం తీసుకోవాలి. మేము అందరికీ ఇవ్వలేము, ఈ సంవత్సరం ఇంతమందికి ఇస్తున్నాము అంటే అది ప్రాధానిక, ఒక పద్ధతి. ఇక రెండవ విషయం ఏమిటంటే మీరు ఒక మంచి కార్యక్రమం తీసుకొన్నారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు, పేదవాళ్లకు పట్టణాలలోగాని, గ్రామాలలోగాని ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తామన్నారు. ఇప్పటికి 12 లక్షల మందికి ఇచ్చామన్నారు ఇంకా ఎంతమందికి ఇవ్వాలి? అప్పుడప్పుడు మాకు లోకల్ కమిటీలలో చెప్పినదాని ప్రకారం ఇంకో 20 లక్షల కుటుంబాలకైనా ఇవ్వాలి. ఇవ్వండి సంతోషం. ఇప్పుడు గ్రామాలలో 144 చదరపు గజాలు, గజాలు, సుమారు 3 సెంటు ఇస్తున్నారు. పట్టణాలలో కలుపుకుంటే 100 చదరపుగజాలు ఇస్తున్నారు. మాకు అభ్యంతరం లేదు, అందరికీ ఇవ్వండి. ఏదో కొంతమందికి ఇచ్చి ఇదిగో ఇస్తున్నాం అని చెబుతూ వుంటే అది కాలం జరపడం తప్ప ఇంకొకటి కాదు. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత మన రాజ్యాంగ చట్టంలో 14 ఏండ్ల వయస్సులోని బిడ్డలందరికీ చదువు 10 యేండ్లలో చెప్పాలని వున్నది. నా కోరిక ఏమంటే-14 ఏ.డ్లు అని కాకుండా 5 యేండ్లు 15 ఏ.డ్లు మధ్యనున్న వారందరికీ చదువు అనితెలితే 10వ తరగతి వరకు అవుతుంది. చదువుకొనే వారికే. చదువుకోకుండా మాని చేసే వారికి పూర్తి కాదు. వారికి చదువు చెప్పారా లేదా, చదువు చెప్పిన తరువాత 10 ఏళ్లు చదువు అయిన తరువాత వృత్తి, ఉద్యోగమో, చూపిస్తున్నారా అనేది గీటురాయి. ఇ తమందికి చూపించాము, యంతమందికి చూపించాల్సి ఉంటుంది అని చెప్పితే మన బడ్జెట్ ఉపయోగం ఉంటుంది. ప్రజలకు అర్థం అవుతుంది అంటేల గారడి లాగా ఆ వుస్తకంలో అక్కడ చూడాలి, ఈ వుస్తకంలో అక్కడ చూడాలి అని ఈ రకంగా చూస్తే మాత్రం ఉపయోగం ఉండదు. ప్రజలు దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన మరొక గీటురాయి వైద్యం. అక్కడ డాక్టర్స్ కో కొంతసమస్య వస్తున్నది. ఫస్టు క్లాస్ ఎక్స్ ప్రెస్, ఫస్టు క్లాస్ సర్జరీ ఉంటేనే మేము గ్రామాలకుపోయి చేయగలము, కడు: ని డాకిండి, మంచి గాలి మంచి ఇల్లు ఉంటే జబ్బులురాకుండా పోతుంది అంటారు అది డాక్టర్ గా చెప్పనవసరం లేదు. నేను 8వ తరగతి 9వ తరగతి చదువుకొనేటప్పుడు ప్రాథమిక సైన్స్ లో చెప్పారు. డాక్టర్స్ ను చేయమన్నది అది కాదు. అట్లాంటిది వచ్చే దాకా ప్రజలకు వచ్చే జబ్బులకు వారికి సహాయం చేయగలరా? బోర్ కమిటీ గాని, యింకా అనేక కమిటీలు గాని చెప్పినది ఏమంటే—1 వేల మందికి అందుబాటులో ఉండేటట్లుగా తరిగిదు పొందిన డాక్టర్ ఉంటాలి. నా రికత కలిగిన దేశంలో ప్రతి వెయ్యిమందికి ఒక డాక్టర్ ఉంటున్నాడు. 5 ఏండ్లు పూర్తి చేయనీయండి. 7 ఏ.డ్లు పూర్తి చేయనీయండి, పోలియో

12-00 noon

యూనియన్ లో 800 మందికి ఒక డాక్టర్ ఉన్నారు. అమెరికాలో 500 మందికి ఒకరు ఉన్నారు. నేను అంత పెద్ద గొంతెమ్మకోరిక కోరడం లేదు. 60 ఏళ్లు సోషలిజం తెచ్చుకొన్న తరువాత ఆస్థాయి చేరామా లేదా అని ఆలోచించుకోవచ్చు. మన దేశంలో మన కమిటీలు చెప్పినది కూడ—కనీసం 5 వేల మందికి ఒక స్త్రీ, పురుష డాక్టర్ ను పెట్టండి. దానికి తరిఫీదు చేయమంటే ఇండియన్ మెడికల్ ఎసోసియేషన్, ఈ గవర్నమెంట్ 5 ఏళ్ళు నేర్చుకుంటే తప్ప డాక్టర్ కాదు అంటున్నారు. బాగా కాన్వల్యూట్, మంచి సర్జరీ నేర్చుకుంటే అటువంటి వారిని మంచి హాస్పిటల్ పెట్టండి గాని ప్రజలకు రోజు కావలసినది ఏమిటి? ఎవరిమటుకు వారు వైద్యంచేయకుండా ఒక సంవత్సరం తరిఫీదు పొందిన వారు వెయ్యి జనాభా గలిగిన గ్రామానికి ఒక డాక్టరు, ఒక మంత్రీసాని ఉంటే బాగా వుంటుంది. అదే కమ్యూనిటీ హెల్తు సర్కిల్స్ అంటారు. డాక్టర్స్ దానిని వ్యతిరేకించినా ప్రభుత్వం అమలుజరపాలి. ఐ.ఎమ్.ఇ. అడ్డం వస్తుంది మెడికల్ కౌన్సిల్ అడ్డం వస్తుంది అని చెబితే మన దేశంలో ఎప్పుడూ కూడ ప్రజలకు వైద్య సదుపాయం ఉండదు. ప్రతి 10 వేల మందికి ఒక స్త్రీ, పురుష డాక్టర్ ఉండేట్లు చేయండి. జబ్బులువస్తాయి. ప్రమాదాలు వస్తాయి. ముఠా వాళ్ళం అవుతాము. వారికి సాంఘిక భీమాయిచ్చామా లేదా? 80 ఏళ్ళు, 70 ఏళ్ళు దాటిన వారికి రూ. 25 లేదా 50లు యిస్తాము అన్నారు. ఇప్పుడు డబ్బు లేక ఆపు చేశారు. అది మన సాంఘిక భీమా వ్యతిరేకం ఘటన పెట్టుకోగలిగిన కార్మికులు బాగా ఆందోళన చేయగలిగిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు వారికి సాంఘిక భీమా కొంతవరకు పని చేస్తుంది. మీరు కొన్ని లక్షల కన్న ఎక్కువ లేదు. 5 కోట్ల జనాభాకు దిక్కు మొక్కు లేదు. మేము దీనికి ప్రయత్నంచేస్తున్నామనే మాట కూడ బడ్జెట్ లో లేదు. కేటాయింపు కూడ లేదు. ఈ ప్రమాదాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని మాకు వచ్చిన డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నామని కాకండా కేంద్రం నుంచి మూడవ వంతు వచ్చినా ఎట్లా దానిని ఖర్చుపెడదామని ఆలోచించకుండా ఏదో ఖర్చు పెట్టుకుందామని అని కాకుండా ఈ గీటురాళ్ళు పెట్టి మనం ముందుకు వెళ్లామా లేదా అనేది చూడాలి. కనీసం 800 రూపాయలు. రైతు అయినా సరే, శ్రమి వృత్తిదారుడు అయినా సరే వ్యవసాయ కార్మికుడు అయినా సరే, వెనుకబడిన కులాలు అయినా సరే. అందరి కన్న ముందున్న పై కులానికి చెందినాను అనుకుంటున్నటువంటి ప్రామాణికాలు యిప్పుడు అందరికన్నా వెనుకబడ్డాము అని అనుకుంటున్నారు. వారు మాకు హక్కులు యివ్వమని కోరడంలో తప్పులేదు. ఇలాంటి గీటురాళ్ళు పెట్టుకోకుండా యిది బడ్జెట్ అంటే ప్రతివాడు అడుగుతారు. మా ఊళ్లో కాలువ వస్తుందా? మా ఊళ్లో రోడ్డు వస్తుందా? కనీసం పాడిగేదెను మా ఊళ్లో ముందు యివ్వండి. 85 వేల గ్రామాలలో ముందు మా గ్రామానికి యివ్వండి. మీరు చెప్పినట్లే చేస్తాను. మీ కాళ్ళకు బానిసవాడిగా మొక్కుతాను నా గ్రామానికి చేసిపెట్టండి అనే స్థితికి వస్తే మన దేశం ఎక్కడికి పోతుందో ఆలోచించమని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం చేయడం లేదని అనడం లేదు. ఏ ఉద్దేశ్యంతో చేస్తున్నారు, ఎంతమందికి చేస్తున్నారు? ఈ రకంగా ఎంతకాలం పడుతుందనేది ఆలోచించి మన బడ్జెట్ వేసుకోవాలి. ఆ గీటురాళ్ళు పెట్టి చేస్తే బాగా ఉంటుంది.

పన్నుల విధానము:—ఈ రోజు ఎన్ని పన్నులు వేసినా మనకు కావలసిన అవసరాలు తీరవు. వెయ్యికోట్ల రూపాయలు వస్తూ ఉంటే మూడవ వంతు కేంద్రం నుంచి తీసుకుంటున్నాము. ఆ కేంద్రాన్ని బ్రతిమలాడుతామా, ప్రార్థిద్దామా కొబ్బరికాయ కొట్టి కర్పూర హారతి పడదామా అనేది వేరే సంగతి. మనమందరం కలిసి ఏదైనా తెచ్చుకుంటే తప్ప అది రాదు. పన్నులతో భర్తీ చేస్తాము అన్నారు. గత రెండు ఏళ్ల నుంచి శాసనసభలో చర్చిస్తుంటే ఖూమి శిస్తును రద్దు చేస్తాము అన్నారు. మెట్ట శిస్తు ఖూమి శిస్తు తప్ప నీటి శిస్తు సెస్సులు తీసివేయమని వదే పదే చెప్తున్నాడు. ఖూమి శిస్తు నీటి శిస్తు, సెస్సుల మీద వచ్చేది ఎంత? గత సంచత్సరం రు. 20 కోట్లు వచ్చినది. వచ్చే సంవత్సరం రు. 25 కోట్లు వస్తుందని అంచనా కేంద్రం యిచ్చేది కాకుండా మనకు వచ్చే ఆదాయం సుమారు 600 కోట్ల రూపాయలవరకు పన్నుల దుపంగా యితర రకాలుగా వస్తూ ఉంటే రు. 20 కోట్ల కోసం రు. 25 కోట్లలో 5 కోట్లు ఖర్చులు అవుతాయి. దానికోసం బ్రహ్మాండం చేసి ఊరూరి మీద, యంటి, టి మీద, పడి ఈ గొడవ చేసేదానికన్న ఖూమి శిస్తు పూర్తి రద్దు చేసి, ఖూమి శిస్తు, నీటి శిస్తు, సెస్సులు అన్నీ తీసివేస్తే ఈ రు. 25 కోట్లు సేల్స్ టాక్స్ లో వచ్చేటట్లు చూడండి సేల్స్ టాక్స్ లో రు. 235 కోట్లు వస్తుంది, సేల్స్ టాక్స్ లోనే యింకో రు. 25 కోట్లు వసూలు చేసుకుంటే ఈ గ్రామాల మీద పడి యిద తా వేసేది తప్పకుంది. ఇదివరకు అనేక పర్యాయములు చర్చించాము. పర్ చేజ్ టాక్స్ వేయండి. సేల్స్ టాక్స్ వేయండి. రైతులు అదనంగా ఉన్నదానిని అమ్ముకొనేటప్పుడు, డీలర్స్ కు లైసెన్స్ లు యివ్వండి, సేల్స్ టాక్స్ లో భాగంగా వచ్చినట్లయితే ఈ గొడవ పోతుంది. ఆదాయము వస్తుంది. ఖూమి శిస్తు పోతే ఎట్లా? మార్కెట్ శిస్తు వేయరు గదా? నీటి శిస్తు అన్నీ కలిపినా మనకు వచ్చేది రు. 65 కోట్లు అయినప్పుడు ఈ తర్జనభర్జన ఎందుకు? డ్రైనేజ్ సెస్సు 1979 లో పోతుంది. అవతల వసూలు చేసేదానికి వీలు లేదు, 1979 వరకు ఉన్న బాకీలు యిప్పుడు భూములు చేస్తున్నాము అన్నారు. చేయండి. అందుచేత ఈ పన్నుల విధానంలో ముందు ఖూమి శిస్తు రద్దు చేయవలసి వస్తుంది.

సంవత్సర ఖర్చుల వివరాలు:—

ఇంక ఖర్చు పెట్టేదానికి వచ్చినప్పుడు లెక్కలు యిచ్చారు. చాల సంతోషం. రెవెన్యూ ఖర్చు ఎంత? కాపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్. అప్పులు యిచ్చి యింకా పరపతి తెచ్చుకొనేదానికి అని ఏవో లెక్కలు యిచ్చారు. ఇవన్నీ కలిపి చూస్తే మొత్తం రు. 1956 కోట్లు 20 వ శాతం, 271 కోట్లు ప్రభుత్వ యంత్రాగాన్ని నడిపేదానికి పోలీసులు, జైల్లు, కోర్టులు, రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్ యివన్నీ నడిపేదానికి 25 శాతం ఖర్చు పెడుతున్నారు. సోషల్ సర్వీస్ అన్నారు. విద్యకోసం 15 శాతం, (పంచాయతీలు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో లెక్క లేదు.) వైద్యానికి, కుటుంబ సంక్షేమానికి 5వ శాతం ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఆరోగ్యానికి. పట్టణాలలో నీటి సప్లయ, శానిటేషన్ కు మూడున్నర శాతం పట్టణ అభివృద్ధి కోసం 5 శాతం ఖర్చు పెడుతున్నది. స్లమ్స్ అనేది ఒక చిన్న మాట. సేరాలకు కేంద్రాలు అయిపోయి, తిండిలేదు, సరి లేదు, ఏదో రకంగా

బ్రతకాలి. కాబట్టి పోయేవాడి తేబు కొడతాడు. లేకుంటే పోయే వాడి పెన్ను తీసుకుంటాడు. క్రైమ్స్ కు అలవాటు పడిన స్లమ్స్ ఉంటేవాటికి బాగుచేసే దాని! 7 కోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెడతారట (అరశాతం (5) ఖర్చు పెట్టతామంటారు) మేము ఇళ్లు బ్రహ్మాండంగా కట్టిస్తామని మత్రిగారు అంటున్నారు. ఈవోసీ గో అనే పద్దు క్రింద పడున్నార కోట్లు ఖర్చు పెడతూన్నారు. దానిలో నగము 12.10.p.m. పట్టాణాలలో, సగం గ్రామాలలో ఉంటుందనుకుంటాను అంటే-మరో అర శాతం (5) పర్సెంట్. ఇంక సంతేమ కార్యక్రమాలున్నాయి. పోషల్ సెక్యూరిటీ అండ్ వెల్ ఫేర్, వుమెన్ వెల్ ఫేర్, బాక్ వర్క్ క్లాస్స్ వెల్ ఫేర్, పెడ్యూల్డు కాస్ట్స్ వెల్ ఫేర్, పెడ్యూల్డు ప్రైవేట్ వెల్ ఫేర్ - అన్ని కలిపి మీరు ఖర్చు పెట్టేది 74 కోట్లు, అంటే ఇంకో 5 శాతం. వైన ఇండ్ల కోసం ఖర్చు పెట్టే హాఫ్ పర్సెంట్ కలుపుకుంటే ఆరు పర్సెంట్లు అవుతుందన్నమాట. అంటే- సాంఘిక సంతేమ కార్యక్రమాలు, హాజన, గిరిజన, విద్య వైద్యం, ఇళ్లు స్కాలర్ షిప్స్, ట్రైనినింగ్, చదువు యివన్నీ కలిపితే 81 పర్సెంట్ కంటే ఎక్కువలేదు. అయితే, జరగవలసిన స్థాయిలో, జరగవలసిన పద్ధతిలో యీ ఖర్చు జరుగుతున్నదా? మంత్రిగారు పట్టుకుని బాబు మా పరియోలో యీ స్కీము తీసుకోండి, యీ పని చేసి పెట్టండి అని బ్రతిమలాడితే. వారు వింటే అక్కడ ఏదయినా ఒకటి అరాపములు జరుగుతున్నారో తప్ప జరగవలసిన పద్ధతిలో యివి సక్రమంగా జరుగుతున్నాయా? అంటే లేదు. ఇది సరియైన మార్గం కాదు

ఇక, ఆర్థిక శాఖలు :- ముందు ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందితేగదా దేశాభివృద్ధి అని అంటే- దేనుజువ్వకుంటాను అందునే ప్రతి ఒక్కరికీ పదో ఒక పని వృత్తి చే చూపించాలి. ఇవాళ వ్యవసాయం, పశుపోషణ, పౌల్ట్రీ, డెయరీ, పాలపరిశ్రమకో ఆపరేషన్ అన్నీ కలిపితే 200 కోట్లు, అదాకా ఖర్చు పెడుతున్నారు. కోఆపరేషన్ క్రింద మీ చేతి అవ్వలతో పహా: బ్యాంకులు యిచ్చేది కాక, అగ్రికల్చర్ కొరకు 11 పర్సెంట్లు మీరు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇది అందరికీ వర్తింపజేయగల పెట్టుండి. ప్రత్యేకమైన రెస్టిగ్నెడ్స్ పెట్టి చేసే బదులు, అయిడెకరాల లోపల వున్న రైతులందరికీ వన్నులు తీసివేస్తాం, నీరు యిస్తాము-టిప్ చేసి నీరు యిస్తారో, కాల్వలు త్రవ్వి యిస్తారో, బావులు త్రవ్వి యిస్తారో- నీరు యిస్తామని, అట్లా చేస్తే ఆ రైతు బాగుపడతాడు. రైతు వండించిన ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వమే కొని-ఎఫ్. సి. ఐ. చేతిలో మన జాట్లు పెట్టి, వదులు వదులు అనడం అంటే- ప్రభుత్వమే కొని చేయడం మంచిది. కేంద్రములో అధికారం కేంద్రీకరించబడినంతకాలం పరిస్థితి యిలాగే ఉంటుంది ఉదయం (అరగంట చర్చకు) మీరు అవకాశం ఇచ్చారు. విశాఖ స్టీలు ప్లాంట్ విషయంలో తెలుగు వారిని తీసుకోవడం విషయంలో మంత్రిగారు గట్టిగా లెటర్ వ్రాశాము అంటున్నారు. వారు ఖాతర్ చెయ్యడం లేదు. తెలుగు రానివారిని అక్కడ పెట్టారు. ఇటువంటి పనులు చేస్తే అంతా

కలిసిమెలిసి ఉంటారనుకోవడం శ్రమ, అసాం గతే యీ రాష్ట్రంలో కూడా పడుతుంది ఇప్పుడు కాకపోతే రేపు. అందువలన నిరుద్యోగ సమస్యను సరిగా పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఇన్ని పరిశ్రమలు పెట్టాము, ఇంతమందికి ఇచ్చాము అంటున్నారు. మొత్తం మీరు పెట్టింది—1.5 పర్సెంట్, అంటే 2 కోట్లు అంతకంటే ఎక్కువ ఎందుకు పెట్టలేదంటే రెండేళ్ల అయింది మేము వచ్చి అనవచ్చు; నిజానికి యీ రాష్ట్రంలో 32 ఏళ్ల నుండి మీ పార్టీయే పరిపాలిస్తున్నది. మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు మారవచ్చు. కానీ, ఇదే పార్టీ ఇక్కడ ప్రభుత్వంలో ఉన్నది. కానీ, పరిశ్రమల విషయంలో అభివృద్ధి మాత్రం లేదు.

ఇంక, పని లేని రోజుల్లో చేయవలసిన సహాయం గురించి, మొదట గవర్నూగారితో చెప్పా రెడ్డిగారు చెప్పింది ఏమిటి? మేము కూడా నిరుద్యోగ లబ్ధి కనీసం గ్రాడ్యూయేట్స్ కు-భత్యం యిస్తాము అన్నారు. ఆ భత్యం పోయి పని నేర్పుతాం అన్నారు. పెట్టిన అన్నారు. పని చూపించండి, పని చూపించకుండా పస్తు పడుకోబెట్టడం మాత్రం న్యాయం కాదు. అదేవిధంగా, నిరుద్యోగభృతి గురించి ఇప్పుడు ఆలోచించాలి. అలాగే, చేతి వృత్తుల వారి గురించి అనేక సర్వాయాలు అసెంబ్లీలో తెచ్చాము. చేనేత పరిశ్రమ సుబ్సిడీగాని, చెప్పలు కుట్టేవారుగాని. వారికి అవసరమైనవి ముడిసరుకులు సప్లయ్ చేసి, వారు తయారుచేసిన వస్తువులను మీరేకొని, ఆ వస్తువులు అమ్మే బాధ్యత మీరు తీసుకుని, వారికి కనీసం నెలకరు. 300 లయినా వచ్చేట్లు చూడాలి. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి, అలా కొనలేకపోతే, దానిలో వచే నష్టాన్ని భర్తీ చేయడానికి ప్రయత్నించండి, ఆ విధంగా వారిని ఆదుకోవాలి రైతాంగం గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. భూమి శిస్తు రద్దు చెయ్యాలి. పండించే వాటిపై సామాన్య రైతుపై సరాసరి పన్ను వెయ్యకూడదు. డీలరు, మిల్లరుపై వెయ్యాలి తప్ప పండించే వాడిపై వెయ్యకూడదు. అమ్మితే అతను పర్ ఛేజ్ టాక్సు కట్టుకుంటాడు. ఆ రంగం చెయ్యాలి.

12 లక్షల మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చామన్నారు. సంతోషం. ఇందులో రెండున్నర లక్షలు-గుడిసె వేసుకోడానికి రు. 400లు చొప్పున ఇచ్చారు. 400లకు ఏమి వస్తుంది? రెండు నిట్రాడుల ఇల్లు వేసుకోవాలంటే కొన్ని చోట్ల వెయ్యి రూపాయలు కొన్నిచోట్ల రు. 1500 అవుతుంది దీనిని పెంచమని అడిగాము అది ఆలోచించాలి. మీ తెక్కల ప్రకారం యీ కార్మికశ్రమం కొరకు -10 లక్షల కుటుంబాల్గు అంటే 40 కోట్లు అవుతుంది. అయితే బడ్జెట్లో దీని కొరకు ఎంత కేటాయించారు? 5 కోట్లు 10 కోట్లు అట్లా, ఎప్పటికీ పూర్తి చేసారు యిట్లా అయితే? కొత్తగా లాండ్ ఎక్వయిర్ చేస్తున్నారా? ఇది సిరియస్ గా, తీసుకుని లాండ్ ఇచ్చి, అవసరమైన సహాయంచేసి, వారు కట్టుకునేట్లు సహాయం చేస్తే తప్ప యీ కార్యక్రమం పూర్తి కాదు. రూ. 4000 ల చొప్పున ఖర్చు చేసి పదివేల ఇండ్లు కడతాం అన్నారు. ఇటువంటి

మాటలు ఎందుకు చెబుతారు? 1000 చ.అ. అయినప్పటికీ 4000 రూపాయలకు అవుతుందా? పదివేల ఇండ్లు గ్రామాల్లో కడతారట, 20 వేల ఇండ్లు పట్టణాలలో కడతారట. 15 వేల ఇండ్లు దివి సీమలో కడతాం అన్నారు. ప్రస్తుతానికి ఆరువేలకు దిగింది. 1971 నుండి 1979 వరకు 24 కోట్లు ఖర్చు చేస్తే మేము 1972-80 లోనే 17 కోట్లు ఖర్చు చేసాం అన్నారు. మరొక పది సంవత్సరాలు తీసుకుని 17 కోట్లు ఖర్చు చేసామని చెప్పినందుకు ధన్యవాదాలు. ఈ రెండూ కూడా ఈ ప్రభుత్వం చేసిన పనులే. ఇతే మీరు కట్టించే 30 వేల ఇండ్లు ఎప్పటికీ కట్టిస్తారు? కోస్తా ప్రాంతంలో తుఫాను, ఉప్పెన ప్రమాదం ఉన్న ప్రాంతాలలో ఉప్పెన వచ్చినా, తుఫాను వచ్చినా ని.బడగల పక్కా ఇండ్లు కట్టిస్తాం అంటున్నారు. రూ. 2700 లు వారీనే మిగిలింది ప్రజలు పెట్టుకోవా లంటున్నారు. అటువంటి ఇంజనీరు, గాలివానకు ఉప్పెనకని నిలబడే ఇండ్లు ఆ ఖర్చుతో కట్టించే ఇంజనీరు భారతదేశంలోనేకాదు, ప్రపంచంలో ఎక్కడా ఉండదు. ఇటువంటి వాగ్దానాలతో ప్రజలను ఎంతకాలం నమ్మిస్తారు? పదకొండున్నర లక్షల మందికి 71 వేల ఎకరాలు ఇండ్ల స్థలాలుగా ఇచ్చాం అన్నారు. ఇప్పటికీ రూ. 24 కోట్లు ఖర్చు చేసాం అన్నారు. స్వతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి లెక్కలు. ఎంత మందికి మీరు ఇచ్చానని అడుగుతున్నాను. నేను లెక్కలు చెప్పి కాలం పాడు చేయడలుచుకోలేదు. ధరల పెరుగుదల విషయంలో మీరు ఏదైనా చర్య తీసుకోదలచారా? అది మా పని కాదు, కేంద్రానికి అంటే ఏమి లాభం? కిరపనాయిల్ లీటరు 2-3 రూపాయలు, చక్కెర కిలో రూ. 8 లు, డీసెలు దొరకదు. చితపండు పెరుగుతోంది - ఈ విధంగా అన్ని ధరలు పెరిగిపోతుంటే అదుపులో పెడరా? అంటున్నారు. సిమెంటు దొరకదు. ఎరువులు దొరకవు, రైతులు మాత్రం దొరుకుతారు పన్నులు వేయడానికి. ఇదేనా మన బడ్జెటు, మన ప్రణాళిక? కార్మికులను గురించి వెంటటస్వామిగారు చాలా దయతో సురక్షితంగా మాట్లాడుతారు. కనీసం రూ. 800 లై నా లేకపోతే ఎట్లా అన్నారు. రూ. 250 లు ఇచ్చినా సంతోషమే. రూ. 200 లు పెట్టడానికి డిపార్టుమెంటు ఆలోచిస్తున్నదన్నారు. మిగతా విషయాలన్నీ అలా ఉంచి త్రాగే నీటిని గురించి చెబుతాను, ఇదైనా ప్రభుత్వం సీరియస్ గా తీసుకోవాలి. అనేక మంది కాసన సభ్యులు, ప్రతిపక్షం నుంచి కాంగ్రెస్ పక్షం నుంచి కూడా, అనేక సందర్భాలలో గోల చేస్తున్నారు. వర్షాకాలంలో దెబ్బతిన్నాం, ఎండా కాలంలో ఇప్పుడే ఏదైనా చెయ్యాలంటే రిగ్గులు తెప్పిస్తున్నాం అంటారు. నా నియోజకవర్గం గురించి నాకు తెలుసు. ఒక్క బావి కూడా పూర్తికాలేదు. ఒక పంప్ నెట్ పెట్టుకుంటే 80 వేలు అవుతుంది. విద్యుచ్ఛక్తి కావలసినంత దొరికే అవకాశంలేదు. మంత్రి గారిని ఆడిగితే నేను విద్యుచ్ఛక్తి అమామ్యణ్ణి కాను అన్నారు. నా నియోజక వర్గంలో రెండే రెండు గ్రామాలున్నాయి. ఆ రెంటికీ విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే మాటికి మారు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చినట్లే అవుతుంది, ఆ విధంగా సగర్వంగా ప్రానుకోపచ్యును అంటే లేదు. నీళ్ల గురించి మునిసిపాలిటీలో మూడున్నర కోట్లు ఖర్చు చేస్తారట, గ్రామాలలో 10 కోట్లు ఖర్చు చేస్తారట. మండీర స్కీము, సింగూరు స్కీము ఈ వివరాలలోనికి నేను వెళ్లను. బాగారెడ్డి

12.20. p.m.

గారు అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు. ఆర్థిక మంత్రి గారు చెప్పారు. 68800 గ్రామాలలో శివార్లలో నీరు ఇవ్వకపోతే చాలా చిక్కు ఉందని: ఎంత అవుతుందో చెప్పారు. ఇన్ని వేల గ్రామాలకు ఇస్తున్నామనే అభిప్రాయం కలిగిస్తారు. 400 కోట్ల ఖర్చుతో బృహత్ పథకం వేరారట. అది ఇప్పుడు 850 కోట్లు అవుతుందన్నారు. ఆ బృహత్ పథకం పూర్తి కావడానికి బృహత్ కాలం వరకు ఆగాలి తప్ప ఇప్పుడేమైవా వస్తుందా? అనేక వాగ్దానాలు. మర్యాదగా తీసుకోదలచుకున్నవి, తీసుకోడానికి వీలున్నవి చెప్పాలి. మాకు డిలైట్ పబ్లిక్ వర్క్స్ బడ్జెటు ఇచ్చారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెటును కూడా నేను చూస్తుంటాను. ఐదు లక్షలు చాటున కొత్త స్కీములన్నీ లిస్టు ఇస్తారు. అందులో మొత్తం ఎస్టిమేటు ఇస్తారు. ఈ సంవత్సరం వరకు ఎంత డబ్బు ఖర్చు ఐనది ఇంకా ఎంత ఖర్చు పెట్టవలసి ఉందో చెబుతారు. రోడ్ల విషయం చూస్తే ఇక్కడ ఇచ్చిన లిస్టు మొత్తం రూ 200 కోట్ల రూపాయలు వైగా అవుతాయి. 1977-78 లో ఖర్చు చేసినది సున్న. ఒక్క డమ్రాకి ఖర్చు చేయలేదు. అవి పూర్తి ఐనట్లు అనుకోవాలా? ఆ రహస్యం బైట పెడితే గొడవ వస్తుంది అనుకుంటే అది వేరు విషయం. ఇక్కడ ఇచ్చిన వివరాలలో లిస్టులో వున్న ప్రకారం మొదట ఎస్టిమేటు ఎంత? ఎంత వరకు ఖర్చు చేశారు? ఈ సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు చేయబోతున్నారు? ఈ వివరాలుంటే మేము ఏదైనా అర్థం చేసుకోడానికి ఉంది. ఆ రోడ్డు ఉంది. ఈ రోడ్డు లేదు అనుకోడానికి వీలున్నది. 65 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాం అంటే పాత రోడ్లకు ఎంత కొత్త రోడ్లకు ఎంత? పాత రోడ్లు చూపించి ఇక్కడ తొమ్మిది కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుచేసిమిగిలిన 56 కోట్లు కొత్త రోడ్లపై ఖర్చు చేస్తే ప్రయోజనం ఏమిటి? వాగ్దానాల మీద వాగ్దానాలు, ఎవరైనా మంత్రి వర్కుల టాకుంలో పడితే, మిత్రుడైనా విరోధి ఐనా దానికి కాక్స్ ఇవ్వడం తప్ప ప్రజల బడ్జెట్ లకు దీనికి సంబంధంలేదు ఈ చిన్న భారతం మాకు ప్రతి సారి ఇస్తారు కొద్ది కాలంలో మరొక్క భారతం ఎప్రాప్రియేషను క్రింద బడ్జెటు ఎద్దులో, చేసిన మార్పుంటూ మరో పెద్దపుస్తకం ఇస్తారు. వీటి వల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? ఇరిగేషను గురించి చాలా మంది ఆందోళన పడుతుంటారు. పరిశ్రమల కంటే కూడా మన రాష్ట్రంలో త్రాగడానికి నీరు కావాలి రెండు పూటలా గంటి నీళ్ళో జొన్న సంతటో తినడానికి మూడు నెలల పంటకు గ్యారంటీ ఇచ్చే నీళ్లు కావాలి. అర్థకంగా ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు తీసుకోవాలి. నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టు తీసుకున్నాం. 1961 లో సంజీవ రెడ్డి గారు అన్నారు, సుందరయ్య గారూ, మనం ఉండగా నాగార్జునసాగర్ పూర్తి అయ్యేటట్లు లేదని. మరొక 80 సంవత్సరాలు బ్రతుకుతాం అన్నారు కదా, అప్పటికీ కాదా అంటే అప్పటికీ అయ్యేటట్లు లేదన్నారు. ఇంకా మొదటి స్టేజీ సాగుతూనే ఉంది, మొదటి దశకు 426 కోట్లు రెండవ దశ ఇంకా లేదు, రెండవ దశ అంటే రాయలసీమకు కలిపి ప్రకాశం జిల్లాలోని స్లోరెడ్ ప్రాంతానికి నీళ్లు ఇవ్వాలి అటు సోమశిలకు ఇటు మహబూబ్ నగర్ కు జూరాల కెనాల్ తీసుకుని చేయాలి;

నాగార్జునసాగరుకు ఇంకా మరో 45 కోట్లు అన్నారు. గత 3 సంవత్సరాల నుంచి వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి తీసుకువచ్చి కడుతున్నామన్నారు. మాట్లాడితే వరల్డ్ బ్యాంక్ అది అడుగుపాత్ర. కృష్ణభగవానుడు ద్రోపడి యిచ్చినట్లు వరల్డ్ బ్యాంకు యిస్తున్నది మనము తీసుకొనడము జరుగతున్నది. మన చేతులు, రాళ్ళు కట్టేసి వరల్డ్ బ్యాంక్ మన ప్రభుత్వాలను తన చెప్పుచేతలలో పెట్టుకొంటున్నది. రు. 45 కోట్లలో సంవత్సరానికి 15 కోట్లు వారు ఇస్తే మనము 35 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాలి. దానిని అట్లా కొనసాగించడానికి నాకు అస్థంతరం లేదు. 12.30.p.m., నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు యిప్పటికి 345 కోట్లు అయినది. ఇప్పుడు ఇంకొక 45 కోట్లు ఖర్చు పెడతామంటున్నారు. అది పూర్తి కావడానికి ఇంకొక 45 కోట్లు వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి తెస్తారు. కాలువలను లైనింగ్ చేస్తే తప్ప నీరు రాదు. దీనికి మనము 270 కోట్లు యివ్వడానికి ఒప్పుకుంటే వారు 130 కోట్లు యిస్తామన్నారు మనము దీనికి 270 కోట్లు ఖర్చు పెట్టదలచుకుంటే రాయలసీమ ఏమవుతుంది? మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ఏమవుతుంది? నల్గొండ మెట్ట తాలూకాలు ఏమవుతాయి అనే ఆలోచన లేదు. 20 లక్షల ఎకరాలకు నీరు యిస్తామన్నారు. ఇప్పుడు 8 లక్షల ఎకరాల సాగు కూడా లేదు. 20 లక్షలలో 9 లక్షల కంటే ఎక్కువకన్నా నీరు ఇవ్వలేము. అందుచే నాగార్జున కాలువలకు సిమెంటు లైనింగుకు మరో 40 కోట్లు ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి అప్పు తెచ్చుకుంటున్నా మంటున్నారు. ఇది సరికాదు. దెబ్బతిన్నా ఫరవాలేదు. నల్గొండ మెట్ట తాలూకాలు దెబ్బతిన్నా ఫరవాలేదు అనే ధోరణికి ఇది దారి తీస్తున్నది ఒక పంటకు నీరు యిచ్చి రెండవ పంటకు నీరు రాదు అని గట్టిగా చెప్పాలి. అవసరమయితే ఆరుతడి పంట పేసుకోండి అని చెప్పడానికి తయారు కాకపోతే దేశాన్ని ఉద్ధరించగలరా? ఇప్పుడు పారంభించిన ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలంటే 3 వేల కోట్లు అయినా ఉండాలని సుధాకర రావు గారు వున్నప్పుడు అంగీకరించారు. అడగిన వారికి తలోకాస్త యిస్తామన్నారు. మనము ప్రజాతంత్ర రాజ్యములో వున్నాము. ఎక్కడకు వెళ్ళినా వారు చెప్పనది చేస్తామని అనాలి అని సుధాకరరావు గారు చెప్పారు. అట్లా కాకుండా మనము ప్యారిటీస్ ని నిర్ణయించుకోవాలి. ఒక పంట అయినా పండించుకొనే సదుపాయాన్ని కలుగజేయాలి. నాగార్జునసాగర్ ఫస్టు ఫేజ్ ని అయినా పూర్తి చేయాలి. అందువల్ల ప్యారిటీస్ ఫిక్స్ చేసుకొని చేయాలి తప్ప తలోకాస్త చేస్తే లాభము లేదు. అససరాన్ని బట్టి వరల్డ్ బ్యాంకుని సంప్రతించండి. రష్యాతో సంప్రతించండి, చైనాతో సంప్రతించండి. కేంద్ర ప్రభుత్వానితో సంప్రతించండి. కాని అడిగిన వారికి తలోకాస్త యిస్తామంటే ఏ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయలేదు. అట్లాగే పోచంపాడు కాని, సింగూరు ప్రాజెక్టుల విషయము. తాగే నీటికి ప్రాధాన్యత యివ్వాలి రోడ్స్, తాలూకా కేంద్రాలను కలపడానికి కూడా రోడ్ లేదు. నా నియోజకవర్గములో 1957 నుంచి చూస్తున్నాను. మట్టి రోడ్లే. వర్షము వస్తే నడవడము కష్టము. రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ రోడ్లన్నీ ఎందుకు తీసుకోవాలి? ముఖ్యమైన రోడ్లే వారు తీసుకొని మిగతా రోడ్లన్నీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించాలి.

విద్య:—కాలపాతికలకు చదువు చెబుతాము అంటారు. 6-11 సంవత్సరాల

గ్రూపువారు ఇదివరకు 51 లక్షలమంది చదువుకొంటున్నారు. 1980-81 నాటికి వారు 55 లక్షలు అవుతారని అన్నారు. తప్పకుండా అవాలనే నా కోరిక. కాని 6-11 వయస్సు గ్రూపువారు 66 లక్షలమంది వున్నారు. ఈ 11 లక్షల మంది పిల్లలకు కూడ పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేస్తే చాల మంచిది. 4 లక్షల మందికి అదనంగా చేస్తే సంతోషము. కాని ఆ 11 లక్షల మందిని మరచిపో కూడదు. హరిజనులు గిరిజనశాలాశాలలు చాలమంది వుంటారు, 6-7 తరగతుల వారు 11-13 వయస్సు గ్రూపులో వున్నవారు 10 లక్షల వరకు వుంటారు. వారి మొత్తము సంఖ్య 26 లక్షలు అంటే ఇంకా 16 లక్షల లోటు. వయస్సులో వున్నవారికి చదువుకొనే అవకాశము కలుగజేయకపోతే బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధి చేస్తున్నామంటే ఏమీ ప్రయోజనము. కొంతమంది స్కాలర్ షిప్స్‌తో చదువుకోవచ్చు. కాని ఇంకా అభివృద్ధి కావాలి. ఇన్న డబ్బుతో ఎట్లా పనిచేయాలనేది ఆలోచించాలి. ప్రజలకు లాభము లేని పద్ధతులను మానుకోవాలి. 1952 నుంచి చెబుతున్నాను. ఇక్కడ చెబుతున్నాను. పార్లమెంటులో చెప్పాను. పి.ఎ.సి. చైర్మన్‌గా వున్నప్పుడు చెప్పాను. బడ్జెటును రీ అప్రాప్రియేట్ తక్కువ చేయాలనినా ఆ వివరాలు ఇస్తున్నారు కాని, ఆ పద్ధతి మానుకోవడం లేదు. రీ అప్రాప్రియేట్ చేశారు. పెద్ద పెద్ద పుస్తకాలను యిస్తారు. ఎందుకు అట్లా చెప్పామా అనుకోవలసి వస్తున్నది. జిల్లాకు, ప్రాజెక్టుకు యింత డబ్బు అని తేటాయిస్తారు. ఆ డబ్బు క్రింది స్థాయికి ఎప్పటికీ చేరుతుంది? సెప్టెంబరుకు ముందు ఎప్పుడూ చేరలేదు. బడ్జెటు మార్చిలో పాస్ అవుతుంది. సెప్టెంబరులో మొదటి ఇన్ స్టాల్ మెంట్, డిసెంబరుకు రెండవ ఇన్ స్టాల్ మెంట్, మార్చికి 3, జూన్ కి నాలుగవ ఇన్ స్టాల్ మెంట్ చేరుతాయి. ఇదేనా డబ్బు చేరే పద్ధతి? క్రింది అధికారులను ఏ పని గురించి అయినా అడిగితే డబ్బు వస్తే కదా చేయడానికి అంటారు డ్రెయినేజీ బోర్డు అధ్యక్ష పదవినుంచి బయటపడ్డాను. అధికారులను ఏమైనా స్కిము గురించి అడిగితే స్కిమును మీరు శాంక్షన్ చేశారు మేము కూడా హాజరైనాము కదా. కాని డబ్బును ప్రభుత్వం యివ్వలేదు. మేము ఏమి చేయాలి అని అంటారు? ప్రభుత్వం కొన్ని సమస్యలను సీరియస్ గా తీసుకోవాలి. మిత్రా కమిటీ సిఫార్సుల ననుసరించి కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలో మురుగుపారుదల సదుపాయాలన్ని కలుగజేయడానికి డ్రెయినేజీ సెప్ అని రూ. 36 కోట్లు వసూలు చేశారు. రైతుల నుంచి ఎంత అయితే వసూలు చేస్తామో అంత మొత్తము మ్యూచింగ్ గ్రాంటు యిస్తామన్నారు ప్రభుత్వం వారు. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఖర్చు వారే పెట్టుకొంటామన్నారు. నల్లమడు, తుంగభద్ర, బుడమేరు, ఉప్పుచేరు, కొల్లేరు ఇవన్నీ వున్నాయి. దీనిపై కొద్దిగా మురుగు పారుదల సదుపాయాల కోసము ఖర్చుపెట్టారనుకోండి. 6 సంవత్సరాలలో కనీసం 60 కోట్లయినా ఖర్చు పెడితే తప్ప లేకపోతే చేసిన పనే చేసుకొంటూ వుండాలి అని ఇంజనీర్లు అంటారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి, క్లరిగేషన్ మంత్రిగారికి చెప్పాను. అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. నేను రాజీనామా లేఖను పంపినపుడు ముఖ్యమంత్రిగారు వ్రాశారు. మీరు గట్టిగా డబ్బు అడిగి ప్రజలకు మేలు చేస్తారనే విశ్వాసంతో చేశాను. మీరు వుండండి అని చెప్పారు. కనీసం రాబోయే 6 ఏండ్లలో రూ. 50-కోట్లు అదనంగా

ఇవ్వాలని చిన్న చిన్న పనులు చేయకుండా, పెద్ద స్కీములే తీసికొంటామంటే రైతులకు ఉపయోగం వుండదు. సంవత్సరానికి 10 కోట్లు చొప్పున 5 సంవత్సరాలకు 50 కోట్లు ఇవ్వండి అన్నాను. అలోచిస్తామన్నారు. కాని 4 కోట్లు 50 లక్షలు, మురుగు స్కీములకు, వరద నివారణకు 85 లక్షలు మొత్తం 4 కోట్లు 85 లక్షలు 1980-81 లో, ఇస్తామంటున్నారు. కృష్ణా గోదావరి డెల్టాలలో 10 సంవత్సరాల నుండి పనులు చేసింది, మ్యాచింగ్ గ్రాంటు ఇస్తామని వాగ్దానం చేసి ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని సీరియస్ గా తీసుకోవటం లేదు. ఆక్కుడ ఢిల్లీలో, ఆక్కుడ యింకా అనేక రాష్ట్రాల్లో మా ప్రభుత్వమే వుంది, మా ఇష్టం వచ్చినట్లు మేము చేస్తామనకొంటే అది సరైన వ్యతికాదు. కనుక నేను చెప్పిన విషయాలన్నీ దృష్టిలో వుంచుకోవాలని, అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ నెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, ఆరురోజుల నుండి బడ్జెటుపైన సుదీర్ఘమైన చర్చలు జరిగాయి, దాదాపు 80 మంది గౌరవ సభ్యులు చర్చలో పాల్గొన్నారు. 12-40 p.m
చాలా మంది సభ్యులు రాష్ట్రం ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న క్లిష్ట సమస్యలను గురించి మాట్లాడుతూ కొన్ని విమర్శలు చేసినా కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ప్రతి విషయానికి స్థానిక సమస్యలకు ఇప్పుడు జవాబు చెప్పటం సాధ్యం కాదు. కనుక ఆయా సభ్యులకు జవాబు వ్రాసి తెలుపుతాను. ఇప్పుడు ప్రధానంగా కొన్ని సమస్యల గురించి చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తాను. ప్రపథ మంగా నేను నా బడ్జెటు ప్రసంగంలోని 1979-80 సంవత్సరం అంత బాగా లేదని మన రాష్ట్రానికి అది మంచి సంవత్సరం కాదని ఆర్థికంగా చాలా క్లిష్ట పరిస్థితిలో వున్నామని మనవి చేశాను. నేను ఆ మాట చెప్పకుండా వుంటే నేను పొరబాటు చేశానని వారు చెప్పి వుండేవారు. నేనే ఆ మాట నా ప్రసంగంలో చెప్పాను. అది వాస్తవం. 1979-80 సంవత్సరంలో మన ఆర్థిక వ్యవస్థ బాగా లేదు. అంతకు ముందు రెండు సంవత్సరాలలో 1976-77, 1977-78 సంవత్సరాలలో ప్రగతి సాధించాము ; మన గ్రోత్ రేట్ 11 శాతానికి వెళ్లింది. 1979-80 సంవత్సరం ఒక్క మన రాష్ట్రానికే బాగా లేదనేది కాదు. దేశం మొత్తం మీదనే కాదు, విపంచం అంతా కూడా ఈ సంవత్సరంలో కమ్యూనిస్టు దేశాలలో కూడా గ్రోత్ తగ్గింది. దానిని ఎవరూ కాదనలేరు. We are experiencing the recession all over the world, including the communist countries.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అది పొరబాటు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—వాస్తవాన్ని పొరబాటు అంటే నేనేమీ చెప్పలేను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఆ వేదం వ్రాసేది ఎవరు ?

శ్రీ రాజారాం :— నేను చెప్పేది కూడా వినండి. మీరు చెప్పించే వేదం అంటే ఎలా?

Sir even in communist countries the rate of growth has been going down, while the rate of growth for developed countries was

5.1% from 1961-73, it was 2.5% for 1973—79. In Communist countries it was 6.7% and 4.9 respectively. 1979-80 has been a difficult year for the country as a whole ప్రపంచంలో కమ్యూనిస్టు దేశాలలో కూడా కొంత రేషన్ రావడం వల్ల —

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :— సోర్స్ ఆఫ్ ఇన్ఫ్లమేషన్ చెప్పండి.

Sri G. Rajaram:— Sir, there are so many books..

Mr. Deputy Speaker:—When the Minister is quoting you must take it seriously.

శ్రీ ఎస్. జై పాల్ రెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రి గారిని లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి he has also internationalised the issue of Andhra Pradesh.

శ్రీ జి. రాజారాం :— నేను మరవి చేశాను నా ప్రసంగంలో కూడా ఒప్పుకొన్నాను. మన రాష్ట్రంలో గ్రోత్ రేటు తగ్గింది, ఇది ఒక్క మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, యావత్ ప్రపంచములో ఇలాంటి పరిస్థితి వుంది. వాటి ప్రభావం మన మీద కూడా పడక తప్పదు. నేను ఎవరినీ మభ్యపెట్టాలని చెప్పటం లేదు. మనము క్లిష్ట పరిస్థితి లో వున్నాము. దానిని అరికట్టడానికి, గ్రోత్ రేట్ పెంచటానికి 1980-81 లో చాలా వరకు ప్రయత్నిస్తాము. పరిస్థితులు అనుకూలమై తిరిగి 76-77 సంవత్సరానికి ఆందుకోగలుగా తామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రొడక్షన్ తగ్గటం వల్ల సామాన్యంగా ధరలు పెరుగుతాయి. ఒక ప్రక్క ఉత్పత్తి తగ్గటం మరోవైపు పంపకం వస్తే పటిష్టంగా లేకపోవటం వల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఈ ధరలను అదుపులో పెట్టాలంటే నేను నూచించినట్లు రెండు చర్యలు మేము తీసుకోవలసి వచ్చిందని మనవి చేశాను. ఈ ధరల పెరుగుదల కూడా మన ఒక్క రాష్ట్రానికి పరిమితి అయిలేదు. ఇది యావత్ భారత దేశంలో వుంది. కనుక అనేక వస్తువుల ధరలను అదుపు చేయటం మన చేతుల్లో లేదు. మన రాష్ట్రం వ్యవసాయక రాష్ట్రం. మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రం కావడం వల్ల మన చేతిలో ధాన్యం గింజలు వుండడం వల్ల ఈ రాష్ట్రములో దొరికినంత చీప్ గార్నెన్ ఏ రాష్ట్రములో దొరకడం లేదు. అది మన అదుపులో ఉంది. కాని కిరోసిన్, డీజిల్, చక్కెర యింకా అనేక వస్తువులు మన రాష్ట్రము పరిధిలో లేవు గాబట్టి యావత్ దేశములో ఎలా వుందో యిక్కడా అలాగే వుంది.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :— గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి వచ్చేసి పోయినసారి కంటే ఎది పర్సంటు యింక్రిజ్ అయినవి.

Sri S. Jaipal Reddy :— You can control black-marketing.

శ్రీ జి. రాజారాం :— డిస్ట్రిబ్యూషను సిస్టం పటిష్టం చేయాలని చెప్పాను

శ్రీ వి. శోభనాద్రిశ్వరరావు :— బ్లాక్ మార్కెటుదారులు పెరిగారు

శ్రీ జి. రాజారాం :— ఆ రెండు సంవత్సరాలలో జ్ఞాకుమార్కెటు దారులు పెరిగారు, హోర్లర్లు గాని స్టర్లర్లు గాని పెరిగారు, ఉదాహరణకు జయపాల్ రెడ్డిగారు క్లెమ్ చేశారు, రెండు సంవత్సరాలలో కేంద్రములో జనతా పార్టీ వున్నప్పుడు ధరలు అదుపులో వున్నాయని, చాలా విచిత్రంగా వుంది. 76 లో మీరు చూస్తే the index was 296; in 1977-321; in 1978 it was 329. 1977 లో ఆ ప్రభుత్వం రాగానే 321 కి పోయింది, 1978 లో 329 కి పోయింది. ఆ రెండు ఏండ్లలో కొద్దిగా పడైనా వుంటే 76 యొక్క ఫలితాలే గాని మీరు చేసిందేమీ లేదు.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— 1971 నుండి 75 వరకు యిండెక్స్ ఎట్లా వుందో చెబుతారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— 1978 లో మేము పరిపాంసలో వున్నప్పటి సంగతి చెబుతాను. ఇట్ యీక్ ఓన్లీ 296. 1977 లో వారు వచ్చిన తరువాత 321 అయింది, 1978 లో 329 అయింది. ఆ కొద్దిగా పడైనా అదుపులో వున్నదీ అంటే అది 1978 యొక్క ఎఫ్టే గాని వారు చేసిన ఘనకార్యం ఏమీ కాదు. నెల కూడ కా లేదు యిప్పుడు మా ప్రభుత్వం వచ్చి, అనేక సందర్భాలలో చూశాము, ప్రజలు హర్షించారు, మళ్ళీ యీ ప్రభుత్వం రాగానే తగ్గుముఖం పట్టింది.

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుండి రాసు : రాసు)

Sri M. Venkaiah Naidu : — Best joke of the year.

శ్రీ జి. రాజారాం :— ప్రపంచానికి తెలుసు, ఇంకా జ్యూలెట్ పేపర్లు లెక్క పెడుతూనే వున్నారు, రిజల్టు రానేలేదు, బంగారం ధర రెండు వేలనుండి 1500 లకు వచ్చింది.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ప్రొసీజరు ప్రకారం మినిస్టరుగారి స్పీచ్ అయిన తరువాత వారిని అడగమనండి. ప్రతి నిమిషం డిప్యూటీ చేప్తే సమాధానం చెప్పేవారి మూడ్ పోతుంది. You have to rescue the Ministers.

శ్రీ జి. రాజారాం :— అందుకని ఇండియా గాంధీగారి ప్రభుత్వం మానం 15 రోజుల క్రిందట అధికారములోకి వచ్చింది. ఈ మధ్యన అంతర్జాతీయ సమస్యలను అనేకం ఎదుర్కొవలసి వస్తున్నది. ఇంకా ఎన్నో సమస్యలను ఎదుర్కొవలసి వస్తున్నది. ఈ సమస్యలను ఎదుర్కోడానికి, ధరలను ఏ విధంగా అయినా అదుపులో పెట్టాలని ఎన్నో చర్యలు తీసుకోడానికి ఆమె ప్రకటించారు. రాసున్న రెండు మాసాలలో తప్పనిసరిగా రెండు విధాల-ఒకటి ప్రాడక్షను పెంచి, రెండవది డిస్ట్రిబ్యూషను సిస్టం స్క్రింత్లను చేసి జ్ఞాకుమార్కెటుకు అవకాశం లేకుండా చేసి సామాన్య ప్రజల నిత్యావసర వస్తువులు సక్రమమైనటువంటి ధరలకు దొరికేట్లు ప్రభుత్వము కృషి చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి సభ్యుడు చాలా తాదాత్ మాట్లాడారు, మరచిపోని సరఫరా గురించి వాస్తవమే. మన రాష్ట్రం

కరువును ఎదుర్కొంటున్నది. కరువు వున్నప్పుడు, వర్షాలు లేనప్పుడు మంచినీటి సరఫరా అవసరం గ్రామాల్లో పరిస్థితులు గంభీరంగా వున్నవి. మేము అప్పుడప్పుడు పర్యటన చేసే సందర్భములో యీ విషయాలు మా దృష్టికి కూడ వస్తున్నాయి. సమస్య లేదని కాదు. తీవ్రముగా వున్నది. అందులో సందేహం లేదు. అయితే యీ సమస్యను ఎదుర్కొని సామాన్య ప్రజానీకానికి మంచి నీరు దొరికేట్లు చూడాలని ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నది. ఈ మధ్యనే డ్రింకింగ్ వాటరు స్కీమును అమలులో పెట్టడానికి—పంచాయతీరాజ్ చీఫ్ యింజనీరు సరిపోవడం లేదని, ఆయనే రోడ్డు వగైరా చూచుకోవడం కష్టంగా వుందని—వేరే ఒక చీఫ్ యింజనీరును పెట్టడం జరిగింది. మంచినీటి సరఫరాను వార్ ఫుటింగ్ మీద కొనసాగించాలని చీఫ్ యింజనీరును సెవరల్ గా వేసి ఆయన క్రింద కొంత స్టాఫ్ ను యిచ్చి అనేక కార్యక్రమాలు తీసుకున్నాము. వారికి మొత్తము అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాక్షనుల యిచ్చి వేశాము. పవర్ను డెలిగేట్ చేశాము. ప్రభుత్వానికి ప్రాధాన్యత ఉన్న మెంటుకు రానవసరం లేకుండా చేశాము. 7 కోట్ల రూపాయలతో ఆయన స్వయంగా 200 స్కీమును అమలు జరపడానికి బాధ్యతను యిచ్చాము. ఎవరిని అడగవలసిన అవసరం లేదు. ఉదాహరణకు చెబుతాను. ఫిజివరి, మ్యా, ఏప్రిల్, యీ మూడు నెలల్లో నెలకు కోటి రూపాయల చొప్పున ప్రభుత్వం సాంక్షను చేయడం జరిగింది, ఎక్కడెక్కడ అవసరం వుందో నెలకు కోటి రూపాయల చొప్పున యివ్వడం జరిగింది. సామాన్య బడ్జెటులో పెట్టింది గాక యీ మూడు నెలల్లో యీ సమస్యను ఎదుర్కొడానికి నెలకు కోటి రూపాయలు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. ప్లాప్ లేదంటే రిటైరు అయినవారిని మూడు మాసాల కొరకు తీసుకుని చేసుకోడానికి వారికి ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. ప్లాఫ్ కావాలంటే రిటైరు అయిన ఆఫీసర్లును, సూపర్వైజర్లును, నెటను ఆఫీసర్లును అనుభవం వున్నవారిని తీసుకొని వని కొనసాగించాలని వారికి వుత్తర్వులు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పి. మశ్వందర్ రావు (సికిందరాబాద్ కంటోన్మెంట్) : — ఎక్కడెక్కడ ఆ స్కీమును చేపట్టారు ?

శ్రీ జి. రాజారాం : — బడ్జెటు పుస్తకాలు చూడండి, రెండు వందల స్కీములు వున్నవి. పంచాయతీరాజ్ క్రింద వాటరు సప్లయ క్రింద చూసుకుంటే తెలుస్తుంది, ఆ స్కీముల అన్ని నేను ఎక్కడ చెప్పాలి? అందుకని డ్రింకింగ్ వాటరు గురించి గౌరవ సభ్యులు వ్యక్తపరిచిన అభిప్రాయముతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏకీకరించడమేగాకుండా దానిని గుర్తించి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద చర్య తీసుకొని యీ సమస్యను పరిష్కారం చేస్తుందని గౌరవ సభ్యులకు హామీ యిస్తున్నాను.

ఇక యిండ్ల స్థలాల విషయం చాలావరకు గౌరవ సభ్యులు సంతృప్తి కరంగానే వున్నారు పూజ్యులు నుందరయ్యగారు ప్రభుత్వం చేస్తున్న కొన్ని మంచి కార్యక్రమాలను ఒప్పుకొని యింకా చేయవలసిన కార్యక్రమాల గురించి చెప్పినందుకు ప్రత్యేకంగా వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. వాస్తవమే మేము

చేస్తున్నాము. మా లక్ష్యం అదే. 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం తు. చ. తప్పకుండా అమలులో పెట్టడమే మా లక్ష్యము కాని దానితోపాటు ఆర్థిక వ్యవస్థను కొంత గట్టి పునాదులపైన వేయకపోతే యిబ్బందులకు గురి అవుతాము. ఉదాహరణకు అనవచ్చు. మీరు యిరిగేషను పైన విద్యుచ్ఛక్తి పైన 60 వర్సంటు బడ్జెటు ఖర్చు పెడుతున్నారని. వాస్తవమే, పెడుతున్నాము. ఎందుకంటే ఆర్థిక వ్యవస్థను పటిష్ఠం చేయడానికి అది అవసరం అనుకున్నాము ఈ రెంటి అభివృద్ధిపైననే అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాభివృద్ధి ఆధారపడి వున్నవి. వ్యవసాయాభివృద్ధికి, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విద్యుచ్ఛక్తి ఎంత అవసరమో తమకు తెలుసు. ఒక సొండు ఎకానమీ కోరకు ఫౌండేషన్లు వేస్తున్నాము. ఇన్-ఫ్రాస్ట్రక్చర్ క్రియేట్ చేస్తున్నాము. అందుకని 60 వర్సంటు పెట్టినప్పుడు కొన్ని వేల సోపల్ సర్వీసెస్ డెబ్బతినక తప్పవు

1-00 p.m.

కాని ఇది ఎంతవరకు పోతుంది? ఇవి ఎందుకు సాధిస్తున్నాము. అదృష్ట వశాత్తు మన రాష్ట్రములో ఈ వనరులు ఉన్నాయి. బొగ్గు, నీరు ఇవన్నీ ఉన్నాయి. వీటిని ఉపయోగించుకోవాలి. వీటిని ఉపయోగించుకొని పరిశ్రమాభివృద్ధి జరపాలి. పరిశ్రమాభివృద్ధి జరిపినప్పుడే నిరుద్యోగ సమస్య దూరం కావడానికి వీలవుతుంది. వ్యవసాయాభివృద్ధి జరిగితేనే అనేక కార్యక్రమాలు వచ్చి తనంతటతానే నిరుద్యోగ సమస్య దూరం అవుతుంది. లేకపోతే నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరుగుతూనే పోతుంది. ఎంతవరకు అయితే అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, షనులు రాష్ట్రంలో కలుగవో అంతవరకు ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పెరుగుతూ పోతుంది. కనుక ఇది అదృష్టం అనండి లేకపోతే కొంత డిస్ ఎడ్వాంట్ చేజి అనండి మన రాష్ట్రములో నదులు అన్ని చివరికి వస్తున్నాయి. గోదావరి కాని కృష్ణా కాని చివరిస్థాయిలో మనం ఉన్నాం. తేలాండులో మనం ఉన్నాం. కాబట్టి మనకు అనేక ఖర్చులు వస్తున్నాయి. ఒక వేళ కృష్ణా నదిపైన బొంతాయిలో కాని కర్నాటక ప్రాంతములో కాని ఒక ప్రోజెక్టు కట్టాలంటే మనకయ్యే దానిలో 50% తక్కువ వారికి అవుతుంది. ఇక్కడ నదులు విస్తీర్ణం ఎక్కువ, చాలా పెద్ద ఖర్చు అవుతుంది. అక్కడ నదులు చిన్నవిగా ఉంటాయి కనుక వారికి ఖర్చు తక్కువ అవుతుంది. మనకు అయ్యే ఖర్చులో 50% తక్కువ ఖర్చుతో వారు కట్టకలుగుతున్నారు. మనకు ప్రోజెక్టు ఖర్చు ఎక్కువ అవుతున్నది. మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రం. చాలా మంది సభ్యులు కేరళ, తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రాలతో పోల్చి చెబుతారు. వారు సోపల్ సర్వీసెస్ పైన, ఎడ్యుకేషను పైన, ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారు. వారు తక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారని అంటున్నారు. అది వాస్తవమే. వారికి ఆ అవకాశాలు లేవు, మనకు ఆ అవకాశాలు ఉన్నాయి. కనుక మనం ఎక్కువగా డెవలప్ మెంటల్ యాక్టివిటీను మీద ఖర్చు పెడుతున్నాము. దీనివల్ల మనకు ఫలితాలు కనిపిస్తున్నాయి. కేరళ, తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రాలు ఎంత అభివృద్ధి చెందినది నెవెత్ ఛైనాను కమీషను వారు చెప్పినవిషయం గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. ఆ రాష్ట్రాలలో Below the poverty line 63% in Kerala 61% in Tamil Nadu and 50 in Karnataka. Ours is 47%.

ఛైనాను కమీషను

జబ్బుకున్నది. మనం చేస్తున్న కార్యక్రమాల ఫలితాలు రాష్ట్రమంతా వ్యాపిస్తున్నాయి కనుక డిస్ట్రిబ్యూషనులో ప్రతి ఒక్కరికి ఇంకం పెరుగుతున్నది ఈ రాష్ట్రంలో పెర్ కాపీటా ఇంకం ఎక్కువ కావచ్చు. కాని అది కొన్ని ఫ్యామిలీస్ కే కన్ ఫ్రెన్ అయినది. అక్కడ బిలో ది పావర్టీ పాపులేషను 68% ఉంటే మనం 47%లో ఉన్నాము. అందుచేత మనం ఈ వ్యవస్థను కొనసాగించాలి. అలాగ చేస్తే మనం ఇంకా ముందుకు పోగలుగుతామని నా నమ్మకం. మన సోషల్ సర్వీసెస్ మీద కొంత తక్కువ ఖర్చు పెట్టడమనేది వాస్తవమే. మన కమిటీ మెంటు ఏదైతే పెద్ద పెద్ద ప్రోజెక్టులమీద ఉండో అది పూర్తి అయిన తరువాత మనం సోషల్ సర్వీసెస్ మీద ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశం చిక్కుతుంది. మన ఎకనామిక్ గ్రోత్ రేటు పెరుగుతుంది, మర రాష్ట్రాదాయం పెరుగుతుంది. అప్పుడు స్టేట్ ఇంకంను మళ్ళించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. అయినా మేము ఈ కార్యక్రమాలు నిలిపివేయలేదు. గవర్నరు ప్రసంగంలో కాని నా ప్రసంగంలో కాని అనేక కార్యక్రమాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసేందని మరచి చేశాము. బస్ సౌకర్యం కాని రోడ్ల నిర్మాణం కాని విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ కాని ఇవన్నీ పీకర్ సెక్షన్సుకు చేసే కార్యక్రమాలని మనవి చేశాము. 2 1/2 లక్షల గుడిసెలు కట్టారని అంటున్నారు. వారు యదార్థంగా అన్నిచోట్ల చూసారో లేదో కాని కొన్ని కొన్ని చోట్ల నాకు కూడా బాగా కనిపించలేదు. అక్కడ ఏ తొందరపాటుతో చేసారో లేక ఎవరైతే బెనిఫిషరీస్ ఉన్నారో వారు కొంత ఉత్సాహంతో ముందుకు రాలేదేమో కాని కొన్ని కొన్ని చోట్ల బాగా లేవు. కాని చాలాచోట్ల చూస్తే మనం ఎంత సాధిస్తున్నామో అర్థం అవుతుంది. మంచిగా చేస్తున్నారు. ఇందులో 400 రూపాయలతో కట్టేవకూడారు. 1000లతో ఉన్నాయి. అవిచాలా బాగా చేస్తున్నారు. ఎక్కడైతే బెనిఫిషరీస్ ఇన్ వాల్యూ అయ్యారో అక్కడ ఇవిమాకు కావాలి. ఈ డబ్బుతో బాటు మేము కూడా కొంత కష్టపడి చేస్తామన్న చోట్ల చాలా బాగా వచ్చాయి. కొన్ని కొన్ని ప్రభుత్వం ఇచ్చింది తీసుకుందాము అనుకున్నచోట బాగా లేదు కాని చాలా చోట్ల మంచిగా ఉన్న మాట వాస్తవం. శ్రీ సుందరయ్యగారు మాట్లాడుతూ 4 వేల రూపాయల ఇళ్లు అని చెప్పారు. 4 వేల రూపాయలు కాదు 5 వేలు అవుతున్నది. పట్టణాలలో 20 వేలు, గ్రామాలలో 10 వేలు కట్టడానికి నిర్ణయించారు. ఇందులో 800 రూపాయలు బెనిఫిషరీస్ ఇవ్వాలి. దీనితో మొత్తం 5 వేల రూపాయలు అవుతుంది. ఈ మధ్య మేము వెళ్ళి చూశాము, 5 వేల రూపాయలకు అది అయ్యేట్లు లేదు. ఇంకా 500, 600 రూపాయలు పెరగవలసి వస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. దానిని కూడా ఆదుకోవాలని ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పాము. వారికి భూములు ఇవ్వడమే కాకుండా ఆ బలహీనవర్గాలవారికి పైనాన్నియల్ ఇనిస్టిట్యూషన్సు సహాయంతో అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నాము. శ్రీ కై పాల్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ వ్యవసాయ రంగానికి తక్కువ కేటాయింపు ఉందని అన్నారు. ఏదైతే ప్లానుతో ఎటోకేషను చూపించామో అది ప్లాఫోకోసం ఇట్ ఈజ్ జస్టు ఫర్ ప్లాఫో ఇదిగోవమకు ఖర్చు పెట్టేది చూస్తే అంతా అగ్రికల్చర్ కే. కేంద్రంలో

సార్వీ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు వారు ఇరిగేషన్ అండు అగ్రికల్చర్ ఒక్కటిగా పెట్టి అగ్రికల్చర్ ఇన్ కూడు ఇరిగేషను అని ప్లాను ఎలా కేషనులో చూపించారు. కాబట్టి దానితోబాటు క్లోడిటు, దానితోబాటు ఫెర్టిలైజర్స్ ఇవన్నీ అందులో ఉన్నాయి. కాబట్టి వ్యవసాయాన్ని ఏమీ నిర్లక్ష్యం చేయలేదు. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయడానికి వీలులేదు. కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు పి.ఆర్.సి రిపోర్టు గురించి చెప్పారు. దాని విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలను వారు హర్షిస్తారనుకుంటున్నాను, పి.ఆర్.సి రిపోర్టును తు.చ. తప్పకుండా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నది; రిపోర్టు రాకముందే వేను కొన్ని అసోసియేషన్స్ కో మాట్లాడాను, రిపోర్టు వస్తున్నది. బహుశా ఆ రిపోర్టుపై ప్రభుత్వానికి కొంత ఇబ్బంది కలుగవచ్చు. కొన్ని కేటగిరిల ఉద్యోగులకు కొంత అన్యాయం జరుగవచ్చు. తుది నిర్ణయం తీసుకునే ముందు చర్చించుకుంటే బాగుంటుందనుకున్నాము. ఇట్ ఈజ్ ఏ బై లేటరల్ తింగు మీరు తర్డు సర్సన్ ను పి.ఆర్.సి.సి ఒప్పుకున్నారు కాదా, మళ్ళీ మాటలు ఎందుకు, వారు ఏ ఇస్తే -ది మీరు ఒప్పుకుంటేనే మంచిని వారు అన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి భారం కలిగినా అది తు.చ. తప్పకుండా ఒప్పుకున్నాము. ఇప్పుడు కొంతమంది ఎనామలిను అంటున్నారు. ఏడేజ్ నుంచి అంటున్నారు. పి.ఆర్.సి వారు దీని విషయంలోను ఒక డేట్ ఫిక్సు చేయలేదు. ఫిక్సేషన్ ఆఫ్ డి.ఎ మెర్జిడు స్కేల్స్ విషయం మాత్రం ఆయన ఫిక్సు చేసాడు. 1—4—1978 అన్నారు. మీగిలిస వాటికి ఏ డేట్ ఫిక్సు చేయడానికి అందులో వీలులేదు. దె ఆర్ డిఫరెంటు టైప్స్ ఆఫ్ తింగ్స్, స్పెషల్ పే ఎప్పటినుంచి ఇవ్వాలని ఆయన ఎలాగ చెప్పగలుగుతాడు? లేకపోతే పెన్షనర్స్ కు బెసిఫిట్ ఎప్పటినుంచి ఇవ్వాలని ఆయన ఎలాగ చెప్పగలుగుతాడు? ఆయన సిఫార్సు చేసాడు. ఆయన శన రిపోర్టులో ఎనామలీస్ విషయం గురించి చెప్పాడు. ఈ ఎనామలీస్ విషయం మాటిమాటికి లేవదీయడం మంచిని కాదు. దీనికి శాంక్టిటీ ఉండదు, కాబట్టి ఒకసారి నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత ఎప్పుడు కూడా ఒకరికి లాభం అవుతుంది. ఒకరికి నష్టం వస్తూనే ఉంటుంది. ఎప్పటికీ ఇది నడుస్తూనే ఉంటుంది కనుక దీనిని ఎవరూ ఎనామలీస్ అని అన కూడదని ఆయన చెప్పారు. కొందరు గౌరవ సభ్యులు అన్నారు, మేము ఏదో ప్రభుత్వోద్యోగులపై రూ 50 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము కాబట్టి మనకు డిఫిసిట్ వచ్చిందని, అట్లా మేము అనలేదు. నా రిపోర్టులో ఎక్కడా అనలేదు. అది మేము భరించాము. వాస్తవమే. ఎక్కువ ఖర్చు కావడంపై డెఫిసెట్ వచ్చిందిగాని ప్రభుత్వోద్యోగుల సంక్షేమం కొరకు ఖర్చుపెట్టడంపై డెఫిసెట్ వచ్చిందని మనము అనలేము. ఆ డెఫిసెట్ ని కూడా ఎరియర్స్ కలెక్షను ద్వారాను, ఎకానమీ అబ్జర్వ్ చేయడం వల్లనూ, రిసోర్సెస్ మోఖిలై కేషనువల్లను దీనిని భర్తీ చేయాలనే ఉద్దేశం ఉందని చెప్పాను. బడ్జెట్ లో ఏమీ ప్రపోజ్ చేయలేను, టు క్లెషన్స్ ఏమీ పెట్టలేదు తరువాత తీసుకువస్తారు అవి కొందరు అన్నారు. రాష్ట్ర బడ్జెట్ యొక్క సిస్టమ్ అందరికీ తెలుసు. ఇక్కడ ఏమీ ఉండవు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అక్కడ బడ్జెట్ సందర్భంలోనే టు క్లెషన్స్ ప్రపోజల్స్ వారు తీసుకువస్తారు. మన

దగ్గర ఏమి ఉన్నాయి? భూమికిస్తు, కమర్షియల్ టాక్సేస్, వెహికల్స్ టాక్సేస్ తప్ప ఏమీ లేవు.

1-10 p.m.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—టాక్సేషను ప్రపోజల్ను హౌస్ కి తెస్తే సరిపోతుందిగాని ఆర్డినెన్సు రూపములో టాక్సేషను ఆక్షేపణీయముకదా.

శ్రీ జి. రాజారాం :—మన కాన్స్టిట్యూషనులో ఆర్డినెన్స్ కొరకు ప్రావిజను ఉంది. ఒక వ్యవస్థ తీర్చడినప్పుడు అర్జీ టుగా దానికీ కావలసినప్పుడు జాప్యము జరగకూడదు అన్నప్పుడు ఆర్డినెన్స్ ద్వారా చేయవలసి ఉంటుంది. మరల అది ఎంబ్లీకి రానే వస్తుంది. ఎంబ్లీకి రావడానికి భయపడేది ఏమీ లేనేలేదు. నేను మనవి చేశాను. ఆ పద్ధతులలో చేయవలసి వస్తుందని గౌరవ సభ్యులు పెషల్ అసిస్టెంట్స్ విషయం కూడా అన్నారు. తమకి తెలుసు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి ప్రత్యేకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కొరకు 5 సంవత్సరాలవరకు కొన్ని అదనపు షరతులు మనకు ఇచ్చి రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడ్డారు, కాని 5 సంవత్సరాలు కాగానే కేంద్రంలో ప్రభుత్వం మారగానే కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు దీనిని ఒప్పుకోకపోవడ వల్ల రెండేళ్ళ నుంచి ఆగిపోయింది. గౌరవ సభ్యులు చాల మంది ఇది కావాలి రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఇది అవసరం అదనంగా డబ్బులు సంపాదించాలి అని అన్నారు. మేము మొదటి నుంచి ప్రయత్నము చేస్తూనే ఉన్నాము. వారిని ఒప్పించే ప్రయత్నము చేస్తాము. కాని సాధిస్తామని మాత్రం గట్టిగా చెప్పలేను. కనీసం కేంద్ర బడ్జెటులో 50 పర్సెంటు అయినా కాని రాష్ట్రానికి రావాలి అని సందరయ్యగారు అన్నారు. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం 40 పర్సెంటు వరకు రాష్ట్రానికి వస్తూ ఉంది. దీనిని పెంచమని ఎన్.డి.సి. మీటింగులోను, ప్లానింగు కమిషనులోను ఈ వాటాను పెంచమని రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ బలీయర్లు చేయమని అంగుతూనే ఉన్నాము కాని వారి ఇబ్బందులు కూడా వారు చెబుతూనే ఉన్నారు. కొన్నికొన్ని చోట్ల కొన్ని యూనిట్స్ పెద్ద పెద్దవి పెడుతూ ఉంటారు ఇప్పుడు మనకి స్టీలు ప్లాంటు, థర్మల్ నూనిట్ రెండు పెడుతున్నారు. ఇవి చాలా పెద్ద స్కీములు. రెండు వందల కోట్లు వెయ్యి కోట్లు అవుతుంది. 4 బట్టి ఇవి అన్ని లెక్క చేసుకుంటారు ఒక్కొక్కప్పుడు ఎక్కువ కావచ్చు. తక్కువ కావచ్చు. ఇప్పుడు 40 పర్సెంటుదాకా వస్తుంది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా ఉందని చెప్పడానికి ఓలులేదు మేము ఎన్.డి.సి. మీటింగులో కోరుతున్నా ఉంటాము. ఇది జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఇళ్ళ స్థలాలు గృహ నిర్మాణం విషయాలు అన్ని కూడా, ధరలు అర్థిక వ్యవస్థ, ఇవి అన్ని ఇంతవరకు గౌరవసభ్యులకు సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేశాను. వాస్తవంగా సంఘంలో బలహీన వర్గాలకు హరిజనులకు, గిరిజనులకు అందరికీ న్యాయం జరుగుతోందని నేను అనుగాని వారికి న్యాయం చేకూర్చాలనే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టి కొన్ని చర్యలు తీసుకొని చేస్తున్నాము. బీద వర్గాల మీద జరిగిన అన్యాయాలను విచారించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నాము. సాంఘిక న్యాయము వారికి జరగాలి, జరిగి తీరాలి అనే పట్టుదలతో మేము

ఉన్నాము. కాని సంఘములో జరుగుతున్న అనేక సంఘటనల విషయంలో మనం కళ్ళు మూసుకుని ఉంటే లాభం లేదు అని ఎవరు చేస్తున్నారు అన్నది కాదు. మీద వర్గాలు, బలహీన వర్గాలకు ఎవరు అన్యాయం చేసినా ఆ పార్టీ ఈ పార్టీ అని కాకుండా అంతా కలిసి వాటిని అరికట్టాలి. భూస్వాములు, అగ్ర వర్గాలు కొన్ని దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నమాట వాస్తవం. అన్ని రాజకీయపక్షాలు దీనిని బహుశాని బలహీన వర్గాల వట్ల అన్యాయం జరగకండా మనం అందరముకలిసి హాకరించినట్లయితే దానిని అరికట్టడం జరుగుతుందని మనని చేస్తున్నాము. ఉదాహరణకు నాగాయడపూరు గుత్తి విషయాలు చెప్పి ఆమె అక్కడకు వెళ్లింది ఇక్కడకు వెళ్లేదు అని అంటే జనతా పార్టీవారు చేయి చారు కాబట్టి అక్కడకు వెళ్లిందని ఇక్కడకు వెళ్ళలేదని, అది ఏమీ కాదు ఎక్కడ జరిగినా అరికట్టవలసిందే. ఇప్పుడు చాల మంది చెబుతున్నారు. ఈ 2 1/2 సంవత్సరాల తరవాత జనతా పార్టీ వారు పతనం కావడంవల్ల హరిజనులు అంతా కూడా ఇందిరా కాంగ్రెసుకి వోటు చేశారని కాబట్టి కక్ష తీర్చుతోడానికి ఈ భూస్వాములు వారిపై దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారని —

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—భూస్వాములు మీ పార్టీలోనే ఉన్నారు. —(గందరగోళము)

శ్రీ జి. రాజారాం :—భూస్వాములు అన్ని పార్టీలలోనూ ఉన్నారు. కాని సొమ్ములు మా పార్టీలో ఉన్నారు. మా పార్టీలో భూస్వాములు ఉండవచ్చు. లేరని నేను అనను.

(చాల మంది మెంబర్లు ఒకేసారి మాట్లాడిరి)

కానివారు మాపార్టీ సిద్ధాంతానికి కట్టుబడిఉన్నారు. మాపార్టీ సిద్ధాంతం హరిజన సేవ అందుచేత సొమ్ములు అంతా మాలో ఉన్నారు. దౌర్జన్యాలు జరిపేవారు అంతా జనతా పార్టీలో ఉన్నారు. ఈ అన్యాయాలు దౌర్జన్యాలు ఏ పార్టీ వారు జరిపినా, ఎవరు బలహీన వర్గాలమీద ఎవరు చేసినా అన్ని రాజకీయ పక్షాలు కలిసి దానిని అరికట్టడానికి పూనుకున్నప్పుడే దానిని మనం అరికట్టగలుగాము. అది ఏదో రాజకీయం అంటే లాభం లేదు. అసలు ఏమీ జరిగింది, దానికి బ్యాక్ గ్రౌండు ఏమిటి అని మనం అందరము అర్థము చేసుకొని దాని నివారణకు అంద 1-20 p.m.
రము కృషిచేసినప్పుడే అది సాధ్యపడుతుంది. లా అండ్ ఆర్డరు విషయంలో ఎక్కడో కొన్ని మర్దర్స్ జరగగానే లా అండ్ ఆర్డరు ఫెయిల్ అయింది అంటున్నారు. How the murder has got relationship with the law and order. I can understand political murders, political clashes దానిలో మనం కొంత అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఎక్కడో ఒక హత్య జరుగుతుంది. అన్న తమ్ముణ్ణి చంపుతాడు, లేదా తమ్ముడు అన్నను చంపుతాడు. దీనికి లా అండ్ ఆర్డరుకు సంబంధం ఉండదు. ఎక్కడైతే సంఘర్షణలు జరుగుతుంటే, ఒక వర్గంవారిని మరో వర్గం వారు, లేదా ఒక మతంవారు మరో మతం వారిని అణచడానికి సంఘర్షణలు జరిగితే అప్పుడు లా అండ్ ఆర్డరు ఫెయిల్ అవుతుంది. అంతేగానీ చిన్నచిన్న సంఘటనలు పట్టుకుని లా అండ్ ఆర్డరు ఫెయిల్ అయింది అంటే ఎలా? మన

రాష్ట్రంలో లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి చాలా బాగా ఉందని చెప్పడానికి సాహసీస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించే శక్తులు ఇంతవరకు పెరుగుతున్నాయంటే వప్పుకోను. ఒక పార్టీకి ఇంకో పార్టీ కార్యకర్తలను చంపాలని ఉండదు. ఇది ఒకసారి జరుగుతే రిటాలియేషన్ గా జరుగుతూ వస్తుంది. ఒక పార్టీ కార్యకర్తను ఇంకో పార్టీ కార్యకర్తలు చంపినందువల్ల అది ఎవరి లక్ష్యసాధనకు తోడ్పడదు. హింసను వదిలిపెట్టి రాజకీయంగా యుద్ధం చేయాలిగానీ ఒక కార్యకర్తను ఇంకో కార్యకర్త చంపితే అది రాష్ట్రానికి గానీ దేశానికిగాని శ్రేయస్సుకాదు. ఎవరూకూడా దీనిని ప్రోత్సహించకూడదని నేను అన్ని రాజకీయ పక్షాలకు మనవిచేస్తున్నాను దీనిని అందరూ ఖండించాలి. ప్రాణం చాలా విలువైనది. ఈ ప్రాణాన్ని ఇంత చివ్ గా తీసుకోడానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వం తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నది గౌరవభూయలు చెప్పిన ప్రధానమైన సమస్యలకు జవాబు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశాను. స్థానిక సమస్యలకు వేరువేరుగా నేను వారికి జవాబులు వస్తున్నాయి. ఈ బడ్జెటును అందరూ ఏకగ్రీవంగా పాసు చేయాలని కోరుతున్నాను,

శ్రీ ఎస్ జైపాల్ రెడ్డి:— గవర్నరు ప్రసంగంలో 90 తాలూకాలు అప్పుడే ఏర్పాటు చేశామని, మరికొన్ని తాలూకాలు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. కానీ బడ్జెటులో ఈ కొత్త తాలూకాల ఏర్పాటు విషయంలో ఎట్టి ప్రోవిజను లేదు. డ్రాట్ గురించి పెద్దగా ఏమీ చెప్పలేదు. రాష్ట్రస్థాయిలో సుమారు 250 కోట్లు కావాలని కేంద్రానికి వంపిస్తే అందుకు ఫుడ్ ఫర్ పర్సన్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద 30 కోట్లు మాత్రమే వచ్చింది. మిగతా డబ్బుకొరకు ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు? గ్రామాలలో ఫాడర్ కు కూడా కొరతగా ఉంది.

శ్రీ జి. రాజారాం:— గౌరవ భూయలు జైపాల్ రెడ్డిగారు బహుశః చూడలేదో ఏమో రెవెన్యూ ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద 40 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేశాము తాలూకాలకు. రెవెన్యూ సెక్రటరీ ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం వారు యిన్ని తాలూకాలు చేసినట్లయితే ఈ రు. 40 లక్షలు ఖర్చవుతుందని సూచించడంవల్ల ఈ 40 లక్షలు పెట్టాము. కానీ ఇప్పుడు వేరుగా అంటున్నారు. ఈ 40 లక్షలు సరిపోదు. ఇంకా అదనంగా కావాలి అంటున్నారు. ప్రభుత్వం తుదినిర్ణయము తీసుకుంటే అప్పుడు అదనపు డబ్బుకోసం సప్లి మెంటరీ బడ్జెటుగా వస్తాయి. డ్రాట్ ను వార్ ఫుటింగ్ మీద ఎదుర్కొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడ సుంచి కూడా మంచినీరు దొరకకగాని, తిండిలేకగానీ ఎవరూ చనిపోయినట్లు సమాచారము రాలేదు కలెక్టర్లకు ఆ దేశాలు ఇచ్చి ఎక్కడ ఏమి అవసరం ఉంటే అది ఛేకప్ చేయమని చెప్పాము. బియ్యం సరఫరా జరుగుతున్నది. చౌక దుకాణాలకు 20 పేల టన్నులు రిలీజ్ అయితే 15 పేల టన్నులు మాత్రమే లిఫ్టు చేయగలిగారు. అది బాధాకరంగా ఉంటుంటే వప్పుకోను. 30 కోట్లు కాదు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చింది రు. 21 కోట్లు. ఇంకా కావాలని కోరడం జరుగుతున్నది. అవసరమైతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఇంకా ఖర్చుపెట్టి కరువు నివారణ పనులు మాత్రం కొనసాగుతాయి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఆర్థికమంత్రిగారు తమ ప్రభుత్వ విధానాలను మళ్ళీ ఒకసారి సమర్థించుకుంటూ చెప్పారు. 20 మూత్రాల కార్యక్రమాన్ని తు.చ. తప్పకుండా అమలుచేస్తామని చెప్పారు. మా ప్రసంగాలలో చెప్పాము - ఆర్థికమంత్రి ముఖ్యమంత్రి స్పష్టంగా చెప్పారు. భూసంస్కరణల చట్టాన్ని మదింపుచేసి, అవసరమైన సవరణలు ప్రవేశపెట్టి, ఈ భూములు జారి పోకుండా సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా సాధిస్తామని. అవి వాయిదా వేశారా? లేక అవసరం లేదనుకుంటున్నారా? సాంఘిక ప్రగతిని సాధించడానికి మీ 20 అంశాల కార్యక్రమంలో ఇది కూడా ఒక ప్రధానమైన అంశం కాదా? తరువాత వంశకం విధానాన్ని పటిష్టపరచడం చేస్తూ చక్కెర, కిరసనాయిత్, డిజిల్ వంటి నిత్యావసర వస్తువులు గ్రామసీమల్లోని పేద ప్రజలకు సక్రమ పంపిణీ చేయడానికి మీరు చూపించిన అదనపు పరిష్కార మార్గం ఏమిటి?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఈ వంశకము విధానాన్ని పటిష్టము చేయడానికి తీసుకున్న చర్యల గురించి నేను నా బడ్జెటు ప్రసంగములో చెప్పాను, గవర్నరు ప్రసంగంలో కూడా ఉంది. 22 వేల చిల్లర చౌకదుకాణాలు ఉన్నాయి, కలెక్టర్లకు, తాసిల్దార్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చాము ఎక్కడెక్కడ అవసరము వుంటే అక్కడ ఒక చౌకదుకాణాన్ని ఇవ్వమని. ఈ చౌకదుకాణాల్లో ప్రభుత్వము ఇస్తున్న వస్తువులు సక్రమంగా చేరడానికి అక్కడ స్థానికంగా ఒక కమిటీ పెట్టి - అందులో అక్కడి సర్పంచ్, కరణం, మున్నబు ఈ ముగ్గురిని పెట్టి - ఆ కమిటీ ద్వారా వ్యవహరించి; ఎవరికి ఎంత ఇవ్వాలి అనే విషయమై అవసరమైతే కార్డులు కూడా యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. దానిని పటిష్టంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. భూసంస్కరణలు మా ప్రధాన లక్ష్యం. ఈ రాష్ట్రంలో భూసంస్కరణలు ఎంత పటిష్టంగా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేసినా ఈ ప్రభుత్వం కొన్ని అడ్డంకులు ఎదుర్కొంటున్నది. ప్రజాస్వామ్యంలో అలాంటి అడ్డంకులు వస్తూనే వుంటాయని మనమందరం వప్పుకున్నాం. ప్రజాస్వామ్యంలో కోర్టులకు పూర్తిగా స్వేచ్ఛ వుండాలని వారు అనేది నిజం. న్యాయస్థానాలకు ఇస్తున్న స్వేచ్ఛ ఎంతవరకు ఉపయోగపడుతున్నది చూస్తున్నాము. ఏకర్ సెక్షన్లకు లాభం అయ్యేట్లు చర్య తీసుకుంటే సమర్థించేందుకు అవరోధాలు వస్తున్నాయి. దాదాపు రిలక్షల ఎకరాల భూమి లిటిగేషన్ లో వుంది. ఆ చట్టంలో ఏదన్నా ఒక సెక్షను ఇల్లీగల్ గా ఉందని వారు కొట్టివేస్తే మేము చర్య తీసుకుంటాము. కాని వారు ఫై తెచ్చుకున్నారు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ప్రాజెక్టువారు ఈ ఏళ్ళను వారికి తోచినవిధంగా ఇంటర్ ప్రిట్ చేయడంవల్ల భూస్వాములకే భూములు దక్కుట్లు అవుతున్నది. అందువల్ల డెఫినిషన్లను సవరించి ఈ ఏళ్ళు ద్వారా పేదలకు భూములు దక్కుట్లు ప్రభుత్వం ఎందుకు చేయడంలేదు? భూస్వాములు ప్రభుత్వ పక్షంలో చేరేకొద్దీ ఈ సమస్య పక్కన పడిపోయిందా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఇప్పుడు ఆ భూ సంస్కరణలే గాని తక్కిన కార్యక్రమాలే గాని ఈ ప్రభుత్వం అమలు పెడుతుండబట్టే ప్రజల విశ్వాసానికి పాత్రవు

తున్నాము. ప్రజలు మాపై విశ్వాసము ఉంచారు. లేకపోతే 30 ఏళ్ళ నుంచి మీరు ఏమంటున్నారు ప్రజలకు న్యాయం జరగడం లేదంటున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అదే మిస్ లీడు చేయడం.... మీరు వేదాంతము చెప్పకండి ఎలాగు ఓట్లు వస్తున్నాయి కాబట్టి.

శ్రీ జి. రాజారాం:— మొన్ననే 5 ఉపఎన్నికలు జరిగినప్పుడు వీగంతా కలిసికట్టుగా ఏకమైతే కూడా ప్రజలు తీర్పు చెప్పారు.

(ఓంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— చాలా విశాల హృదయులు, చాలా విజ్ఞానము కలవారు, ఏదో సమస్యను ఏదో రకంగా చెప్పగలుగుతారు. మీరు చిత్తశుద్ధితో ఉన్నట్లయితే, మీరు నమ్మినట్లుగానే, మీకు సంకల్ప బలం ఉన్నట్లయితే ఎందుకు భూసంస్కరణల చట్టములో నిర్దిష్టమైన సవరణలు ప్రవేశపెట్టి భూములు సాధించడానికి వెనుకాడుతున్నారు?

శ్రీ జి. రాజారాం:— గౌరవ సభ్యులు రాజేశ్వరరావుగారికి మా చిత్తశుద్ధిని శంకించవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. మేము చిత్తశుద్ధితోనే ఉన్నాము. నేను మనవి చేశాను. ఏదో ఒక కేసులో—10 ఎకరాల పరిమితమైన ఏదో ఒక కేసులో ఏదో వస్తే దానిని ఇమ్మిడియేట్ గా అమెండుమెంట్లు చేస్తాము అంటే లాభంలేదు, అవి అన్నీ మేము చూస్తున్నాము. ఈ స్టేస్ అనేక కారణాల వల్ల ఏర్పడివి. 3 లక్షల ఎకరాలు అపీలులో ఉంది. ఈ స్టేస్ లో ఎక్కడైనా ఏదైనా సూత్రాన్ని కొట్టివేస్తారేమోనని మేము చూస్తున్నాము. కాని త్వరితంగా స్టేస్ వెకేట్ చేయించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్న సంగతి గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఈ 12 లక్షల ఎకరాలే కాదు, నేను రాజేశ్వరరావుగారికి హామీ ఇస్తున్నాను. ఎవరైతే, ఎవరైతే దాచుకున్నారో, ఎవరైతే ప్రభుత్వాన్ని మిస్ లీడ్ చేసారో, ఎవరైతే అనేక విధాలుగా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించి వేరే విధాలుగా భూముల్లో ప్లీచుకోనే ప్రయత్నం చేశారో వాటిని అన్నింటినీ కూడా ఈ ప్రభుత్వం మరల పరిశీలించి తగు చర్య తీసుకొని ఏదేమిటా న్యాయము చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. చట్టాన్ని అనవసరం అనుకుంటే మరల సవరణ చేస్తాము.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:— గత సంవత్సరం 1977 లో ప్రభుత్వపక్షాన కొన్ని వేల మందికి మాత్రమే ఉద్యోగాలు ఇవ్వడం జరిగింది. తక్కువ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం యీ బడ్జెట్ లో ఎంతమంది యువకులకు ఉద్యోగాలు కల్పించున్నారు? ఎందుకంటే జాబ్ ఓరియంటెడ్ ప్లానింగు అని చెప్పారు. గత సంవత్సరముకన్నా ఎంత ఎక్కువ మందికి ఈ సంవత్సరం ఉద్యోగాలు కల్పిస్తారు?

శ్రీ జి. రాజారాం:— ఎంప్లాయిమెంట్లు పెరిగిపోయినవి పోగొట్టిపోయినవి క్రింద దాదాపు 30 వేల మంది పెరిగిపోయినవి యిస్తున్న సంగతి మనవి చేశాను. కాని ఎంతమందికి ఉద్యోగాలు దొరికాయంటే ఉద్యోగం దొరికినవారు మాకు చెప్పరు. ఎంప్లాయిమెంట్లు ఎక్స్.జీలలో ఉన్నవారి సంఖ్య మేము చెప్పాము. వారికి

ఏ పహారాష్ట్రలో ఉద్యోగం వస్తుందో, ఏ గుజరాత్‌లో ఉద్యోగం వస్తుందో మాకు తెలియదు.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :— డ్రాఫ్ట్ విషయంలో క్లియర్ గా లేదు. క్లబ్బరు నెలలో రు. 22 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిచ్చి కేంద్రమునుంచి కొంత పొందడం జరిగింది. మరి డిశంబరుతోనే అది అయిపోయింది. జనవరి, ఫిబ్రవరికూడా అయి పోయింది. డింకింగు వాటర్ కానివ్వండి, అగ్రికల్చరల్ లేబర్ కి వర్కు కోసమే కానివ్వండి యిప్పుడు విపరీతమైన పరిస్థితి గ్రామాలలో ఏర్పడింది. ఈ అసెంబ్లీలో గత 20 రోజులనుండి దీనిగురించి చెప్పడం జరిగింది ఇప్పుడు దీని సీరియస్ గా తీసుకొని ఫేజ్ డ్ ప్రోగ్రాముగా మూడు నెలలకు మూడు కోట్లు ఖర్చు పెడితే అయ్యే పని కాదు. ఎంత మొత్తం మనం ఇక్కడనుంచి ఖర్చు పెట్టగలుగుతాము, సెంటర్ నుంచి మనకు ఎంత వస్తుంది? ఈ విషయంలో రాష్ట్రానికి కేంద్రానికి ఏమైనా చర్చ జరిగిందా? జరిగితే ఎంత మీరు ఖర్చు పెట్టగలరు? ఎంతో చెబితే మేము ఇమ్మిడియేట్ గా యాక్షను తీసుకొనేదానికి అవకాశం వుంది.

శ్రీ జి. రాజారాం :— డ్రాఫ్ట్ రిలీఫ్ గురించి ఎన్ని సీరింగుయితే మనము నియమించామో ఆ సీరింగు అన్నిటికీ డబ్బు రిలీఫ్ చేయడం జరిగింది ఈమధ్యనే నెలకు ఒక కోటి రూపాయల చొప్పున నీటి సఫరాకొంకు ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్ నెలలకు మూడు కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. కేంద్రాన్ని అదనముగా సాయము చేయమని అడుగుతున్నాము. రు. 20 కోట్లలో రు. 15 కోట్లు ఇచ్చారు ఇంకా రు. 5 కోట్లు ఇవ్వవలసి వుంది. అధికారులు మాట్లాడుతున్నారు. అదికూడా రిలీఫ్ అవుతుంది. కాని డబ్బు కొరతవల్ల పనులు ఏమీ ఆగిపోవు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— ప్రతి సంవత్సరం లెజిస్లేటర్స్ చెప్పిన రెండు గ్రామాలకు వయిబిలిటీ క్రింద ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ఇవ్వడం అనే కార్యక్రమం లోగడ జరుగుతూ ఉంది. ఈ సంవత్సరం నేను రెండు గ్రామాలకు ఇవ్వాలని చెప్పి ఆరు నెలల క్రిందట ఇచ్చాను, ఇంతవరకు జరగలేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :— రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన పథకం ఇంతవరకు జరుగుతూ వస్తున్నది. ముందు కూడా జరుగుతుంది.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :— నేను గత సమావేశములో ముఖ్యమంత్రిగారిని, రెవెన్యూ మంత్రిగారిని క్లారిఫికేషన్ అడిగితే వారిచ్చారు. నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో తుఫాను సందర్భముగా దెబ్బతిన్న రోడ్లు భవనాలు—అవి పంచాయతీరాజ్ వే కానివ్వండి, ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు వారివే కానివ్వండి—వాటికి ఫస్టు, నెకండు, థర్డు ఫేజ్ పెట్టారు. కేవలం ఫస్టు ఫేజ్ వాటిని మాత్రమే టేకప్ చేశారు. నెకండ్, థర్డు ఫేజ్ వాటిని డబ్బు లేదని చెప్పి మానివేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెప్పారు అంటే—మానివేసే ప్రసక్తి లేదు వాటిని తప్పని సరిగా చేపడతాము అని పోయినసారి గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపేటప్పుడు హామీ ఇచ్చారు. ఆ తరువాత రెవెన్యూ మంత్రిగారు వునరుద్ధా

టించారు. నేను ఇప్పుడు మరల ఆర్థిక మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు యినా—ఈ సంవత్సరములో అయినా ఈ భవనాలు, రోడ్లు ఏవయితే చెబ్బు తిన్నాయో, వేటికయితే ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షన్ వచ్చి డబ్బు లేకుండా అగి పోయాయో వాటిని చేపట్టే దానికి నిర్ణయం తీసుకుంటారా? అటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉందా?

శ్రీ జి. రాజారాం:— తుఫాను చెబ్బుతిన్న ప్రాంతాలలో స్కూలు బిల్డింగ్సుకాని, వెటరినరీ హాస్పిటల్సుకాని ఏవైతే చెబ్బుతిన్నాయో వాటి పురస్కారము కొరకు ప్రభుత్వం ప్రణాళిక వేసుకొన్నది. ఫేజ్ డ్ ప్రోగ్రాముగా అవన్నీ అమలులో పెడతాము, వాటిని నిర్మిస్తాము. ఈ సంవత్సరం, ఈ నెల లోనే కట్టాలంటే సాధ్యం కాదు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— సెకండ్ ఫేజ్ తరువాత థర్డ్ ఫేజ్ కంటిన్యూ అవుతుందా?

Sri G. Rajaram:—It will continue.

శ్రీ బి. మచ్చిందర్ రావు :—జంటనగరాలలో మంచినీటి కొరతను తీర్చడానికి ఇంతవరకు మంజీరా సెకండ్ ఫేజ్ కంప్లీట్ కాలేదు. దాని విషయంలో ఏమీ చెప్పలేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో గాని, బడ్జెటు ప్రతిపాదనలో కాని 'లిడ్ కేస్' వర్కవు గురించి—అందులో హరిజనులు ఈ వృత్తిమీద బ్రతికే వారు ఉన్నారు. దీని విషయంలో బడ్జెటులో ఏమీ చెప్పలేదు. మంత్రిగారు ఏమయినా చెబుతారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అవన్నీ ఆయా కాఖల డిమాండ్స్ వచ్చినప్పుడు మాట్లాడితే వారు చెబుతారు. అప్పుడు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—విశాఖపట్నం స్టీల్ ప్లాంటుకు సంబంధించినంత వరకు రిహేబిలిటేషన్ కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం ఇందులో ఇండికేట్ చేయలేదు. అది చేయకపోవడం వల్ల చాలా సమస్యలు వస్తున్నాయి. అక్కడ వని ఆగిపోయే పరిస్థితి వస్తోంది. దాని గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విశాఖపట్నం స్టీల్ ప్లాంటు వల్ల ఎఫెక్టు అవుతున్న రైతుల రిహేబిలిటేషన్ కొరకు కావలసిన డ్రైన్స్ తీసుకొనడానికి ఏ చర్యలు ఇండికేట్ చేయలేదు. దాని గురించి కొంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి అయినా సరే వారికి కావలసిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఏ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంవల్ల అయినా డిస్ ప్లేస్ అయిన వారి కుటుంబాలకు పునరావాసము కల్పించవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిది. అయితే దీనికి డబ్బు ఎవరు ఖర్చు పెడతారు అనేది వేరే సమస్య. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ సెక్టార్ కాబట్టి డబ్బు వారు ఇస్తారు. ఎగ్జిక్యూషన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—భూమి ఇవ్వాలంటే అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఇవ్వాలిగాని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎట్లా ఇస్తుంది ?

Announcement:
re: Joining of two M.L. As. in
Congress (I) Legislature Party.

3rd March, 1980. 181

శ్రీ జి. రాజారాం :—అందులో డబ్బు చూపించడానికి అవసరంలేదు. జాగాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇస్తూ ఉంటాయి. డబ్బులు వారు యిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

شری امان اللہ خان :- اسپیکر صاحب - وزیر فینانس نے اپنی بجٹ اسچ میں مسلمانوں کے تعلق سے کچھ نہیں گہا - بجٹ میں ان کے لئے کچھ نہیں کھا گیا ہر جنوں کی طرح مسلمان بھی ہسمانہ طقات میں آتے ہں - اس طرح لاینڈ آرڈر کی زمہ داری بھی حکومت پر رہنی ہے - شہر میں ۱۰ دن تک کر فیورہا میں چاہتا ہوں کہ اپ اس کے تعلق سے بھی جواب دین -

شری جی - راجہ رام :- غالباً آرہیل ممبر میری تقریر کو سمجھے نہیں - ہریجن گرہین اور پیک ورڈ کلاس کے ساتھ ساتھ میں ے الپا سنکھیا کا بھی ذکر کیا ہے جس کے معنی مائنار بٹیز کے ہیں -

ANNOUNCEMENT

re: -Joining of Two M. L. As., in Congress (I) Legislature Party.

Mr. Dy. Speaker:—I have received letters from Sri Ch. Kasayya and Dr. V. Sivarama Krishna Rao M.L.As., informing that they have joined the Congress—I Legislature Party.

I have also received a letter from the Secretary, Congress—I Legislature Party informing that the above Members are admitted into the Congress—I Legislature Party.

The House now stands adjourned till 8-30 a.m. tomorrow.

1-40 p. m.

(The House then adjourned till half-past Eight O'Clock on Tuesday, the 4th March, 1980.)